

**Strategie rozvoje MAS „Přid’te pobejt!“ o.s. na léta
2007-2013**

květen 2007

Obsah:

Rejstřík zkratek	3
1. Úvod	5
2. Výchozí dokumenty	6
3. Všeobecná charakteristika	7
a. geografická poloha	7
b. přírodní podmínky	7
c. vývoj území v čase	7
d. administrativní a správní organizace území	9
4. Sociálně ekonomická analýza	11
a. hospodářský rozvoj	11
i. <i>ekonomická aktivita</i>	11
ii. <i>ekonomicky aktivní obyvatelstvo dle oborů národního hospodářství</i>	11
iii. <i>struktura ekonomické základny</i>	12
iv. <i>nezaměstnanost, volná pracovní místa</i>	12
v. <i>významné podniky</i>	13
vi. <i>veřejná ekonomika</i>	14
vii. <i>deprimující zóny, tzv. brownfields</i>	14
<i>Shrnutí a analytické závěry pro sestavení globální SWOT analýzy</i>	15
b. lidské zdroje	18
i. <i>obyvatelstvo</i>	18
1. <i>vývoj počtu obyvatel</i>	18
2. <i>hustota zalidnění</i>	18
3. <i>věková struktura obyvatelstva</i>	19
ii. <i>domovní a bytový fond</i>	20
iii. <i>školsví, zdravotnictví, sociální oblast</i>	21
iv. <i>kulturní činnost v obcích, spolky a společenská zařízení</i>	21
v. <i>občanská společnost, veřejná správa a působnost orgánů státní správy</i>	22
<i>Shrnutí a analytické závěry pro sestavení globální SWOT analýzy</i>	23
c. infrastruktura	
i. <i>dopravní infrastruktura</i>	27
1. <i>silniční doprava</i>	27
2. <i>železnice</i>	28
3. <i>letecká doprava</i>	29
4. <i>dopravní obslužnost</i>	29
ii. <i>technická infrastruktura</i>	30
1. <i>vodovod, zásobování vodou</i>	31
2. <i>kanalizace s ČOV</i>	31
3. <i>elektrická energie</i>	31
4. <i>plyn</i>	32
5. <i>obnovitelné zdroje energie</i>	32
6. <i>komunikační systémy</i>	33

7. odpadové hospodářství	33
<i>Shrnutí a analytické závěry pro sestavení globální SWOT analýzy</i>	34
d. Životní prostředí	37
<i>i. voda</i>	37
<i>ii. horniny, reliéf, půda</i>	38
<i>iii. ochrana přírody a krajiny</i>	38
<i>iv. územní systém ekologické stability</i>	40
<i>Shrnutí a analytické závěry pro sestavení globální SWOT analýzy</i>	41
e. cestovní ruch	42
<i>i. popis současného stavu cestovního ruchu území a historické souvislosti</i>	42
<i>ii. kulturní památky</i>	45
<i>iii. profil návštěvníka, návštěvnost, ubytování</i>	45
<i>iv. sport, sportovní zařízení</i>	46
<i>Shrnutí a analytické závěry pro sestavení globální SWOT analýzy</i>	46
f. zemědělství a lesnictví	49
<i>i. vývoj zemědělské činnosti</i>	50
<i>ii. zastoupení druhů půd</i>	51
<i>iii. zemědělské hospodaření - pěstované plodiny, živočišná výroba, mimoprodukční a multifunkční zemědělství</i>	51
<i>iv. lesnictví</i>	52
<i>v. podnikatelské subjekty v odvětví zemědělství a lesnictví</i>	53
<i>Shrnutí a analytické závěry pro sestavení globální SWOT analýzy</i>	54
5. Partnerství v rámci MAS „Přid'te pobejt!“	57
6. Globální SWOT analýza	60
7. Definice strategie	64
7.1 Východiska pro formulování strategie	64
7.2 Vize MAS „Přid'te pobejt!“ pro období 2007 -2013	65
7.3 Strategické cíle MAS „Přid'te pobejt!“ pro období 2007 -2013	65
7.4 Specifické cíle MAS „Přid'te pobejt!“ pro období 2007 -2013	66
7.5 Vazby globální SWOT a strategických cílů	67
7.6 Návrhy strategických a specifických cílů, opatření pro jejich naplnění	78
8. Seznam tabulek a grafů, map v příloze	85
9. Přehled zpracovaných doplňujících a podpůrných dokumentů	87

Rejstřík zkratk

AP – Akční plán
CR – Cestovní ruch
ČEZ - České energetické závody
ČOV - Čistírna odpadních vod
ČR – Česká republika
ČSÚ – Český statistický úřad
EAFRD – Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EFRR – Evropský fond pro regionální rozvoj
EK – Evropská komise
ESF – Evropský sociální fond
ESÚS – Evropské sdružení pro územní spolupráci
EU – Evropská unie
Ex ante – Průběžné
Ex post – Následné (závěrečné)
FS – Fond soudržnosti
HSO LK – Hospodářsky slabé oblasti Libereckého kraje
CHKO - Chráněná krajinná oblast
CHOPAV – Chráněná oblast přirozené akumulace vod
In iterim - Počáteční
KČT - Klub českých turistů
KRNAP – Krkonošský národní park
KÚLK – Krajský úřad Libereckého kraje
LFA – „Less favoured areas“ – dle kritérií EU tzv. území s méně příznivými podmínkami
LK – Liberecký kraj
LQ – Koeficient lokalizace
MěÚ – Městský úřad
MF – Ministerstvo financí
MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj
MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ – Mateřská škola
MVE - Malá vodní elektrárna
MZE – Ministerstvo zemědělství
MŽP – Ministerstvo životního prostředí
NN - Nízké napětí
NP – Národní památka
NRP – Národní rozvojový plán
OP – Operační programy
OP RLZ – Operační program Rozvoj lidských zdrojů
ORP – Obec s rozšířenou působností
OZE - Obnovitelné zdroje energie
POV - Program obnovy venkova
PP – Přírodní památka
PR – Přírodní rezervace
PRLK – Program rozvoje Libereckého kraje
Rada AKČR – Rada Asociace krajů ČR
ROP – Regionální operační program
SF – Strukturální fondy
SLDB – Sčítání lidu, domů a bytů

SOU – Střední odborné učiliště
SROP – Společný regionální operační program
SRR ČR – Strategie regionálního rozvoje ČR
SRR - Strategie regionálního rozvoje
SUR ČR (LK) – Strategie udržitelného rozvoje ČR (Libereckého kraje)
TJ – Tělovýchovná jednota
TS - Technické služby
TTP – Trvalé travní porosty luk a pastvin
TV – Tělesná výchova
ÚPD – Územně plánovací dokumentace
ÚPN VÚC LK – Územní plán velkého územního celku Libereckého kraje
ÚSES - Územní systém ekologické stability
VaK - Vodovody a kanalizace
VKP – Významný krajinný prvek
VN - Vysoké napětí
VTL - Vysokotlaký
VZ – Veřejné zdraví
ZPF – Zemědělský půdní fond
ZŠ – Základní škola
ZUŠ – Základní umělecká škola
ŽP – Životní prostředí

1. Úvod

Strategie rozvoje území v působnosti MAS „Přid'te pobejt!“ je rozvojový koncepční dokument, který vychází ze sociálně ekonomické analýzy předmětného území, potřeb území, akceptuje přístupy Libereckého kraje týkající se rozvoje jeho územního obvodu a zároveň respektuje politiku rozvoje na úrovni ČR i Evropské unie; je zpracován metodikou LEADER. Formuluje vizi rozvoje území, strategické a specifické cíle a v rámci nich opatření, prostřednictvím kterých předpokládá úspěšné dosažení nastavených cílů. Zavádí rovněž účinný monitorovací systém, prostřednictvím kterého bude za průběhu realizace strategie zjištěno, zda jsou přijatá opatření nastavena správně a zda se daří dosahovat vytyčených cílů.

Rozvojová strategie je vypracována pro časový horizont 2007 – 2013, a napojuje se tak na programovací období zemí EU. Aktéři území předpokládají několikanásobně vyšší procento podpory z rozpočtu EU než ve zkráceném období 2004 – 2006, a proto i projekty, které MAS „Přid'te pobejt!“ má umístěny v databázi projektů a ze kterých je na základě výběrového řízení příslušného orgánu Společnosti sestavován Akční plán pro jednotlivá léta v rámci šestiletého horizontu, nejsou pouze měkkého charakteru, nýbrž se jedná i o „tvrdé infrastrukturní projekty“.

Během posledních dvou let proběhla a v rámci roku letošního proběhnou mnohá jednání koordinátorů ČR se zástupci Evropské komise v otázkách příprav Národního strategického referenčního rámce. Jsou probírána témata jako: časový harmonogram negociačního procesu k Národnímu strategickému referenčnímu rámci a operačním programům s Evropskou komisí, dále systém finančních toků a plánování spolufinancování a záležitosti spojené s koordinací, monitorováním a rozdělením prostředků na jednotlivé operační programy v budoucím období. Jsou rovněž velmi často diskutovány otázky týkající se stavu čerpání v současném období, zvláště pak kritické situace v případě čerpání z Evropského sociálního fondu. Česká republika je druhou nejhůře postavenou zemí po Kypru při uplatňování pravidla $n+2$ a ani krizové řízení, ke kterému nám Evropská komise doporučila přejít, zřejmě ČR nepomohou ze 100% prostředky, které na nás byly v rámci zmíněného fondu směřovány (jak do příslušných opatření SROP, tak i OP RLZ a JPD3 pro Prahu), vyčerpat. Procento úspěchu sestavené strategie rozvoje je velmi odvislé samozřejmě také od aktivity odpovědných zástupců MAS „Přid'te pobejt!“ při vyjednávání otázek rozvoje předmětného území s příslušnými garanty za jednotlivé prioritní osy Programu rozvoje venkova a sektorových operačních programů i ROP NUTS II Severovýchod a v neposlední řadě ve vztahu k Libereckému kraji.

2. Výchozí dokumenty

Zpracování strategického dokumentu MAS „Přid'te pobejt!“ vychází z dokumentů uvedených níže.

Krajská a regionální úroveň:

- Rozvojové koncepční dokumenty Libereckého kraje (verze platné v r. 2006 resortu hospodářského a regionálního rozvoje – především SRR LK, SUR LK, PRLK, PR HSO LK, Studie brownfields; koncepce ŽP, Zemědělství, Cestovního ruchu, Dopravy)
- ROP NUTS II Severovýchod (verze platná v srpnu/září 2006)
- Ex ante hodnocení SROP
- Rozvojové koncepční dokumenty svazku obcí Jilemnicko poskytnuté zpracovateli: Program rozvoje Krkonoše – zpracovatel Garep, Rozvojové studie venkovských mikroregionů – Sdružení obcí Jilemnicko – zpracoval Saul z října 2000, Strategie územního rozvoje MR Jilemnicko Přid'te pobejt! zpracovaná Ing. J.Jeníčkem, Strategie rozvoje oblasti Krkonoš – průzkumy a rozbory ze září 2001 – zpracovatel SURPMO Hradec Králové, přehledy projektů, projekty předložené do OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství – neúspěšné, koncepce rozvoje cestovního ruchu v Rokytnici n. Jizerou z dubna 2006 zpracovaná ARR Nisa
- Program rozvoje cestovního ruchu turistické oblasti Krkonoše (neschválená verze, pouze pracovní podkladový materiál)
- Studie hospodaření obcí LK
- Místní akční plány - Databáze projektů

Národní úroveň:

- Strategie hospodářského růstu ČR
- Strategie udržitelného rozvoje ČR
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2007 – 2013
- Národní rozvojový plán ČR 2007 – 2013
- Strategie rozvoje venkova ČR 2007 – 2013
- Program rozvoje venkova 2007 - 2013
- Makroekonomická prognóza ČR
- Konvergenční program ČR
- AbCap – Závěrečná zpráva o absorpční kapacitě
- Ex ante a ex post hodnocení stávajícího NRP, SRR ČR a ex ante SUR ČR
- Národní program reforem
- Postup přípravy ČR na čerpání finančních prostředků ze SF a FS v 2007 – 2013

Evropská úroveň:

- Lisabonská strategie
- Strategické obecné zásady Společenství v 2007 – 2013
- Hlavní směry hospodářské politiky EU
- Návrhy nařízení ke strukturálním fondům
- Návrh nařízení k Evropskému zemědělskému fondu pro rozvoj venkova a Evropskému fondu rybnářství
- Návrh obecného nařízení k financování Společné zemědělské politiky
- Evropská strategie zaměstnanosti

3. Všeobecná charakteristika

a. geografická poloha

Území analyzované v rámci tohoto dokumentu se nachází ve východní části Libereckého kraje v okrese Semily. Svojí východní hranicí sousedí se správním obvodem obce s rozšířenou působností Vrchlabí z Královéhradeckého kraje, na jihu se správním obvodem Nová Paka rovněž Královéhradeckého kraje. Krátkým horským úsekem na severu hraničí se sousedním Polskem. V rámci Libereckého kraje se nachází západním směrem správní obvod Semily a severozápadně správní obvod Tanvald. Je tvořeno obcemi sdruženými ve Svazku obcí Jilemnice a dále obcemi Jablonec nad Jizerou, Paseky nad Jizerou, Rokytnice nad Jizerou a Vysoké nad Jizerou. Celkem je předmětem analýzy 22 obcí.

Společným prvkem celého území je území turistické oblasti Krkonoše.

b. přírodní podmínky

Okres Semily, v rámci něhož se sledované území nachází, se může chlubit rozmanitostí přírodních podmínek, a to od horských oblastí západních Krkonoš, přes pahorkatiny, které tvoří střední část okresu až po mírně zvlněnou a nížinnou oblast, kam zasahuje Geopark Český ráj. Na území správního obvodu Jilemnice se z geografického hlediska rozprostírá horské pásmo západních Krkonoš a podhorská oblast Podkrkonošské pahorkatiny, od této skutečnosti se odráží i turistický charakter tohoto území. Rozmanitost přírodních podmínek dokladuje porovnání např. nejvyšší hory západních Krkonoš, kterou je Kotel s 1 435 m n.m. a nadmořská výška města Jilemnice (464 m n.m.).

c. vývoj území v čase

Počátky souvislého osídlení Jilemnicka sahají do druhé poloviny 13. a na počátek 14. století, tedy do období, kdy rozvoj zemědělství a následný rozvoj řemesel daly člověku technické i technologické možnosti ke zdolávání horské přírody. Zájem o horské oblasti navíc posílila značná populační vlna a vyčerpání části surovinových zdrojů ve vnitrozemí. Proto v této době jako kolonizační základnu budují páni z Valdštejna, do jejichž majetku připadly téměř celé západní Krkonoše a blízké podhůří, na horské poměry mohutný hrad ve Štěpanicích a zároveň zakládají řadu vsí, z nichž první nesou jména lokátorů – Štěpanice, Martinice a snad i Valteřice. Se vznikem prvních obcí se vytváří i potřeba vytvořit pro celé rozsáhlé panství hospodářské a tržní centrum. Vzniká logicky na průsečíku obchodních cest v prostorném údolí chráněném před severními a západními větry a jméno získává podle potoka vytékajícího z jilmových porostů – Jilemnice. Obec, poprvé zmiňovaná roku 1350, patrně hned při založení získává práva městečka a o pravděpodobném vzniku na zeleném drnu vypovídá dodnes pravidelný půdorys hlavního náměstí a přilehlých ulic.

Kolonizace v převážné míře česká pak pokračuje i v dalších letech a v 16. století dosahuje zhruba linie Benecko, Jestřabí a Horní Rokytnice. Obživa zdejších obyvatel se formuje v úzké závislosti na místních přírodních poměrech. Dominantní postavení zde zaujímá zemědělství a pastevectví, později zčásti zformované do proslulého budního hospodaření. Nepříliš úrodné půdy spolu s drsným klimatem neumožňují výrazný rozmach obilnářství, dávají však předpoklady k úspěšnému pěstování lnu, což se stává významným impulsem k rozvoji zdejšího plátenictví, po staletí nejrozšířenějšího zaměstnání krkonošských obyvatel. Husté smíšené lesní porosty se stávají základnou pro rozmach těžby, zpracování i

plavení dřeva a později také systematické péče o lesy. Nikoli zanedbatelné místo náleží rovněž lovu.

Značným magnetem pro první osadníky se stává zdejší nerostné bohatství. Těží se zde rudy stříbra, barevných kovů a železa. Dostatek dřeva a výroba dřevěného uhlí spolu s určitými zásobami křemene umožňují zakládání železáren a sklářských hutí a později železáren. V 16. století se v panském hospodaření prosazuje dnes již pro západní Krkonoše spíše atypické rybníkářství a zcela zaniklé pivovarnictví.

Podobným vývojem prošlo také Vysocko (právě tady jsou doloženy nejstarší sklářské hutě). Vysoké nad Jizerou se poprvé připomíná roku 1354 a stalo se hospodářským centrem panství Nístejka. To bylo později připojeno k hradu Návarov.

Hospodářský rozmach oblasti byl po staletí determinován vedle přírodních podmínek také celkovou odlehlostí Jilemnicka od hlavních obchodních cest a v neposlední řadě i správním vývojem oblasti. Jedním z nich se stává roku 1492 rozdělení rozsáhlého štěpanického panství mezi Heníka a Hynka z Valdštejna. Zatímco jedna část se nadále označuje jako štěpanická (od 16. století branská), pro druhou se vytváří název panství jilemnické. Rozdělení se týká i samotné Jilemnice - vzniká horní a dolní část, každá s vlastní samosprávou.

Podobně jako jiným oblastem Českého království i Jilemnicku přináší tvrdé rány třicetiletá válka. Snížil se počet obyvatel, několik obcí dokonce zaniklo. Hospodářské instrukce majitelů obou panství dokládají snahu udržet ekonomický chod oblasti. Důsledky válečných událostí přetrvávají v hospodářské oblasti až do konce 17. století.

Zásadní obrat v hospodářském vývoji oblasti přináší rok 1701, kdy Jilemnice i Branná po více jak 200 letech splývají v rukou jediného majitele, hraběcího rodu Harrachů. Rozsah dominia spolu se značným bohatstvím hraběcího rodu a jejich zahraničními diplomatickými aktivitami ve službách vídeňského dvora (zde získávají vynikající přehled o hospodářském dění v Evropě i o ekonomické politice Habsburků) vytvořily vynikající předpoklady k nebývalému hospodářskému rozvoji oblasti a Harrachové dokázali této šance za pomoci služeb předních hospodářských odborníků té doby obdivuhodně využít. Zejména plátenictví, lesnictví, sklářství a do značné míry i železářství dosahuje za jejich éry znamenité, mnohdy evropské úrovně.

V důsledku hospodářského rozmachu rychle přibývá obyvatel. V roce 1710 mělo panství o rozloze 289 km² necelých 13 tisíc obyvatel, roku 1788 26 000 osob, roku 1834 36 774 obyvatel a v dalších letech se jejich počet dále zvyšoval. To samozřejmě umožnilo výrazný rozmach místního obchodu a řemeslné výroby.

Také Vysoké nad Jizerou, připojené v 17. století k panství Semily, prošlo v 18. století výrazným rozkvětem. Rozvíjela se zdejší cechovní výroba, vynikající úrovně dosáhla zdejší textilní produkce. V roce 1786 se tu poprvé hrálo ochotnické divadlo a zachovalo si nepřetržitou kontinuitu až do současnosti.

Po zániku patrimoniální správy se Jilemnice za podpory Harrachů domáhá zřízení politického okresu a roku 1855 je úsilí korunováno úspěchem. Okres je pak postupně vnitřně rozčleněn na tři soudní okresy: Jilemnice, Rokytnice a Vysoké nad Jizerou (ten vznikl až roku 1876). Celý okres vykazuje na přelomu 18. a 20. století kolem 50.000 obyvatel, z nichž asi

80% představovali Češi. Převahu německého etnika najdeme pouze na Rokytnicku. Od té doby začíná nezadržitelný odliv horalů do vnitrozemí (v roce 1930 tu napočítáme již pouze 41 693 stálých obyvatel), zapříčiněný neutěšenou hospodářskou situací oblasti. V té době se naštěstí již celý okres začíná přeměňovat ve vyhledávanou turistickou oblast a činnost spojená s letní i zimní turistikou zčásti nahrazuje úpadek textilního průmyslu.

První světová válka znamenala zhoršení životních podmínek pro místní obyvatele, kteří byli již vázáni na turistický ruch. Po vzniku samostatného Československa došlo ke změnám jak politickým, tak i ke změnám hospodářským. V oblasti Krkonoš byla zestátněna část lesů a vytvořily se dvě státní lesní správy.

Ve druhé polovině třicátých let se začala výrazně projevovat hrozba nacismu a z ní vyplývající reálná možnost napadení Československa. Z tohoto důvodu byl v roce 1936 schválen program výstavby opevnění. Krkonoše nebyly považovány za hlavní směr předpokládaného úderu, přesto bylo počítáno s vybudováním pásma lehkých pevností.

Zábor pohraničí roku 1938 zasáhl tvrdě i na Jilemnicko. Nerespektoval zde reálnou národnostní situaci a tak se v říši ocitla i řada ryze českých obcí. Dosavadní ekonomické vazby byly ke škodě obou stran zpřetrhány.

Odsun německého obyvatelstva po osvobození r. 1945 se týkal pouze menší části jilemnického okresu, a zůstaly tu proto zachovány tradice a předválečné ekonomické vazby se snadno obnovily. Dynamický nástup místního podnikání byl však přerován únorovými událostmi roku 1948. Poté došlo k částečné proměně průmyslové struktury kraje, ale nepříznivý demografický vývoj se zastavit nepodařilo.

Roku 1963 vznikl Krkonošský národní park a posílil vědomí široké veřejnosti o mimořádných přírodních hodnotách oblasti. Nového rozmachu dosáhla turistika. Přeplněné hory však nemohly za centralizovaného totalitního plánování přílivu návštěvníků náležitě využít. Teprve nová doba Jilemnicku umožňuje, aby v nelehkém boji hledalo optimální ekonomický řád sladěný se potřebami zdejší krásné přírody. Opraven byl bezpočet památek. Nabídka pro turisty se výrazně rozšířila a zkvalitnila. Je na nás, abychom odkaz staletí dokázali nejen uchránit, ale též rozvinout a předat dalším generacím. Naším dědictvím nejsou jen hmotné památky a kulturní krajina, ale i zdejší měkký dialekt, folklór, lidová strava a bezpočet dalších specifik, jež dávají západním Krkonošům i jejich podhůří punc skutečné originality a neopakovatelnosti.

d. administrativní a správní organizace území

Jak již bylo výše v textu popsáno, administrativně analyzované území spadá do Libereckého kraje a okresu Semily.

Příslušnost k obcím s rozšířenou působností a ke stavebním úřadům je uvedena v datové části dokumentu v příloze v tabulce č. 1

Jak je z tabulky patrné, vyjma obce Vysoké n. J., všechny obce náleží pod správní obvod obce s rozšířenou působností Jilemnice. Tento správní obvod s rozlohou 279 km² se v rámci Libereckého kraje, kam administrativně připadá celkem deset obcí s rozšířenou působností, řadí na čtvrté místo a představuje tak 8,8 % celkové výměry kraje. Horský a podhorský ráz krajiny ovlivňuje i zalidnění tohoto území, hustota obyvatel 82,5 osob na 1 km² je druhá

nejnižší v rámci správních obvodů Libereckého kraje, nižší má pouze správní obvod Frýdlant. Hustota zalidnění v rámci námi sledovaného území však činí 81 obyvatel/km² 31.12. 2004 a informace týkající se hustoty zalidnění v jednotlivých obcích území je možno získat z přílohy – tabulky č. 11. V rámci sledovaného území žije celkem 24 220 obyvatel (údaj k 31.12. 2004) na celkové výměře 29 924 ha (údaj k 31.12. 2004). Údaje k 31.12. 2004 o počtu obyvatel a rozloze s vymezením částí obcí jsou doloženy v příloze v tabulce č. 2. Jak je patrné, nejvíce obyvatel žije v Jilemnici (5 770), dalšími obcemi, kde počet obyvatel převyšuje hranici 1000 obyvatel je Benecko, Horní Branná, Poniklá, Studenec, Rokytnice n. J., Vysoké n. J. a Jablonec n. J.. Naopak nejméně obyvatel má Bukovina u Čisté (183).

Kontaktní údaje na jednotlivé obce jsou uvedeny v příloze v tabulce č. 3.

4. Sociálně ekonomická analýza

a. hospodářský rozvoj

Ekonomické zaměření regionu determinuje mnoho faktorů, právě tak jako jeho potenciál pro hospodářský rozvoj. Pohledem do historie je patrný vývoj hospodářského života v předmětné oblasti, v 18. a 19. stol. patřily k nejtýpčtějším oborům plátenictví a tkalcovství, na sklonku 19. stol. se na hospodářství území významně podílelo lesnictví a zemědělství, které procházelo svou modernizací. Velkého hospodářského rozvoje bylo v území dosaženo také díky vhodně nastavené hospodářské politice hrabat Harrachů, kteří jsou s územím neodmyslitelně spjati. Velmi významný vliv na hospodářský rozvoj území mělo i rozšíření železniční tratě. Ve století dvacátém je ekonomika oblasti postavena především na textilním, sklářském a zpracovatelském průmyslu. Současnost týkající se hospodářství území je analyzována níže v textu.

i. ekonomická aktivita

Podíl ekonomicky aktivních na celkovém počtu obyvatel činí 51%. Při dílčím rozboru, jak je z grafu č. 1 patrné, největší podíl ekonomických aktivních na celkovém počtu obyvatel má obec Horka u Staré Paky (55,3%), dalších 15 obcí vykazuje tento podíl mírně přesahující než 50%. Na druhé straně nejmenší podíl ekonomických aktivních na celkovém počtu obyvatel vykazuje obec Levínská Olešnice (44,1%), dalšími obcemi, kde počet ekonomicky neaktivních převyšuje počet ekonomicky aktivních jsou Bukovina u Čisté, Čistá u Horek, Horní Branná, Peřimov, Poniklá a Studenec.

Počet ekonomicky aktivních obyvatel za jednotlivé obce k 31.12. 2004 je uveden v příloze v tabulce č. 4

ii. ekonomicky aktivní obyvatelstvo dle oborů národního hospodářství

Dle odvětví národního hospodářství je nejvíce ekonomicky aktivního obyvatelstva soustředěno do průmyslu, přičemž většina zaměstnaných v průmyslu za prací dojíždí (viz. tab. č. 5). V průmyslu je zaměstnáno cca 36% ekonomicky aktivního obyvatelstva. Obdobná situace je typická i pro celý LK, z podílu jednotlivých odvětví na celkovém počtu zaměstnaných osob je v LK jednoznačně nejdůležitější zpracovatelský průmysl, který zaměstnává 42,5% všech pracovníků v LK (v ČR cca 28%). Co se týče mobility pracovních sil, v LK téměř 35% pracujících vyjíždí za svým zaměstnáním mimo obec svého trvalého bydliště.

Hodnoty přesahující 10% dosáhlo odvětví „školství, zdravotnictví, veterinární a sociální činnost“ (10,8%). V zastoupení blízkí se hodnotě 8% se řadí odvětví „obchod, opravy motorových vozidel“ (7,9%) a odvětví „stavebnictví“ (7,7%).

Ostatní skupiny mají své zastoupení nižší. Skupina „zemědělství, lesnictví, rybolov“ se podílí na celku ekonomicky aktivního obyvatelstva dle národního hospodářství 6,4%, skupina „doprava, pošty a telekomunikace“ 5,3% a v nejnižším procentu skupina „veřejná správa, obrana, sociální zabezpečení“ (4%).

V příloze v tabulce č. 6 a grafickém znázornění č. 2 v přehledu dle obcí jsou uvedeny hlavní kategorie odvětví národního hospodářství sledované ve Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001. Je nutné upozornit na skutečnost, že v příloze v tabulce č. 6 nesouhlasí součet uvedených kategorií národního hospodářství s celkovým počtem ekonomicky aktivního obyvatelstva. V rámci jednotlivých obcí jde o poměrně široké rozpětí, a to od 11,5% do 49,3% všech ekonomicky aktivních obyvatel (v území jde celkem o cca 21,7% , což je možno označit jako kategorie „ostatní“).

iii. struktura ekonomické základny

Z analytického zkoumání, z přílohy v tabulkové podobě č. 7 a č. 8 a grafu č. 3 vyplývá, že více než jedna třetina podnikatelských subjektů svou činnost soustřeďuje do kategorie „obchod, prodej a opravy motorových vozidel a spotřebního zboží a pohostinství“ (obdobná situace je typická jak pro LK i ČR, zhruba čtvrtina z celého úhrnu). V odvětví „průmysl“ podniká 14% (v LK cca 16%). 12% procent podnikatelských subjektů zaměřuje své aktivity v odvětví „zemědělství, lesnictví, rybolov“ a stejně tak i v odvětví „stavebnictví“. Desetiprocentní hranice je překonána ještě v rámci odvětví „ostatní obchodní služby“ (11%).

Další odvětví jsou zastoupeny méně než jednou desetinou z celku. 8%-tní podíl zaobírají podnikatelské subjekty v rámci odvětví „ostatní veřejné, sociální a osobní služby“, 3% připadají odvětví „doprava a spoje“, 2% „školství a zdravotnictví“ a 1% „veřejná správa, obrana, povinné sociální pojištění“.

iv. nezaměstnanost, volná pracovní místa

Z přílohy - tabulky č. 9 a grafu č. 4 je patrný vývoj registrované míry nezaměstnanosti v obcích od června 2001 do června 2006.

Registrovaná míra nezaměstnanosti v okrese Semily se v období od června 2001 do června 2006 zvyšovala z výchozí hodnoty z června 2001 5,2% až do prosince 2003 na 8,0%, v červnu 2004 klesla o jednu desetinu, ale v prosinci 2004 se dostala na svou nejvyšší hodnotu naměřenou v rámci sledovaných pěti let, a to na 8,1%. K červnu 2006 registrovaná míra nezaměstnanosti v okrese Semily dosáhla hodnoty 6,6%.

Co se týče vývoje registrované míry nezaměstnanosti, můžeme konstatovat, že v červnu 2001 byla nejvyšší hodnota tohoto ukazatele v obci Svojeck (10,3%) a nejmenší v obci Kruh (1,6%). V prosinci stejného roku nejvyšší hodnoty registrované míry nezaměstnanost vykazovala obec Jestřabí v Krkonoších a hranici 10% překročily ještě obce Levínská Olešnice, Poniklá, Svojeck a Vítkovice v Krkonoších; nejnižší hodnota je pro toto období zaznamenána v obci Paseky n. Jizerou (1,6%). Během dalších let v rámci sledovaného časového intervalu tak, jak z grafu č. 4 vyplývá nejvyšší, značně alarmující hodnoty sledovaného ukazatele bylo dosaženo v obci Jestřabí v Krkonoších (23,7%) a také ve Vítkovicích v Krkonoších (16,3%) v prosinci 2002. Ve Vítkovicích v Krkonoších v dalších obdobích, v pololetních intervalech byla vykazována stále velmi vysoká registrovaná míra nezaměstnanosti (k 12/2004 15,8%, k 06/2005 20,2%). K 06/2006 vyšší hodnotu sledovaného ukazatele vyazuje obec Levínská Olešnice (10,0%) a Vítkovice v Krkonoších (12,3%); naopak nejnižší hodnotu pro stejné období má obec Horka u Staré Paky (2,8%). Pro srovnání míra

registrované nezaměstnanosti v LK je zhruba v úrovni 7,7%, celostátní průměr činí cca 8,8%.

Při rozboru počtu dosažitelných uchazečů - hodnoty nejvyšší logicky dosahuje obec největší –Jilemnice, tato v průměru za sledovaná léta činí 231 dosažitelných uchazečů). Ve většině ostatních obcí je tato hodnota vykazována v desítkách.

Problematika volných pracovních míst je sledována Ministerstvem práce a sociálních věcí dle okresů, nikoli dle jednotlivých obcí. Přitom data jsou dostupná teprve od května 2005 a pouze do června 2006. Počet volných pracovních míst do ledna 2006 klesal, potom došlo k mírnému nárůstu. Vyjádříme-li situaci počtu uchazečů, musíme konstatovat, že situace je pro toto období zcela opačná, do ledna 2006 počet rostl a potom došlo k mírnému poklesu. Počet uchazečů na jedno volné pracovní místo kolísal okolo hodnoty 7,5.

Problematickými skupinami z pohledu hledání pracovního místa jsou především ženy, občané se zdravotním postižením, absolventi škol a mladiství a rovněž lidé v předdůchodovém věku (starší 50-ti let). Oblast analyzovaného území nepatří v rámci LK mezi nejohroženější z pohledu nezaměstnanosti.

Dle údajů ČSÚ dosahuje v okrese Semily průměrná mzda hodnoty 16 208 Kč, což je nejnižší hodnota v porovnání se zbývajících okresy LK; průměrná mzda v LK dosahuje hodnoty 17 498 Kč (při porovnání s hodnotou za celorepublikový průměr je situace ještě více dramatičtější, neboť dosahuje cca 82,6% průměrné mzdy).

v. významné podniky

Pracovní příležitosti a hospodářský rozvoj umožňují především tyto podniky (tříděno dle obcí):

obec Benecko :Delfi, Zámečnictví Petrák, Truhlářství Pochop, Kynčl, Fajstavr Mrklov, Fajstavr Lhota Štěpanická, Hochovský, hotely, penziony, restaurace, služby v cestovním ruchu, Statek Vysoké n. Jizerou

obec Čistá u Horek :Suchánek – Walraven, s.r.o.

obec Horka u St. Paky :Suchánek a Walraven – kovovýroba, Jilos Horka – zpracování dřeva, Železářství Svoboda – prodejna

obec Jablonec n. Jizerou: ELITEX OK, HYBLER TEXTIL, s.r.o., DARRE, s.r.o., stavební firma JANDA, s.r.o., Jaroslav Breuer-Interbyt, s.r.o., AUTOSERVIS Belda, AUTO Belda, s.r.o., AUTOSERVIS-PNEUSERVIS Štěpánek Miroslav

obec Jilemnice: Cutisin, a.s., Technolen T.T., Brano-Ateso, a.s., Jinova,s.r.o

obec Kruh :Lactalis International, s.r.o. sýrárna, TOD Roztoky

obec Paseky n. Jizerou : EMBA, spol. s r.o. – papírna, Fukner, s.r.o. – pila, PIZÁR, s.r.o. – provozovatel vleků, Obec Paseky –provozovatel vleků

obec Poniklá :Singing rock, s.r.o., Interlana,a.s., Krakonošův ranč HD, Rautis, a.s., živnostníci v oboru lesnictví a zemědělství, opravy aut

obec Rokytnice n. Jizerou: Eprona, RTK tkalcovna,s.r.o., ROTES, s.r.o., Spartak Rokytnice, a.s.

obec Roztoky u Jilemnice :Tropico Plus, a.s., Pila Kužel, P-Kvartet, ZOD

obec Studenec :Aries –punčochové výrobky, ZETKA Strážník –zemědělské družstvo, Tessitura Monti Cekia – textilka

obec Svojeck : ADV Libštát

obec Víchová n. Jizerou : DESMO, Zemědělské obchodní družstvo „Jizerka“
obec Vítkovice : Služby Vítkovice, s.r.o.
obec Vysoké n. Jizerou : ZD Horal, P + P stavební firma

vi. veřejná ekonomika

Vzhledem k tomu, že 14.04. 2004 bylo Vládou ČR přijato usnesení č. 346 o Regulaci zadluženosti obcí a krajů pomocí ukazatele dluhové služby, je tento ukazatel sledován a je na něj brán význačný ohled i při možných fiskálních politikách – podporách veřejných projektů z příslušných operačních programů či dotací ministerstev.

V LK byla v roce 2005 provedena studie hospodaření obcí LK, v jejíž závěrech jsou informace o situaci v daném roce a výhledové možnosti – prognóza hospodaření v letech 2005 - 2008 a případná možná řešení na ozdravení rozpočtů obcí. Obce, kde bylo zjištěno překročení 30% v rámci tohoto ukazatele, což vždy nemusí znamenat předlužení, byly zařazeny do tří typologických skupin a stanovila se míra rizika předlužení a byl doporučen postup k jeho eliminaci. Skupina A a B ve výhledu předpokládá pro roky 2007 a 2008 varovný odhad ukazatele dluhové služby, skupina C měla vyšší hodnotu tohoto ukazatele v roce 2004, ale pro odhad v dalších letech se předpokládá snižování tohoto ukazatele do hodnot do 10%.

V území hospodaří 1 obec v rámci rizikové skupiny A a 3 obce v rámci rizikové skupiny B.

vii. deprimující zóny, tzv. brownfields

Opuštěné a nevyužívané objekty jsou většinou historicky spojené s průmyslem textilním, případně sklářským či zemědělstvím. Část území je zařazeno v rámci Libereckého kraje do hospodářsky slabé oblasti tzv. Centrální Semilsko (kam je zahrnut Jablonec n.J., Kruh, Mříčná, Poniklá a Svojek) a provedenou studií Technickou univerzitou v Liberci ve spolupráci s Libereckým krajem bylo zjištěno, že z hlediska kraje se 52% brownfields nachází v hospodářsky slabých oblastech kraje.

Na základě provedeného dotazníkového šetření můžeme vyjmenovat některé zásadní problémy – typu brownfields v území např. obce Rokytnice n. J. se jedná o areál Rotextile (textilní továrny, která ukončila výrobu letos na jaře), Prelogg v Dolní Rokytnici (kde již je plánována celková přestavba této staré textilní továrny), areál bývalého Elitexu v Rokytnici Vilémově, dále v Čisté u Horek se jedná o objekt bývalého kravína ZD, v Jestřabí v Krkonoších objekty bývalého St. statku Křížlice (hnojiště, silážní věže, odchovna mladého dobytka), v Jilemnici objekty rovněž dříve využívané v zemědělství (některé z objektů jsou většinou v pronájmu a připraveny k prodeji), v Jablonci n. Jizerou v části Buřany je opuštěná (v soukromém vlastnictví) bývalá textilní továrna (později byla využita jako sklad obilí a potom jako sklad AUTO ŠKODA Ml. Boleslav), dále v části Hradsko se nachází nepříliš užívaný objekt v soukromém vlastnictví bývalý závod VERTEX Hradsko, zchátralá budova v Poniklé (bývalá Kost'ovárna), ve Svojkou nedokončená stavba přestavby hospodářského zařízení na dřevovýrobu (havarijní stav), ve Víchově areál bývalého závodu Mileta a bývalý hostinec v Arnoštově (což je zároveň kulturní památka – probíhá restituční a dědické řízení s p. Harrachem), ve Vítkovicích bývalé JZD (je

plánována výstavba Vítkovického centra) a objekty bývalé SEBY (nyní JWT), ve Vysokém objekt továrny SEBA. Výčet určitě není vyčerpávající, ale i z tohoto zlomku je patrné, že problémy s nevyužívanými a opuštěnými objekty přetrvávají a jejich řešení má mnohé i právní bariery. Revitalizace brownfields by mohla být tématicky v dané oblasti směřována k ekologickému zemědělství, venkovské turistice.

Napomoci regeneraci brownfields v předmětném území by mohla vhodně navázaná spolupráce s hlavními aktéry v rámci LK, kteří se touto problematikou zabývají; jsou jimi Technická univerzita v Liberci, KÚLK – odbor hospodářského a regionálního rozvoje, Regionální agentura CzechInvestu v Liberci, Agentura regionálního rozvoje v Liberci a Krajská hospodářská komora. Díky vyhledávací studii opuštěných a nevyužívaných objektů v rámci LK byla vytvořena databáze brownfields lokalit. Databáze jsou utvářeny i v jiných krajích ČR a centrálně v rámci Agentury CzechInvest v Praze lze následně na zjištěné skutečnosti připravovat a přijímat příslušná opatření a vhodně nastavit podmínky pro řešení těchto objektů – např. z těchto vycházejí i priority a opatření operačního programu zaměřeného na podnikatele pro programovací období 2007-2013; je také organizováno množství seminářů a pravidelně 1x ročně konference „Brownfields“ organizovaná již zmíněnou pražskou agenturou, kde jsou prezentovány výsledky „dobré praxe“ i z jiných zemí EU (např. Velká Británie) i světa, kde se s tímto problémem také potýkají.

Obce, které neuvádějí žádné brownfields na svém území jsou Benecko, Horka u St. Paky, Kruh, Mříčná, Roztoky u Jilemnice, Paseky n. J.,.

Shrnutí a analytické závěry pro sestavení globální SWOT analýzy

Území má poměrně diverzifikovanou ekonomickou strukturu, tato je měněna působením transformačních procesů – jako problematický se jeví zejména útlum textilního průmyslu v tradičních podhorských územích, který má negativní vliv na úbytek pracovních míst v tomto sektoru; tento trend je určitou měrou kompenzován vyšší podnikatelskou aktivitou fyzických osob (většinou osoby, které ztratily své zaměstnání krachem velkých firem).

Dle odvětví národního hospodářství je nejvíce ekonomicky aktivního obyvatelstva soustředěno do průmyslu, přičemž většina zaměstnaných v průmyslu za prací dojíždí. V průmyslu je zaměstnáno cca 36% ekonomicky aktivního obyvatelstva. Obdobná situace je typická i pro celý LK, z podílu jednotlivých odvětví na celkovém počtu zaměstnaných osob je v LK jednoznačně nejdůležitější zpracovatelský průmysl, který zaměstnává 42,5% všech pracovníků v LK (v ČR cca 28%). Co se týče mobility pracovních sil, v LK téměř 35% pracujících vyjíždí za svým zaměstnáním mimo obec svého trvalého bydliště.

Více než jedna třetina podnikatelských subjektů svou činnost soustřeďuje do kategorie „obchod, prodej a opravy motorových vozidel a spotřebního zboží a pohostinství“ (obdobná situace je typická jak pro LK i ČR, zhruba čtvrtina z celého úhrnu).

Registrovaná míra nezaměstnanosti dosahuje obdobné hodnoty jako LK, tj. cca 7,7%, celostátní průměr činí 8,8%. Kritických hodnot registrované míry

nezaměstnanosti bylo dosaženo v obci Jestřabí v Krkonoších (23,7%) a také ve Vítkovicích v Krkonoších (16,3%) v prosinci 2002.

Problematickými skupinami z pohledu hledání pracovního místa jsou především ženy, občané se zdravotním postižením, absolventi škol a mladiství a rovněž lidé v předdůchodovém věku (starší 50-ti let). Území nepatří v rámci LK mezi nejohroženější z pohledu nezaměstnanosti (dlouhodobé nezaměstnanosti).

Dle údajů ČSÚ dosahuje v okrese Semily průměrná mzda hodnoty 16 208 Kč, což je nejnižší hodnota v porovnání se zbývajícími okresy LK; průměrná mzda v LK dosahuje hodnoty 17 498 Kč (při porovnání s hodnotou za celorepublikový průměr je situace ještě více dramatictější, neboť dosahuje cca 82,5% průměrné mzdy).

Významnějšími podniky posilujícími ekonomický růst území a nabízející pracovní příležitosti jsou především Brano Ateso, a.s., Cutisin, a.s., Elitex OK a Hybler Textil, s.r.o. v Jablonci n. J., Emba Paseky n.J., Interlana, a.s., Jinova, s.r.o., Lactalis International, s.r.o., RTK tkalcovna,s.r.o., Singing Rock Poniklá, Technolen T.T., Tessitura Monti Cekia, s.r.o., a další (viz. v textu) a zařízení nabízející služby v cestovním ruchu.

Z historického hlediska je základem společnosti obec sdružující občany, kteří mají na jejím území bydliště. Obec hospodáří s finančními prostředky a sestavuje svůj vlastní rozpočet. Rostou požadavky na zvyšování míry soběstačnosti municipálních rozpočtů; z finančních výkazů obcí je však patrné, že malé obecní rozpočty mají problémy realizovat větší investiční akce, na které jsou vázány různé dotační tituly (příp. splácení půjček může výrazně zatížit obecní rozpočty).

Opuštěné a nevyužívané objekty, které se zde vyskytují, jsou většinou historicky spojené s průmyslem textilním, případně sklářským či zemědělstvím. Území z části spadá do území vymezeného v rámci Libereckého kraje jako hospodářsky slabá oblast tzv. Centrální Semilsko (kam je zahrnut Jablonec n.J., Kruh, Mříčná, Poniklá a Svojek) a provedenou studií Technickou univerzitou v Liberci ve spolupráci s Libereckým krajem bylo zjištěno, že z hlediska kraje se 52% brownfields nachází v hospodářsky slabých oblastech kraje. I když se problematikou „greenfields a brownfields“ v posledních cca 10 letech dosti intenzivně zabývají odborníci jak ČR, tak i ze zahraničí, otázky jsou diskutovány jak v rámci veřejných konferencí, tak na úrovni programových dokumentů ČR, přesto problémy s nevyužívanými a opuštěnými objekty přetrvávají a jejich řešení má mnohé i právní bariery. Revitalizace brownfields by mohla být tématicky v dané oblasti směřována k ekologickému zemědělství, venkovské turistice a vhodným partnerem pro realizaci regenerace opuštěných a nevyužívaných objektů by mohla být především Technická univerzita v Liberci a Agentura CzechInvest.

a.hospodářský rozvoj – pozitiva x negativa

pozitiva

- **vysoký potenciál pro rozvoj podnikatelských subjektů, především v oblasti služeb pro cestovní ruch**
- **poměrně široká diverzifikace podnikatelských subjektů**
- **poměrně vysoký výskyt živnostníků – fyzických osob (OSVČ)**
- **poměrně zdravá veřejná ekonomika v území (přijatelná míra zadluženosti obcí)**
- **zájem obcí budovat účinné partnerství v rámci území**
- **v souvislosti zařazení některých obcí předmětného území do HSO LK - priorita LK řešit (podpořit) tato území**

negativa

- **většina zaměstnaných v průmyslu za prací dojíždí**
- **nedostatečná dopravní infrastruktura (přímo souvisí a vyplývá z probl.o. C.Infrastruktura)**
- **nízký zájem zahraničních investorů v důsledku nedostatečné dopravní infrastruktury (přímo souvisí a vyplývá z probl.o. C.Infrastruktura)**
- **zanikající podnikatelské subjekty v tradičních odvětvích - převážně velké podniky dávající pracovní příležitosti většímu počtu obyvatelstva, a to převážně (podniky v odvětví textilního průmyslu a zemědělství)**
- **nevyrovnaný trh práce**
- **nedostatek pracovních míst (především pro tyto skupiny: ženy, občané se zdravotním postižením, absolventi škol a mladiství a rovněž lidé v předdůchodovém věku (starší 50-ti let)**
- **vysoká míra dojížd'ky za prací (vyplývá a přímo souvisí z probl.o. B.Lidské zdroje)**
- **zvyšující se podíl obyvatel v poproduktivním věku (vyplývá a přímo souvisí z probl.o. B.Lidské zdroje)**
- **nízká hodnota průměrné mzdy při porovnání s úrovní za LK i ČR**
- **bariery v podnikání a rozvoje v rámci ochrany přírody ve vazbě na KRNP – vyšší finanční náročnost pro podniky při ctění ochrany ŽP (přímo souvisí a vyplývá z probl.o. D.Životní prostředí)**
- **existence deprimujících zón v území a nutnost jejich revitalizace**
- **nedostatek financí v rozpočtech obcí → neoptimální personální zabezpečení chodu úřadů → přetíženost starostů → tlaky v rozhodovacích procesech → možná chybná rozhodnutí (vyplývá z kapitoly věnované veřejným financím v rámci probl o. Hospodářský rozvoj a dále také přímo souvisí s doplněnou kapitolou občanská společnost... v probl.o. B.Lidské zdroje)**
- **nedostatek finančních prostředků v obecních rozpočtech určených pro rozvoj obcí (vyplývá z kapitoly věnované veřejným financím v rámci probl. o. Hospodářský rozvoj a dále také přímo souvisí s doplněnou kapitolou občanská společnost... v probl.o. B.Lidské zdroje)**

b. lidské zdroje

Počátky souvislého osídlení Jilemnicka sahají do 2.pol. 13. stol. a poč. 14. stol., do období spjatého s expanzí zemědělství a rozvoje řemesel, období technického a technologického pokroku umožňujícího ve svém důsledku snadnější zdolávání podhorské i horské přírody. Historie a vývoj obyvatelstva se pojí především s Valdštejnny a Harrachy, kdy v důsledku hospodářského rozmachu velmi rychlým tempem přibývá obyvatel v území. V r. 1855 získává Jilemnice statut okresu. Na přelomu 19. a 20. stol. celý okres vykazuje cca 50 tis. obyvatel, z čehož přibližně 80% zastupuje česká národnost. Převažující německé etnikum je zejména spjato s oblastí Rokytnicka. Velkými problémy, nespravedlivostmi a násilím a hospodářským útlumem si prošlo obyvatelstvo žijící na Jilemnicku v období po záboru pohraničí po r. 1938. Po roce 1945 se odsun německého obyvatelstva týkal pouze menší části jilemnického okresu, v území se zachovalo mnoho tradic a to napomohlo i snadnější obnově ekonomických vazeb. V rámci problémového okruhu „lidské zdroje“ bude analyzováno území v tématech souvisejících s obyvatelstvem, kvalitou života a občanskou společností v době současné.

i. obyvatelstvo

1. vývoj počtu obyvatel

Na základě zjištěných údajů týkajících se vývoje počtu obyvatel v letech 1869 až 2004 je patrný značný klesající trend, kdy z původního stavu počtu obyvatel (50 415) statistika v roce 2004 uvádí údaj o více než polovinu nižší, tj. 24 220 obyvatel. Při hodnocení území jako celku lze konstatovat, že k největšímu poklesu počtu obyvatel došlo v období po druhé světové válce, v období mezi roky 1950 – 1970 počet obyvatel dále klesal, až v osmdesátých letech mírně stoupl, a posledních dvou dekádách se stav obyvatelstva pohybuje v mírném rozptylu kolem 24 tisíc obyvatel.

Při bližším rozboru můžeme obce území rozdělit takto:

Obce, kde je zaznamenán trvale klesající trend vývoje počtu obyvatelstva – mezi tyto patří obce Čistá u Horek, Jestřabí v Krkonoších, Levínská Olešnice, Mříčná, Peřimov, Svojek, Paseky nad Jizerou a Vysoké nad Jizerou.

Dále obce (zbývající obce sdružení mimo obec Jilemnice), kde je zaznamenán trend s určitými výkyvy – klesající do období 80. a 90. let a potom mírně stoupající, zřejmě způsobený příznivější sociální politikou státu.

A jako protipól při vývoji počtu obyvatelstva je rostoucí trend v obci Jilemnice, kde byl stav počtu obyvatelstva (4 453) navýšen do roku 2004 na 5 770 obyvatel.

Podrobný vývoj počtu obyvatel je uveden v příloze v tabulce č. 10 a grafu č. 5

2. hustota zalidnění

Průměrná hodnota hustoty zalidnění v oblasti je 81,0 obyvatel na km² a je měřena k 31.12.2004 ve vazbě na údaje z Městské a obecní statistiky. Nejvyšší hodnoty průměrné hustoty zalidnění dosahuje obec Jilemnice, a to 416,3 obyvatel na km². Pokud vyjádříme tuto hodnotu za ORP Jilemnice, činí 82,0 obyvatel na km², což je druhá nejmenší hodnota v rámci LK. Obcemi, které mají hustotu obyvatel vyšší než

100 obyvatel na km², jsou Martinice v Krkonoších (171,0 obyv./km²), Horka u Staré Paky (126,6 obyv./km²) a Studenec. (102,7 ob./km²). Nejmenší hustotu obyvatelstva má obec Vítkovice v Krkonoších (12,6 obyv./km²).

Průměrná hustota zalidnění v LK činí cca 135 obyv./ km² a mírně převyšuje průměr ČR. Z analýzy je patrné, že území má nízkou koncentraci obyvatel, a jako součást okresu Semily patří mezi oblast nejméně urbanizovanou v rámci LK.

Přehled hodnot hustoty obyvatel k 31.12. 2004 pro jednotlivé obce je k dispozici v příloze v tabulce č. 11.

3. věková struktura obyvatelstva

Výsledek analýzy tohoto indikátoru je zřejmý z přílohy v tabulkové podobě č. 12 a grafu č. 6, kdy 64% obyvatel sledovaného území je v tzv. produktivním věku, jinými slovy lze říci, že je ve věkové kategorii 15 – 59 let z grafu je také zřejmé, že obyvatelstvo v poproduktivním věku, tj. starší než 60 let, převyšuje o celá 4% kategorii obyvatel předproduktivního věku, tj. dětí do 14-ti let. Stav věkové struktury obyvatelstva území je vztažen k 31.12.2005 a údaje byly získány z veřejné databáze ČSÚ. Můžeme konstatovat, že je v území vykazován obdobný trend jako v celé České republice, a to že „obyvatelstvo stárne“. Pokud srovnáme tento indikátor s průměrem v LK, věková skladba vypadá takto: cca 15,5% činí podíl obyvatel v předproduktivním věku (to je v rámci ČR nadprůměrný indikátor), cca 13% činí podíl obyvatel v poproduktivním věku (tj. v porovnání s průměrem ČR podprůměrný indikátor). V rámci LK je území jednou z oblastí tvořící nejstarší populaci (cca 20% obyvatelstva v poproduktivním věku), a to i v republikovém srovnání. Nízká úroveň porodnosti vede ke stárnutí obyvatelstva, což má logicky vazbu na růst nákladů na zdravotní a sociální péči a k tlaku na růst kapacity příslušných zařízení a zároveň na druhé straně povede k nižšímu využívání předškolních a školních zařízení (což tato zařízení zdražuje).

Pokud rozbor tohoto ukazatele podrobíme dílčím výsledkům, a to dle jednotlivých obcí, můžeme říci, že pouze v pěti obcích převyšuje podíl obyvatelstva v předproduktivním věku nad podílem obyvatelstva v poproduktivním věku. Zajímavý je také poměr těchto dvou složek v obci Svojeck, kde je roven jedné (stejný počet obyvatel do 14-ti let a obyvatel nad 60 let). Nejvyššího podílu obyvatelstva ve skupině „předproduktivní“ je dosaženo v obci Roztoky u Jilemnice (19,7%). Naopak nejnižšího podílu obyvatelstva ve skupině „předproduktivní“ je dosaženo v obci Horka u Staré Paky (12,7%). Budeme-li nyní srovnávat hodnoty v kategorii „poproduktivní obyvatelstvo“, můžeme konstatovat, že nejvyššího podílu je dosaženo v obci Jestřabí v Krkonoších (26,7%) a naopak nejnižšího podílu v obci Vítkovice v Krkonoších (13,8%). V kategorii „produktivní obyvatelstvo“ je nejvyšší hodnoty dosaženo v obci Vítkovice v Krkonoších (70,1%), nejnižší potom v obci Jestřabí v Krkonoších, 58,7%. Pouze obce Bukovina u Čisté, Mříčná a Vítkovice v Krkonoších mají hodnoty indexu stáří lepší než celorepublikový průměr. Hodnota indexu stáří za celé předmětné území dosahuje 136% průměru celé ČR.

ii. domovní a bytový fond

Vzhledem k tomu, že data týkající se domovního a bytového fondu jsou shromažďována při SLDB, tj. jedenkrát za deset let, je následující analýza vztažena k 31.3. 2001, kdy proběhlo poslední sčítání.

Domovní a bytový fond je poměrně starý (v některých obcích bylo přes 50% objektů postaveno před rokem 1919), obdobně jako v celém LK (průměr je 44,1 let v r. 2001 SLDB), což klade poměrně vysoké nároky na finanční prostředky při jeho modernizaci (velmi nákladné jsou modernizace panelové výstavby).

Analýza v této podkapitole vychází z datové části, *přílohy - tabulky č. 13 a grafu č. 7*, kde jsou uvedeny podrobné údaje týkající se domovního fondu. Z údajů lze učinit tyto závěry: většina obydlených domů představuje rodinné domy, což je logický důsledek toho, že zkoumané území má charakter venkova. V úhrnu počet rodinných domů činí 4 884, a nejvíce jich je registrováno v Jilemnicích (733). Počet bytových domů převyšující hranici 100 je opět spojen s nejvíce zalidněnou obcí území - Jilemnicí (126 bytových domů).

40% podíl neobydlených domů domovního fondu dává význačnou příležitost – předpoklad (kapacitu) nabídky pro rekreační bydlení, což potvrzuje charakter analyzované oblasti – její specializaci na cestovní ruch. Nejvíce neobydlených domů je v obci Jestřabí v Krkonoších, Vítkovicích v Krkonoších a Pasekách nad Jizerou, kde se toto procento přibližuje 70-ti %.

Dle vlastnictví je nejvíce domů v „držení“ soukromých osob, což je logicky svázáno s již uvedenou skutečností, že je na území většina domů rodinného charakteru.

Nejvíce domů bylo postaveno v letech 1946 – 1980, a to 2 237. Ve většině obcí území jsou tyto počty domů v desítkách, v osmi obcích číslo postavených domů přesahuje 100, nejvíce domů bylo postaveno v Jilemnicích, a to 331.

V území je registrováno celkem 13 038 bytů, přičemž 8 764 jich je obydlených.

Z celkem 4 274 neobydlených bytů jich je cca 67% využíváno k rekreačním účelům, tento fakt potvrzuje domněnky uvedené výše v textu.

Podrobnější údaje o bytovém fondu v jednotlivých obcích analyzovaného území k 31.3. 2001 lze zjistit v příloze v tabulce č. 14

Dle právního užívání bytu je 54% obydlených bytů ve vlastním domě, 16,5% v nájemném užívání, přibližně 5% jako člena bytového družstva a zhruba 10% z celku tvoří byty, které jsou v osobním vlastnictví.

Máme-li vyhodnotit situaci o počtu místností v bytech v území, pak nelze konstatovat nic jiného než, že se nejvíce registrují byty se třemi místnostmi a mírně za nimi dále byty o jednu místnost menší, dalšími v pořadí jsou byty s jednou místností, se čtyřmi místnostmi a pod hranici tisíce z celku spadají byty s pěti a více místnostmi.

Přehled o bytech v jednotlivých obcích je k dispozici v příloze v tabulce č. 15 a grafu č. 8

iii. školství, zdravotnictví, sociální oblast

Předmětem hodnocení v rámci této podkapitoly je infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů, tj. zařízení školských, sociálních a zdravotnických.

V území existuje 22 mateřských škol umístěných celkem v 18 obcích tohoto území, otevřeno je dále 9 úplných základních škol (v 8 obcích), 8 neúplných základních škol (v 7 obcích), tři speciální školy, Gymnázium a Střední odborná škola Jilemnice, integrovaná střední škola, dvě základní umělecké školy.

Co se týče zdravotnických zařízení – nachází se zde Masarykova městská nemocnice a detašovaná pracoviště nemocnice s některými specializacemi; svou nabídkou „zdravotní léčby“ plní nadregionální působnost. Toto zařízení můžeme nalézt v Jilemnicích. V území existuje značné zastoupení zdravotnických zařízení různého zaměření, od praktického lékaře pro dospělé, děti a dorost, gynekologa, stomatologa a dalších specialistů, transfusní stanice, ale i lékárenských zařízení. Ve Vysokém n. J. existuje Ústav chirurgie ruky a plastické chirurgie, zařízení s nadregionální i celorepublikovou působností. Jak Masarykova nemocnice, tak Ústav chirurgie ruky a plastické chirurgie jsou zařízení, jejichž zřizovatelem je město. V některých obcích, kde zdravotnické zařízení není funkční každý den, je zajišťována zdravotnická péče v určitých časových relacích, např. 1x či 2x za týden, či za 14 dnů. Zdravotnické služby jsou zajištěny ve 13-ti obcích analyzovaného území. Tam, kde tato zařízení nejsou, dojíždějí obyvatelé dle potřeby do nejbližšího možného zdravotního zařízení.

V horské části území organizuje svou činnost Horská služba. Sídlo Horské služby je situováno do Špindlerova Mlýnu a je členěna do okrsků Harrachov, Rokytnice nad Jizerou, Strážné, Benecko, Špindlerův Mlýn, Pomezní boudy, Černý Důl, Janské Lázně, Pec pod Sněžkou a Žacléř. Daného území se týká především okrsek Rokytnice n. Jizerou a Benecko. Horská služba organizuje a provádí především záchranné a pátrací akce v horském terénu, poskytuje první pomoc a transport zraněných a spolupracuje s Masarykovou městskou nemocnicí.

Co se týká sociálních zařízení, na území je umístěno celkem 9 domů s pečovatelskou službou, 1 domov důchodců a dětské centrum pro děti s kombinovanými vadami. Sociální péče se týká především seniorů a osob se zdravotním či mentálním postižením. Na základě provedených studií LK současné kapacity a provozní podmínky v sociálních zařízeních pro seniory a osoby s mentálním, tělesným či kombinovaným postižením nevyhovují současným požadavkům na důstojné podmínky k životu lidí v této sociální skupině.

Přehled těchto zařízení je k dispozici v příloze v tabulce č. 16

iv. kulturní činnost v obcích, spolky, společenská zařízení

Přehledný výčet subjektů zabývajících se „spolkovou činností“ je uveden v příloze v tabulce č. 17. V území prakticky v každé obci mají obyvatelé zájem

sdužovat se v rámci tematicky zaměřeného spolku – nejčastěji se obyvatelé setkávají ve sboru dobrovolných hasičů, dále také často v tělovýchovné jednotě, sdružení myslivců, rybářském spolku či svazu žen. Témata jsou však i velmi specifická – např. chrámový sbor, či speleologický spolek; organizují se spolky pro všechny generace.

Nejvíce kulturních zařízení se nachází v největších obcích a z hlediska sportovního využití a cestovního ruchu nejvíce vyhledávaných obcích v rámci území. *Příloha – tabulka č. 18* nám podává přehlednou informaci o umístění kulturních domů, muzeí, kin, knihoven, galerií a divadel v příslušných obcích území.

Přehled společenských, kulturních a sportovních akcí nadmístního významu území je uveden v *příloze – tabulce č. 19*. Opět se potvrzuje stejný úsudek jako v předchozím odstavci. Obyvatelé všech obcí v území mají možnost v průběhu roku zúčastňovat se akcí velmi rozmanitých tematických zaměření, ať již od klasických zábav a plesů většinou organizovaných hasiči či aktivními zástupci tělovýchovných jednot, či dále tradičních poutí, posvícení, jarmarků, her pro děti i dospělé, pálení čarodějnic, divadelní představení, organizování zájezdů, atd.

v. občanská společnost, veřejná správa a působnost orgánů státní správy

Důležitým aspektem majícím vliv na charakter občanské společnosti v otázkách rozvoje území je identita obyvatel a jiných osob ve vztahu k tomuto území. Reprezentativním údajem spojeným s participací občanů na „veřejném dění – rozhodovacích procesech“ v území je volební účast. V předmětném území se ve všech obcích komunálních voleb, resp. voleb do zastupitelstev obcí, které proběhly na podzim roku 2006 zúčastnilo více než 50% voličů, největší účast byla zaznamenána v obci Vítkovice v Krkonoších a Pasekách n. Jizerou, v obou obcích byla účast vyšší než 75%. Vítěznou stranou většiny obcí území se stalo Sdružení nezávislých kandidátů. Dalším velmi významným pozitivním signálem spojeným se zájmem občanů na správě věcí veřejných je jejich zapojení do svazku obcí, potažmo aktivity spojené s projektem MAS „Přid'te pobejt!“. MAS „Přid'te pobejt!“ rozvíjí aktivně spolupráci s MAS Krkonoše.

Prioritou ČR, ale i LK je neustálé zkvalitňování veřejné správy a její přiblížení občanům. Do veřejné správy se zavádějí nové metody řízení a komunikace, uplatňují se nástroje jako MA21 implementující do veřejné správy principy udržitelného rozvoje, dále např. moderní přístupy managementu jako je benchmarking, brainstorming, ekologické programy např. REMS (Regional environment management systém), ISO normy, management of change, rozvíjí se e-government a snahou je zefektivnit činnost veřejné správy založené na kvalitě svých služeb jak po organizační, tak i ekonomické stránce. Venkov (nejen v území, obecně v rámci LK i ČR) nedisponuje dostatkem kvalifikovaných pracovních sil v samosprávách obcí (většinou nezájem schopnějších lidí pracovat v místních zastupitelstvech, v malých obcích z finančních důvodů ve vedení působí neuvolnění starostové, kteří zastávají příslušnou činnost na úřadu až po návratu ze zaměstnání, případně se jedná o starosty v důchodu).

Na území se nacházejí dva pověřené obecní úřady, a to obec Jilemnice a Rokytnice n. Jizerou. Pověřený úřad vykonává vedle své přenesené působnosti, jemu svěřené zvláštními zákony, přenesenou působnost ve správním obvodu určeném

prováděcím právním předpisem. Zvláštní zákon může určit také obce s rozšířenou působností; obecní úřad obce s rozšířenou působností vedle přenesené působnosti vykonává, v rozsahu jemu svěřené zvláštními zákony, přenesenou působnost ve správním obvodu určeném prováděcím právním předpisem. V rámci území je ORP Jilemnice.

Územně-organizační jednotka prvního stupně – Finanční úřad vykonává svou činnost v Jilemnici (výkon správy daní, odvodů, záloh na tyto příjmy, správce dotací, ukladatel pokut, výběr a vymáhání odvodů, poplatků, úhrad, pokut a penále).

Příslušná matrika (výkon matriční agendy narození, manželství, úmrtí) působí na MěstÚ Jablonec n. Jizerou, Jilemnice, Rokytnice n. Jizerou, Vysoké n. Jizerou a obecním úřadě Poniklá.

Do Jilemnice je situováno dislokované pracoviště Úřadu práce (Semily).

Příslušný stavební úřad je umístěn v obcích Jilemnice a Rokytnice n. Jizerou (obcích s pověřeným obecním úřadem). Úřad je příslušný jednat v agendě, která mu přísluší dle stavebního zákona.

V Jilemnici a Rokytnici n. Jizerou působí Obvodní oddělení Policie ČR; provádí úkony jakými jsou přijímání oznámení o spáchání trestných činů a přestupků, hlídkovou činnost a vedení spisové služby. Město Jilemnice a Rokytnice n. Jizerou jsou zřizovatelé Městské policie. Smluvně je zajištěno působení tohoto orgánu i pro obce Horní Branná a Vítkovice v Krkonoších.

Hasičský záchranný sbor LK funguje od 1.1.2001 a člení se na tři územní odbory (Č. Lípa, Jablonec n.N., Semily) a Krajské operační středisko v Liberci. V rámci analyzovaného území je situována územní stanice v Jilemnici.

Zdravotnická záchranná služba poskytuje odbornou přednemocniční neodkladnou péči občanům, kteří se nacházejí v bezprostředním ohrožení života nebo ve stavu, který bezprostředně ohrožuje jejich zdraví. V území se nachází výjezdové stanoviště v Jilemnici a Rokytnici n. Jizerou.

Shrnutí a analytické závěry pro sestavení globální SWOT analýzy

Na základě zjištěných údajů týkajících se vývoje počtu obyvatel v letech 1869 až 2004 je patrný značný klesající trend, kdy z původního stavu počtu obyvatel (50 415) statistika v roce 2004 uvádí údaj o více než polovinu nižší, tj. 24 220 obyvatel. Při hodnocení území jako celku lze konstatovat, že k největšímu poklesu počtu obyvatel došlo v období po druhé světové válce, v období mezi roky 1950 – 1970 počet obyvatel dále klesal, až v osmdesátých letech mírně stoupl, a posledních dvou dekádách se stav obyvatelstva pohybuje v mírném rozptylu kolem 24 tisíc obyvatel.

Průměrná hodnota hustoty zalidnění v oblasti je 81,0 obyvatel na km² a je měřena k 31.12.2004 ve vazbě na údaje z Městské a obecní statistiky. Pro srovnání průměrná hustota zalidnění v LK činí cca 135 obyv./ km² a mírně převyšuje průměr

ČR. Z analýzy je patrné, že oblast území v působnosti MAS má nízkou koncentraci obyvatel, a jako součást okresu Semily patří mezi oblast nejméně urbanizovanou v rámci LK.

Věková struktura zdejšího obyvatelstva je jedním z nejvýznamnějších problémů území, který má dopad na sociální infrastrukturu a stává se do budoucna limitujícím faktorem dalšího rozvoje celé oblasti. 64% obyvatel sledovaného území je v tzv. produktivním věku, necelých 16 % věkové skladby obyvatelstva tvoří obyvatelé v předproduktivním věku a cca 20% obyvatelé v poproduktivním věku. V rámci LK je území jednou z oblastí tvořící nejstarší populaci, a to i v republikovém srovnání. Nízká úroveň porodnosti vede ke stárnutí obyvatelstva, což má logicky vazbu na růst nákladů na zdravotní a sociální péči a k tlaku na růst kapacity příslušných zařízení a zároveň na druhé straně povede k nižšímu využívání předškolních a školních zařízení (což tato zařízení zdražuje). Na vývoj počtu obyvatelstva a věkovou skladbu má vliv samozřejmě i migrace obyvatel. S tímto problémem se většinou potýkají malé obce, odkud mladí lidé odcházejí do míst s lepším pracovním uplatněním a tato situace se do budoucna stává závažnou překážkou rozvoje.

Domovní a bytový fond je poměrně starý, obdobně jako v celém LK (průměr je 44,1 let v r. 2001 SLDB), přes 50% objektů bylo postaveno před r. 1919, výjimku tvoří město Jilemnice, kde podíl těchto objektů tvoří 19%. Tato situace klade poměrně vysoký tlak na finanční prostředky při řešení nevyhovujícího a zastaralého technického vybavení domů a bytů (velmi nákladné jsou modernizace panelové výstavby).

V oblasti školství a vzdělávání je zapotřebí přiblížit se rovnováze v nabídce učebních oborů s poptávkou na trhu práce. Pokles stavu populace spojený jak s nižší porodností či migrací obyvatelstva může znamenat v území rušení předškolních či školních zařízení v některých obcích. Poslední období cca 15 let je ve znamení značných změn na trhu práce, současná nabídka práce si žádá velmi flexibilní reakce potenciálních uchazečů o pracovní pozice, proto je trendem jak na celorepublikové i krajské úrovni terciární a celoživotní vzdělávání, EVVO.

Do území jsou situována dvě městská zdravotnická zařízení nadregionálního významu Masarykova městská nemocnice a tak Ústav chirurgie ruky a plastické chirurgie. Je třeba klást důraz na zachování dostupnosti zdravotní péče; zabezpečit ordinanční hodiny praktických lékařů efektivně, tj. dle potřeb obyvatel území a rovněž s ohledem na ekonomickou stránku existence těchto zařízení. V území je zabezpečen systém spolupráce Horské služby, Zdravotnické záchranné služby s Masarykovou městskou nemocnicí.

Na území jsou umístěny domy s pečovatelskou službou, domov důchodců a dětské centrum pro děti s kombinovanými vadami; provozní podmínky v těchto zařízeních však neodpovídají plně současným požadavkům a normám.

Nabídku kulturního, spolkového a společenského života v obcích lze hodnotit jako velmi rozmanitou. Některé spolky (např. hasiči, sportovní, literární odd...a další) se zúčastňují mistrovství republiky ČR, různých olympiád, memoriálů a v těchto soutěžích dosahují zajímavých úspěchů. V území však není zajištěno

v náležitě kvalitě a dostatečném počtu zázemí pro spolkovou a zájmovou činnost (prostory, vybavení), kulturní i sportovní činnost.

Důležitým aspektem majícím vliv na charakter občanské společnosti v otázkách rozvoje daného území je identita obyvatel a jiných osob ve vztahu k tomuto území. Podmínkou rozvoje území je také prosazování a využívání vhodných nástrojů řízení v oblasti strategického plánování (logická provázanost strategického rozvojového plánu s územně plánovací dokumentací; vhodnými a doporučenými nástroji zavádějícími nové metody řízení a komunikace ve veřejné správě jsou přístupy Místní agendy 21 implementující do veřejné správy principy udržitelného rozvoje, dále např. moderní přístupy managementu jako je benchmarking, brainstorming, ekologické programy např. REMS (Regional environment management systém), ISO normy, management of change, či budování informační společnosti - rozvíjí se e-government .

Veřejnou správu zajišťují v rámci území 2 pověřené úřady, 1 finanční úřad, 5 matrik, 1 dislokované pracoviště Úřadu práce, 2 stavební úřady, 2 Obvodní oddělení Policie ČR, 1 územní stanice Hasičského záchranného sboru LK, 2 výjezdová stanoviště záchranné služby.

b.lidské zdroje – pozitiva x negativa

pozitiva

- **pracovní příležitosti především ve větších sídlech v rámci MAS či blízkých spádových městech**
- **nárůst výstavby RD a BD v posledních letech**
- **vhodné podmínky pro bydlení z hlediska kvality životního prostředí**
- **dobrá dostupnost předškolních zařízení**
- **dobrá dostupnost základních škol**
- **speciální školy a zařízení středního a uměleckého školství jsou situovány do větších obcí v rámci území (Jilemnice, Jablonec n. Jizerou, Rokytnice n.J., Vysoké n.J.)**
- **dostupnost zdravotní péče ve zdravotnických zařízeních větších obcí v rámci území**
- **Masarykova městská nemocnice v Jilemnici, Ústav chirurgie ruky a plastické chirurgie (městská zařízení s nadregionální působností) – speciální zdravotnictví v rámci území**
- **široká nabídka sociálních služeb**
- **bohatý společenský, kulturní a sportovní život v obcích**
- **aktivní spolková činnost v rámci území**
- **uplatňování moderních přístupů řízení ve veřejné správě**
- **vysoký podíl občanů participujících na rozhodovacích procesech v území (hledisko – míra volební účasti; zapojení do správy věcí veřejných – projekt MAS „Přid'te pobejt!“)**
- **fungující MAS**

negativa

- **nízká koncentrace obyvatel**
- **věková struktura obyvatel - podíl obyvatelstva v poproduktivním věku převyšuje podíl obyvatelstva v předproduktivním věku**
- **migrace obyvatel (vyklidňování obcí jako důsledek nevyrovnaného trhu práce – nízké nabídky pracovních míst a problematický dojezd za prací mimo obec)**
- **poměrně starý domovní a bytový fond**
- **nedostatečné zázemí pro kvalitní spolkovou a zájmovou činnost – prostory i vybavení**
- **malý počet kvalitních kulturních a sportovních zařízení**
- **neodpovídající provozní podmínky školních, zdravotnických a sociálních zařízení**

c. infrastruktura

Dopravní infrastruktura a technická infrastruktura hraje významnou úlohu z hlediska rozvoje venkovského prostoru, ať již rozvoje zemědělství či místního průmyslu, cestovního ruchu ve venkovských obcích či kvality života obyvatel tohoto území obecně. Ráz a vzhled krajiny území je velmi rozmanitý a byl do značné míry poznamenán historicky zemědělstvím a hospodářsky lesnickým využíváním, což ovlivnilo i vedení komunikací a železničních tratí v území. Rozdrobená sídelní struktura, velké množství malých sídel – částí obcí, nesouvislá zástavba, nízká hustota osídlení klade vysoké finanční nároky na budování a provozování jak dopravní, tak technické infrastruktury.

i. dopravní infrastruktura

1. silniční doprava

Silnice I. třídy procházející analyzovaným územím:

I/14 Liberec – Jablonec n.N. – Tanvald – Vrchlábí – Trutnov – Náchod; tato komunikace propojuje oblast na krajské město Liberec, město (okres) Jablonec n.N. a dále propojuje významné rekreační oblasti východní části Jizerských ho a Krkonoš (prochází Pasekami n.J., Jabloncem n.J., Poniklou, Víchovou n.J., a dále na Horní Brannou). V Horní Sytové se kříží tato komunikace s II/292, čímž je zabezpečena vazba na Semily. Zatížení této komunikace není příliš vysoké. Dle ÚP VÚC LK jsou připraveny dvě varianty řešení komunikace v souvislosti se střetovým vodním dílem Vilémov, a to buď homogenizace její stávající trasy neb její přeložka do trasy komunikace II/290 s možným napojením prostřednictvím křižovatek Nová Ves (obec Poniklá) neb Dolní Rokytnice (obec Rokytnice n.J.).

I/16 Trutnov – Chotěvice – Horka u St. Paky – Nová Paka – Jičín – Mladá Boleslav
Stavebně technický stav státní silnice I. třídy je dobrý. V nedávné době se prováděla částečná rekonstrukce.

Součástí území jsou následující silnice II.třídy s návazností na komunikace I. třídy:

II/286 Horní Mísečky – Jilemnice – Lomnice n. Popelkou – Jičín

II/294 Rokytnice n. Jizerou – Vítkovice v Krk. (dále vazba na II/286)

II/290 Tesařov (u Mýtin) – Vysoké n. J. – Roprachtice

II/292 Železný Brod - Semily – Horní Sytová (dále vazba na I/14)

II/293 Horka u St. Paky – Studenec – Martinice v Krk. – Jilemnice (vazba na II/286 a I/14)

II/295 Špindlerův Mlýn – Vrchlábí – Dolní Branná – Studenec

Územím prochází rovněž množství komunikací III. třídy. Stavebně technický stav komunikací II. a III. třídy je různorodý, komunikace mají řadu dopravních nedostatků, ať už je to nedostatečné šířkové uspořádání, častý výskyt směrových oblouků malého poloměru, nepřehledné výškové oblouky, nedostatečný rozhled na křižovatkách, v nebezpečných úsecích chybí patníky s odraz. pro noční přejezdy, značení krajnic, atd...). Zaznamenán je obdobný problém, s jakým se potýká LK, a to že současný dopravně technický stav silnic II. a III. třídy neodpovídá normám ČSN. Silnice II. a III. třídy a většina místních komunikací jsou v řadě úseků v nevyhovujícím technickém stavu, vyžadujícím zásadní rekonstrukci a údržbu (což znamená velký tlak na veřejné rozpočty).

Hustota silnic vykazuje v okrese Semily u silnic I. třídy 0,096 km/km², u silnic II. třídy 0,27 km/km² a u silnic III. třídy 0,546 km/km², tedy celkem 0,911 km/km² silnic (údaje z roku 2003). Při porovnání hustoty silniční sítě v rámci Libereckého kraje situace vypadá takto: hustota silniční sítě v okrese Semily je nižší než v okrese Jablonec nad Nisou, avšak vyšší než v okrese Česká Lípa a Liberec.

Pěší a cyklistická doprava v rámci jednotlivých obcí, kterou využívají trvalí obyvatelé regionu, je většinou vedena podél komunikací a ne vždy jsou v odpovídajícím stavu, aby vyhovovaly i standardu turistických cest, které na ně navazují. Na vozovkách se nevyskytují pruhy pro cyklisty.

Parkování

Území se potýká, především v zimním období s nedostatečnou nabídkou parkovacích míst. Dochází i k situacím, že bezohlední řidiči parkují svá auta na místních komunikacích a vzhledem k neodpovídajícímu šířkovému uspořádání i sněhovým bariérám tak brání v průjezdu záchranným a havarijním službám. Značné problémy s parkováním (v zimním období) můžeme vyslovit především v Rokytnici n. J., a to i přes situaci, že je v obci celková kapacita parkovacích stání pro návštěvníky přibližně 1 400, z toho přibližně 1 000 na hromadných kapacitních parkovištích. Nejpalčivější je situace s parkováním v prostoru pod skiareálem Studenov s velmi dopravně zatíženými místními komunikacemi. V Jablonci nad Jizerou se sice v blízkosti lyžařského areálu nachází parkoviště se s kapacitou 130 míst, ale i tak je tento počet nedostačující (obcí je připravována studie pro řešení této nepříznivé situace). Paseky nad Jizerou mají parkoviště pro osobní auta i pro autobusy; v zimním období však kapacita parkoviště není dostatečná. V Skiregionu Paseky-Rokytnice je problematika parkování zmírněna prostřednictvím zajištění skibusů.

2. železnice

Územím jsou vedeny jak železniční tratě významné pro propojení z celostátního měřítká – jedná se o trať 030 Liberec – Pardubice (prochází těsně za hranicí analyzovaného území, ale jsou na ni napojeny příslušné regionální spoje). Významným železničním uzlem pro dané území je Stará Paka (obec za hranicí kraje v blízkosti Horky u St. Paky), která propojuje toto území a potažmo území Libereckého kraje s Královéhradeckým krajem.

Regionální železniční tratě:

042 Stará Paka – Martinice v Krk. – Jilemnice – Víchová n. J. – Jablonec n. J. – Rokytnice n.J.

Bělá – Roztoky u Jilemnice – Martinice v Krk. – Dolní Branná (hraničí s obcí Horní Branná)

Technický stav a zabezpečení na těchto regionálních tratích je nevyhovující. ČD připravují rekonstrukci motorových dvounápravových vozů řady M 810, které společně s přípojnými vozy a vybaveným řídicím stanovištěm, napomůžou zvýšit kulturu cestování a umožní rychlejší manipulaci ve vratných stanicích.

Prioritou Libereckého kraje je realizace projektu Regiotram Nisa, existuje několik variant pro jeho řešení a odstupňované fáze v rámci časového horizontu 10 – 20 let, díky kterému by mohlo dojít k propojení území od Jelení Góry přes Harrachov, Jablonec n. N., Liberec, Hrádek n. N., Zittau do Dresden. Možnou součástí by mohlo být i propojení Harrachov – Rokytnice nad Jizerou s vazbou na železniční trať Martinice v Krk. – Rokytnice n. J., čímž by mohlo být dosaženo stavu většího počtu přepravy cestujících po železnici tedy v konečném důsledku by takovéto řešení mohlo mít příznivější efekt na ŽP.

Značným problémem je situace, že provoz na těchto tratích je z ekonomického hlediska pro ČD spíše ztrátovou položkou (především trať Martinice v Krk. – Rokytnice n. J.). Tratiť nejsou využity optimálně pro nákladní dopravu.

3. letecká doprava

V území se nenalézá letiště se zpevněnou dráhou. Nejbližší letiště je v Liberci (toto má pozastavený statut veřejného mezinárodního letiště). Nejbližší situovaná plocha pro sportovní létání (bez statusu letiště) se nachází v Lomnici n. Popelkou (nachází se tam rovněž stanoviště letecké záchranné služby) a ve Vrchlabí. Dále jsou v území využívána dvě polní letiště, a to v Horní Branné a Jestřabí v Krk..

4. dopravní obslužnost

Obslužnost území je zajišťována železničními tratěmi ČD, dále regionálními autobusovými linkami a několika mezikrajskými linkami do Prahy, Liberce, Ústí n. L., Hradce Králové, Brna, sportovních center Krkonoš a mezinárodní linkou umožňující propojení s Berlínem, Drážďany (SRN) a Jelení Horou (PL). V území se nachází nejvýše položená autobusová zastávka v ČR, a to na Vrbatově Boudě (1396 m). V analyzovaném území zajišťuje autobusovou dopravu z velké části ČSAD Semily, a.s. a dále také ČSAD Střední Čechy, spol. s.r.o. a CONNEX Východní Čechy a.s..

Pouze polovina obcí má však možnost využít železniční dopravu přímo. Výše položené obce (jako Benecko, Vítkovice, Paseky n. J., Vysoké n. J., Jestřabí v Krk.) a obce, které neleží přímo u železnice (Bukovina u Čisté, Čistá u Horek, Kruh, Mříčná, Peřimov, Studenec) jsou odkázány pouze na silniční autobusovou nebo osobní automobilovou dopravu.

V posledních letech se zlepšila situace se zastávkami dálkových autobusových linek v menších obcích, které mohou dříve jen projíždějící autobusy využít, a tím napomáhají řešit problémové dojíždění místních obyvatel (ale stav ještě stále není uspokojivý).

Regionální autobusové linky zajišťují především potřebnou dojížděku za prací, do škol a do zdravotnických zařízení. Většina spojů tedy převažuje v pracovní týden (navíc někde jen v určité dny pracovního týdne).

Jistou zvláštností tohoto regionu je i její sezónní autobusová doprava, především její navýšení v zimě, v posledních letech i v průběhu letní „cyklistické“ sezóny, a naopak značný útlum v mimosezónách. Je to samozřejmě dáno zvýšenými potřebami cestovního ruchu, ale zejména frekvence víkendových spojů ve vedlejší

sezóně je v některých obcích naprosto nevyhovující a nutí občany používat osobní automobilovou dopravu. Ta na druhou stranu není v souladu s trvale udržitelným rozvojem a snahou o co nejmenší ekologické zatížení regionu. Navíc v zimním období, z důvodu zhoršené situace na silnicích a menší kapacitě míst k parkování, vznikají značné problémy, jak kvůli přeplněným parkovištím a nevhodně zaparkovaným automobilům, tak uvízlým vozidlům na vozovce, které brání průjezdu a někdy způsobují i dopravní kolaps.

Řešením této situace by mohlo být zajištění častější víkendové autobusové dopravy, úspornějšími mikrobusey s nižší kapacitou míst (běžné autobusy jsou zde z ekonomického hlediska nerentabilní) (využití ekolog.paliv – plyn, el. energie). Tyto mikrobusey by mohly v zimním období také suplovat roli skibusů, a tím by vzniklo lepší propojení hor a Podkrkonoší i pro místní obyvatelstvo. Nedostatečná dopravní obslužnost je také jedním z negativních faktorů, které přispívají ke značnému odlivu obyvatel malých obcí do obcí větších, kde je situace jednodušší, a tím dochází nechtěnému „vylidňování“ venkova.

Určitým zlepšením situace i nadregionální dopravní obslužnosti, v měsících červen až září, posledních let se nepochybně jeví zavedení Krkonošských cyklobusů. Jedná se o autobusové linky, s pravidelným jízdním řádem, uzpůsobené k přepravě jízdních kol. Páteřní linka této dopravy je vedena z Harrachova do Horní Malé Úpy – Pomezní Boudy (jezdí dvakrát denně v obou směrech), a na ní se napojuje dalších šest návazných linek (propojují H. Mísečky, Špindlerův Mlýn, Trutnov, Žaclěř, Kozákov u Semil, Hostinné a Lánov). Tato linka se snaží o stále kooordinovanější a sofistikovanější spolupráci jednotlivých autobusových dopravců spolu s optimalizací napojení na spoje ČD mimo region Krkonoš, ať již z území Jizerských hor nebo Českého Ráje.

K sezónní letní autobusové přepravě patří i kyvadlová doprava z Horních Míseček na Vrbatovu Boudu (Zlaté Návrší), provozovaná ČSAD Semily, a.s. Tento spoj je v provozu od poloviny května do konce října.

Co se týče zimní dopravy lyžařskými autobusy – skibusy, existuje zde jak dálkové propojení (např. Praha, Mladá Boleslav, Mnichovo Hradiště, Turnov, Železný Brod, Semily), kdy nepříliš navýšené jízdné platí zároveň jako permanentka na vlek či lanovku, tak i místní v rámci jedné obce (např. Rokytnice n. J.). Celkový stav není, ale z plošného hlediska, příliš dostačující a vyhovující. Malá vůle ke spolupráci skiareálů v této oblasti, ať již z důvodů konkurence (odliv turistů z „našeho“ střediska do jiného), nedostatku financí na jejich provoz, či malé personální zainteresovanosti situaci příliš nezlepšují.

ii. technická infrastruktura

Pořízení a provoz jednotlivých zařízení má u jednotlivých oborů rozdílnou právní podstatu. Zatímco vodní hospodářství a likvidace komunálního odpadu je podle zákona o obcích č. 128/2000 Sb. v samostatné působnosti jednotlivých obcí, tak pořízení a provoz zařízení spojených s dodávkami plynu, elektrické energie a slaboproudu je v kompetenci jednotlivých provozovatelů, kteří jsou primárně odpovědní nejen za investiční rozvoj sítí těchto zařízení, ale i za jejich provoz.

1. vodovod, zásobování vodou

Severní část analyzovaného území se nachází na území CHOPAV Krkonoše (navazuje na CHOPAV Jizerské hory, na území pramení levostranné přítoky Jizery) a jihozápadní část potom na území CHOPAV Severočeská křída.

Vodovodní síť v rámci území pokrývá minimálně 70% obce, průměr LK a ČR se blíží 90%. Správa vodovodní a kanalizační sítě je v řešeném území zajišťována obcemi nebo soukromými společnostmi - např. Vodohospodářské sdružení obcí Turnov, provozovatel SČVAK Teplice; fy Petr Hanuš – správa a údržba vodovodů; VHS,s.r.o. Vrchlabí, Hydria Špindlerův Mlýn. Obec Kruh a Peřimov nedisponuje veřejným vodovodem. Zásobování obyvatel pitnou vodou se tak děje prostřednictvím soukromých a obecních studní. V některých obcích analyzovaného území není veřejný vodovod ve všech částech obce – např. Rokytnice n. J., zčásti v obci Martinice v Krk.

V rámci území existují i místa, kde jsou ještě vodovody zavedené na počátku 20. století (řady ocelové i přípojky olovené jsou ještě původní, což může znamenat případně kontaminaci dodávané vody či úniky). Postupně jsou obcemi realizovány nutné investice do jejich oprav a rekonstrukcí.

2. kanalizace s ČOV

Stav likvidace splaškových vod je na nízké úrovni. Splašková kanalizace prakticky není zavedena v devíti obcích území, v některých z těchto existuje případně pouze kanalizace pro dešťovou vodu. V těchto obcích využívají obyvatelé domovní žumpy. Důsledkem nekvality a stáří těchto zařízení dochází k průsakům do okolní půdy.

Ve třech obcích mají zřízenou kanalizaci bez napojení na čistírnu odpadních vod, ovšem v různé kvalitě a rozsahu. Kanalizace s napojením na čistírnu odpadních vod je v analyzovaném území v devíti obcích, a v pěti obcích je napojena na kanalizaci jen část domácností.

Postupně dochází k rozšiřování kanalizace pro řešení odpadní splaškové vody v kombinaci se soustavou dešťové kanalizace, čímž je dosahováno zlepšování čistoty povrchové i podzemní vody.

V Plánu rozvodů kanalizací a vodovodů LK jsou nedostatečným způsobem řešeny místní podmínky, problematika rozvodů kanalizací a vodovodů území je špatně analyzována (např. není zohledněn reliéf krajiny, odpadní vody jsou dle zpracování LK vedeny v mnoha místech proti svahu ve značných sklonech).

3. elektrická energie

Zásobování elektrickou energií je na relativně dobré úrovni.

Zajištění dodávek elektrické energie provádějí místně příslušné rozvodné závody distribuční sítě ČEZ. Distribuce je zajišťována řadem vysokého napětí VN 22 a 35 kV, na který jsou napojena všechna sídla v oblasti. Pro analyzované území slouží rozvodna RZ 110/35 kV v Semilech a RZ 110/35 v Rokytnici n. J.. Území se však

potýká se špatnou dostupností zprostředkovatelů distributorů elektrické energie stejný problém je zaznamenán i pro téma podkapitoly 4.plyn; absence místních služeb ČEZ a VčP, a.s. znamená pro území mnohem složitější komunikaci při problémech spojených s dodávkou elektřiny i plynu.

Spotřeba elektrické energie v domácnostech území (jako i v celé ČR) doznává značně rostoucí trend. Rostoucí spotřeba samozřejmě tlačí na udržování a zmodernizování stávající sítě. V zastavěných částech obcí nebo alespoň ve středu obce je nutné postupně přecházet na zemní uložení sítě NN.

Vzhledem k odlehlosti některých sídel je nutné i do budoucna předpokládat navýšení spotřeby elektrické energie v souvislosti s postupným přechodem části domácností a jednotlivých provozů na vytápění a ohřev teplé užitkové vody na bázi elektrické energie. Proto je nutné prováděné rekonstrukce a posílení distribuční sítě projektovat již i s předpokládaným zvýšením odběru elektrické energie.

4. plyn

Ve srovnání s elektrickou energií je zásobování plynem investičně náročnější, a proto vysokotlaké sítě zdaleka nepokrývají celé území republiky. Především ve venkovských oblastech, kde je potenciálně malý počet odběratelů (chybí velcí průmysloví odběratelé), je ekonomicky velmi obtížné zajistit pro každé sídlo zásobování plynem. Vzhledem k počtu odběratelů – uživatelů, nelze ani do budoucna předpokládat, že síť plynovodů bude plošně pokrývat celé území republiky.

Většina obcí není plynofikována. Plynofikace proběhla v obcích Benecko, Horní Branná, Jilemnice, střední části Víchové nad Jizerou, Rokytnice nad Jizerou a Vysoké nad Jizerou. V obci Vítkovice v Krkonoších probíhá územní řízení pro budování plynofikace.

5. obnovitelné zdroje energie

Na území je obnovitelných zdrojů energie využíváno velmi málo, a to v důsledku nízké motivace občanů a podnikatelských subjektů k zavádění obnovitelných zdrojů (především způsobené nedostatečnými dotačními zdroji a hlediskem ekonomické návratnosti investice v delším časovém horizontu). V Jilemnici je využívána kogenerační jednotka v městské plynové kotelně „Zásobování teplem“. Existují i některé projektové záměry pro budování zařízení využívající obnovitelné zdroje – např. Bioplynová stanice Zemex, s.r.o. Rokytnice n. J. (ale i další, které budou součástí databáze projektů a akčního plánu). Malé vodní elektrárny jsou provozovány v obci Jablonec nad Jizerou („Pilišťata“ cca 130 kW, „Hradsko“ cca 120 kW), Víchové n. J. (provozují dvě vodní elektrárny) a Poníklé.

S ohledem na krajinný ráz území jsou upřednostňovány MAS „Přid'te pobejt!“ malé vodní elektrárny.

6. komunikační systémy

Na svém území nedisponuje poštou celkem 6 obcí, jsou jimi Bukovina u Čisté, Jestřabí v Krkonoších, Kruh, Levínská Olešnice, Peřimov a Svojek.

Veřejně přístupný internet v současné době mají obce zabezpečen prostřednictvím obecního úřadu, či v místních knihovnách a IS (např. Benecko, Jablonec n. J., Jestřabí v Krk., Jilemnice, Kruh, Martinice v Krkonoších, Studenec, Víchová n.J., Rokytnice n.J.) či informačních centrech (např. Jilemnice), v zimním období na lanovce Aldrov v restauraci (Vítkovice v Krk.), či internetové kavárně v Rokytnici n.J. anebo umožňují přístup některé firmy. Díky WIFI síti mají domácnosti možnost připojit se k internetu.

Pokrytí telefonním signálem je v některých částech území nedostačující. V obci Jestřabí v Krkonoších a Roztoky u Jilemnice stav pokrytí je 80-ti%, v obci Kruh je slabé pokrytí operátorem O2, v obci Mříčná je slabé pokrytí operátorem T-Mobile, ve Víchové n.J. je slabší pokrytí operátory O2 a Vodafone, ve Svojkou má dobré pokrytí signálem pouze Vodafone, v Benecku je pokrytí signálem provozovatelů telefonních sítí nevyhovující.

7. odpadové hospodářství

Problematika odpadového hospodářství je řešena zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech a dalšími prováděcími předpisy.

Aktuální stav nakládání s odpady kopíruje situaci běžnou obecně v celé ČR, tj. komunální odpad je především tříděn a vytríděné složky jsou předávány k následnému využití. Zbytkový komunální odpad je vzhledem k existenci dvou skládek komunálního odpadu v regionu (Košťálov a Dolní Branná, obě ve vlastnictví firmy Marius Pedersen Group a.s., Hradec Králové) z větší části skládkován. Jen nepatrné množství z některých obcí je energeticky využíván ve spalovně komunálního odpadu (Termizo Liberec).

Obce mají uzavřeny smlouvy na svoz komunálního odpadu z domácností (tedy zbytkového komunálního odpadu i využitelných složek) s akreditovanými odpadovými formami, největší část území obsluhuje firma Severočeské komunální služby spol. s r.o., Jablonec nad Nisou, dalšími firmami, které spolupracují s obcemi jsou např. Severočeské sběrné suroviny s.r.o. Liberec, Ekosev spol. s r.o. Víchová nad Jizerou, RTT spol s r.o. Vrchlabí...

Ve všech obcích regionu je dnes už běžně tříděn papír, plast a směsné sklo. V poslední době se i do měších obcí rozšiřuje sběr nápojových kartonů (tetra-pak) a oddělený sběr skla tedy bílé a barevné zvlášť).

V regionu se vyskytují dva sběrné dvory odpadů, které mohou využít občané a to ve městech Rokytnice nad Jizerou (provozuje firma Severočeské komunální služby spol. s r.o., Jablonec nad Nisou) a v Jilemnici (provozuje firma RTT spol. s r.o. Vrchlabí). Oba sběrné dvory jsou k dispozici nejen občanům daných měst, ale za určitých podmínek i pro občany celé spádové oblasti. Mohou je využít i právnické a fyzické podnikající osoby.

Velkým problémem celého regionu je shromažďování a následné nakládání s bioodpadem. Ten je z převážné části skládkován s ostatním komunálním odpadem. A to jak z obecní zeleně, tak i z domácností. Podle ustanovení výše uvedeného zákona o odpadech a podle závěrů Plánu odpadového hospodářství Libereckého kraje je dána obcím povinnost tento odpad neskládkovat, ale částečně zpětně využívat (kompostování nebo energetické využití – bioplynové stanice). Pro oblast je zpracován projekt na kompostování bioodpadu, na který byla požadována v roce 2006 dotace; finanční prostředky se však nepodařilo získat a situace zatím není jinak řešena.

Přehled zařízení technické infrastruktury je k dispozici v příloze v tabulce č. 20

Shrnutí a analytické závěry pro sestavení globální SWOT analýzy

Co se týče tématu „dopravní infrastruktura“ v závěru lze konstatovat, že území je z dopravního hlediska dostatečným způsobem obsluhováno stávající silniční sítí co se týče propojení, ne kvality dopravní sítě. V území existuje zanedbaná úroveň silniční sítě, především neuspokojivý stav silnic III. tříd (majetek kraje) a místních komunikací (majetek obcí), které vyžadují náročné opravy a rekonstrukce.

Poměrně hustá síť železničních tratí je v území stabilizována. Problematika „železničních tratí“ si vyžádá řešení prostřednictvím opatření zaměřených na zlepšení technického stavu a zvýšení efektivnosti a optimalizace provozu rozšířením služeb pro partnery i cestující veřejnost.

Pěší a cyklistická doprava v rámci jednotlivých obcí, kterou využívají trvalí obyvatelé regionu, je většinou vedena podél komunikací a ne vždy jsou v odpovídajícím stavu, aby vyhovovaly i standardu turistických cest, které na ně navazují. Na vozovkách se nevyskytují pruhy pro cyklisty na vozovkách.

Snahou LK je v rámci celého spravovaného území, tedy i analyzovaného území, zajištění optimální dopravní obslužnosti, tedy takové obslužnosti, kdy bude zabezpečena především potřebná dojížd'ka za prací a do škol a kdy budou zajištěny důležité spoje při dojížd'ce do zdravotnických zařízení. Při rozhodování o dopravní a ekonomické vyváženosti KÚLK plně využívá současných moderních informačních technologií; v území je však v realitě patrný problém souběhů autobusových a vlakových spojů. Lze konstatovat, že na většině analyzovaného území počty spojů v pracovních dnech během roku pokrývají především potřeby v dojížd'ce za prací a do škol (v době prázdnin, jsou některé spoje vyloučeny). Pro tuto oblast je velký bonusem z hlediska dopravní obslužnosti trasování poměrně velkého počtu dálkových spojů, jsou jimi rekreační spoje Praha – Krkonoše a zpět, které se přes analyzované území realizují, což mohou velmi dobře využít i malé obce.

Na území jsou však také některé obce, např. Svojek, Kruh, Bukovina u Čisté, Mříčná, jejichž obyvatelé jsou okázáni především na individuální automobilovou dopravu.

Nedostatečná dopravní obslužnost je také jedním z negativních faktorů, které přispívají ke značnému odlivu obyvatel malých obcí do obcí větších, kde je situace jednodušší, a tím dochází nechtěnému „vylidňování“ venkova.

Doprava je odvětvím, které velmi brzdí plnění cílů udržitelného rozvoje; negativní vlivy na životní prostředí u jiných odvětví klesají, u dopravy však rostou. Na republikové i krajské úrovni jsou připravena opatření, která by měla znamenat zvýšení podílu environmentálně šetrnější dopravy (např. integrované dopravní systémy s výraznějším uplatněním kolejové dopravy, silniční obchvaty měst a obcí, protihlukové bariéry podél silnic, postupná obnova a modernizace dopravní infrastruktury, atd.). Významným opatřením LK a také MAS „Přid'te pobejt!“ podporovaným projektem ve smyslu výše uvedeného je Regiotram Nisa vedoucí do Krkonoš a rychlostní komunikace R 35 variantně řešená tak, aby jí byl analyzovaný region co nejbližší. Realizace těchto projektů by pro území znamenala lepší dostupnost na krajské správní centrum Liberec a na větší centra osídlení (např. Jablonec n. N., Turnov, Jičín).

Vodovodní síť pokrývá minimálně 70% obce; provádí se její postupná rekonstrukce a rozšiřování do okrajových částí.

Stav likvidace splaškových vod je na nízké úrovni. V rámci území dochází postupně k rozšiřování kanalizace pro řešení odpadní splaškové vody v kombinaci se soustavou dešťové kanalizace, čímž je dosahováno zlepšování čistoty povrchové i podzemní vody; v malých obcích se upřednostňují malé ČOV (domovní, lokální ČOV) před centrálními ČOV.

Zásobování elektrickou energií je v předmětném území na relativně dobré úrovni. Pro operativnější řešení problémů spojených s distribucí elektrické energie i plynu v území je vyvíjena snaha k návratu systému „místních služeben ČEZ i VěP, a.s. Rostoucí trend ve spotřebě elektrické energie je spojen s finančními nároky na údržbu a modernizaci stávající sítě, příp. přechodu na zemní uložení sítě NN.

Většina obcí není plynofikována. Plynofikace proběhla v šesti obcích analyzovaného území.

Z obnovitelných zdrojů je v současné době využívána především vodní energie. V území není podporován projekt vybudování Vilémovské přehrady s ohledem na krajinný ráz území.

Celkem 6 obcí území nedisponuje poštou. Veřejně přístupný internet v současné době mají obce zabezpečen prostřednictvím obecního úřadu, či v místních knihovnách a IS či informačních centrech, či dalších místech. V území jsou poptávány vyspělejší informační technologie ve zprostředkování internetu. Pokrytí telefonním signálem, především signálem mobilních operátorů, je v některých částech analyzovaného území nedostačující.

Komunální odpad je především ukládán na skládky (Košťálov a Dolní Branná – obě mimo území obcí v působnosti MAS), jen malá část odpadu je energeticky využívána ve spalovně komunálního odpadu (Termizo Liberec). Většina obcí třídí odpad. Odpady obcí jsou ukládány na skládce, mimo předmětné území,

v obci Košťálov. Velkým problémem celého regionu je shromažďování a následné nakládání s bioodpadem.

c. infrastruktura – pozitiva x negativa

pozitiva

- relativně dobrá prostupnost území; napojení území na vedení silnic I/10, I/16 a I/14 zajišťuje dobré nadregionální dopravní vazby
- poměrně hustá síť silnic II. a III. třídy a železničních tratí
- trasování dálkových autobusových spojů přes území řady obcí v rámci analyzovaného území
- relativně dobrá úroveň zásobování elektrickou energií
- velký počet obcí zapojených do systému odpadového hospodářství (EKO-KOM)

negativa

- velmi špatný technický stav velké části komunikací v rámci území (především II. a III. třídy)
- vysoké dopravní zatížení některých obcí (i nákladní dopravou), kterými prochází silnice I. a II. třídy – chybí obchvaty obcí
- vysoké náklady na údržbu komunikací v důsledku nepříznivých klimatických podmínek
- nevyužívání či nízké využití železniční dopravy pro nákladní přepravu nevyhovující technický stav a zabezpečení na regionálních železničních tratích
- nebezpečný úsek trasy č. KR-8 (mezi Jabloncem n. Jizerou a Poniklou) a dále zčásti úsek č. KR-3 (mezi Pasekami n. J. a Rokytnicí n. J.), a to na silnici I/14
- v některých úsecích nebezpečná pěší a cyklistická doprava využívající trvalými obyvat. regionu
- nevyskytují se pruhy pro cyklisty na vozovkách (je především vztaženo k trvalým obyvatelům)
- v zimním období nedostatečná nabídka parkovacích míst
- problematická dopravní obslužnost menších obcí (např. Svojek, či Kruh) a nedostatečná dopravní obslužnost některých sídel o víkendech
- nedostačující či nedokončená technická infrastruktura, především není dokončena plynofikace malých obcí a splašková kanalizace dle potřeb obcí a ÚPD obcí
- zařízení distribučního systému zemního plynu, vodovodu a kanalizace se v mnoha případech blíží hranici jejich životnosti
- malé využití obnovitelných či druhotných zdrojů energie v rámci území
- v některých částech území je nedostatečné pokrytí signálem mobilních operátorů
- problém se shromažďováním a následným nakládáním bioodpadu

d. životní prostředí

V rámci tohoto problémového okruhu se předmětem analýzy stalo životní prostředí, na jehož stavu se výrazným způsobem podílejí lidské aktivity. S touto kapitolou analýzy tedy přímo souvisí většina tématických okruhů analýzy území - hospodářství, bytová výstavba, dopravní a technická infrastruktura, cestovní ruch i zemědělství.

i. voda

Celé území je významnou oblastí z hlediska povrchových vod. Vodní toky v řešené oblasti se nacházejí v povodí Labe a Jizery a z větších toků zde pramení např. řeka Jizerka a říčky Oleška a Bělá. a územím rovněž protéká vodohospodářsky významný tok Jizera. Kromě těchto větších toků je území protkáno celou řadou menších vodotečí. V horské části území mají vodní toky charakter přirozených vodotečí s bystřinným prouděním, peřejnatými úseky, pestrou rybí faunou a stabilizovanými břehovými porosty. S nižší nadmořskou výškou se charakter toků mění a převažují směrově i spádově upravené úseky nad přirozenými. Rovněž se zvyšuje jejich znečištění lokálními zdroji, což platí i pro vodní plochy.

Vodu v krajině zadržují také četná prameniště, mokřady, tůňe, menší vodní plochy - např. Mlýnský rybník, rybník Bělídlo, Olešnický apod.), výjimečně také vodopády a rašeliniště (Pančavské rašeliniště a Hut'ský vodopád v NP).

Na území se nachází chráněná oblast přirozené akumulace vod - CHOPAV Krkonoše a u vodních zdrojů četná pásma hygienické ochrany (PHO). Hlavními zdroji znečištění povrchových vod jsou odpady z domácností, kdy ve většině obcí regionu chybí kanalizace a čistírny odpadních vod. Koncentrace znečišťujících látek v podzemních vodách dle výsledků prováděných rozborů dosahují podlimitních hodnot.

V průběhu poslední dekády 1997 - 2007 jsou v oblasti nadprůměrné srážkové úhrny. V důsledku toho zde došlo k lokálním i plošným povodním a tedy ke škodám na přírodním prostředí i na majetku v různém rozsahu (kritickými byly zejména roky 1997, 2000, 2002 a 2006). Katastrofální povodně se v území udály již v letech 1882 a 1897, kdy nedošlo pouze ke škodám na přírodě a majetku, ale i byly také oběti na životech. K zabránění takovýchto katastrof jsou v rámci území přijata příslušná lesotechnická a vodohospodářská opatření – „Protipovodňová ochrana“ (regulují se vodní toky a staví se retenční objekty k zachycení splavenin). Jsou to opatření vymezená v povodňovém plánu Libereckého kraje, v tomto plánu jsou zastoupeny i obce analyzovaného území; ohroženými místy jsou Jablonec n.J. (ohroženo je 120 obytl. domů, ZŠ, autokemp Zátíší, DARR), Hradsko (2 obytné domy), Poniklá (3 obytl.domy), Přívlaka (5 obytl. domů), Horní Sytová (hotel Jizera, 4 obytl.domy), Víchová n.J. (obytné domy, Mileta, a.s.), Hrabačov, Dolní Sytová (cca 60 domů), Háje nad Jizerou (2 obytl. domy fa Gerl) a hlásné profily Jablonci n.J. (kateg. A, čp.64) a Dolní Štěpnice (kat.B, čp. 65) a Dolní Sytová (kat. B, čp. 66). Nezbytnou součástí protipovodňových opatření musí být také péče o drobné vodní plochy, šetrná údržba vodních toků, péče o travní porosty, změna druhové skladby lesních porostů a v neposlední řadě také vhodné územní plánování s vymezením záplavových území mimo nově zastavitelná území.

ii. horniny, reliéf, půda

Region v působnosti MAS „Přid'te pobejt!“, o s. se rozkládá na území západních Krkonoš a Podkrkonoší s typicky venkovským rázem krajiny. Severní část má charakter převážně lesnaté hornatiny s lučnými enklávami a říčními údolími a vystupuje až nad horní hranici lesa do vysokohorského prostředí. Nejvyšším vrcholem oblasti je Kotel 1425 m n m. Pro osídlení v této části je typická především rozptýlená zástavba a lánové vsi podél vodních toků. Jižní část území je zvlněná podhorská krajina pahorkatin s převahou luk, pastvin, polí a menších lesních porostů. Osídlení je tvořeno zejména protáhlými lánovými vesnicemi podél vodních toků a samotami zemědělských usedlostí.

Horninové složení oblasti je velmi různorodé. Centrální masiv Krkonoš – krkonoško-jizerské krystalinikum - tvoří žula obklopená pláštěm krystalických břidlic, především svorů, fylitů a rul, s občasným výskytem dalších hornin, jako například vápenců a křemenců. Jižní část území je tvořena převážně horninami usazenými – pískovce a vyvřelými - melafýr, čedič. Zajímavostí jsou na části území četné výskyt polodrahokamů (acháty, jaspisy).

S pestrým horninovým složením souvisí výskyt celé řady půdních typů, přičemž převažují hnědé půdy kyselé, rezivé půdy, podzolované, v menší míře rankery, nivní, glejové, zvláštností jsou rašeliništní a mrazem tříděné půdy v nejvyšších polohách.

Co se týče klimatu analyzovaného území, nachází se v klimatické oblasti chladné (CH7), do níž patří území několika obcí na severu (např. Rokytnice n. J. a Paseky n. J.) a mírně teplé (MR2). Podnebí této oblasti je výrazně ovlivněno reliéfem; hřebeny hor tvoří překážku proudění vlhkého a chladného vzduchu od Atlantiku, a proto jsou v území vyšší srážkové úhrny.

iii. ochrana přírody a krajiny

Území patří v rámci České republiky mezi oblasti s nejvyšší kvalitou dochovalosti většiny složek životního prostředí. Na více než polovině území byl již v roce 1963 vyhlášen Krkonošský národní park, v roce 1992 zařazený též v rámci programu UNESCO jmezi Biosférické rezervace. Světová síť Biosférických rezervací je rozprostřena tak, aby zahrnovala všechny základní biomy Země a postihovala různorodost jejich civilizačního zatížení. KRNAP je společně s dalšími čtyřmi velkoplošnými chráněnými územími ČR součástí světové sítě biosférických rezervací.

Před dvěma lety bylo území KRNAP vyhlášeno za součást evropské soustavy chráněných území NATURA 2000 jako Evropsky významná lokalita a Ptačí oblast Krkonoše. Kromě těchto nejvyšších kategorií územní ochrany jsou v oblasti registrovány významné krajinné prvky, přírodní památky, památné stromy a stromořadí a prvky nadregionální, regionální a lokální úrovně ÚSES. Do jižní a jihozápadní části území zasahuje část unikátního území Geoparku Český ráj.

Prvek územní ochrany je velmi důležitým aspektem při plánovacím procesu v oblasti rozvoje daného území. Území KRNAP je rozděleno do 3 zón s diferencovanou ochranou území (principy vymezení jsou založeny na příslušných

ustanoveních zákona č. 114/92 Sb. o ochraně přírody a krajiny v platném znění a Plánu péče o KRNAP a ochr. pásmo).

Zonace Krkonošského národního parku:

I. zóna zahrnuje nejcennější lokality parku, zejména nejvyšší hřebenové partie Krkonoš. Příroda v této zóně je ponechána samovolnému vývoji, v jehož zájmu jsou veškeré hospodářské činnosti vyloučeny. Vstup veřejnosti je možný výhradně po značených turistických cestách.

Rozloha v rámci MAS: 700 ha

II. zóna obklopuje I. zónu a patří do ní území s rovněž velmi výraznými přírodními hodnotami v oblasti horní hranice lesa a člověkem částečně pozmeněné lesní a luční ekosystémy, vhodné pro šetrné lesnické či zemědělské využívání.

Rozloha v rámci MAS: 621 ha

III. zóna je plošně nejrozsáhlejší území, kde při respektování ochrany biologické rozmanitosti je možné využití pro šetrné formy lesnického a zemědělského hospodářství a stejně tak pro turistiku a rekreaci.

Rozloha v rámci MAS: 7 899 ha

Velkoplošné chráněné území tvoří 30% území v působnosti MAS „Přid'te pobejt!“.

Ochranné pásmo – hlavním motivem jeho zřízení je zabezpečení vlastního NP před okolními rušivými vlivy omezením některých intenzivních lidských antropogenních aktivit. Součástí ochranného pásma je v současné době i část překryvné plochy CHKO Jizerské hory v oblasti mezi Pasekami n. J. a Sklenařicemi.

Rozloha v rámci MAS: 6 535 ha

Ochranné pásmo tvoří 20% území v působnosti MAS „Přid'te pobejt!“.

V příloze v mapovém znázornění č. 2 je přehled území MAS v KRNAP dle zón a v ochranném pásmu.

Stráž ochrany přírody

Na území národního parku Správa KRNAP disponuje terénní a strážní službou, která vykonává přímý dozor nad dodržováním ochranných podmínek v ochraně přírody, vyřizují bloková a přestupková řízení, provádějí průběžné hodnocení stavu krajiny a rovněž jsou nositeli osvěty a ekologického vzdělávání návštěvníků i obyvatel. Mimo území národního parku vykonává dohled nad dodržováním podmínek obecné ochrany přírody stráž ochrany přírody (myslivecká, rybářská apod.)

Ekologické zátěže v území

Mezi významnější ekologické zátěže území lze zařadit stále intenzivnější automobilovou dopravu na hlavních tazích do Krkonoš (např. obce Studenec, Martinice), znečištění povrchových vod a ovzduší lokálním zdroji a menší nepovolené skládky v krajině.

Na území existují staré ekologické zátěže – v Jablonci n.J. (za nádražím) je to skládka malého rozsahu, v Jilemnici (Bláhovec – Branský kopec) není skládka opatřena zařízením pro odvádění vnitřních vod, v Levínské Olešnici (Horka u rybníka) již těžko v terénu zjistitelná, v Mříčné (Autobrzdy) skládky s nevhodnou

hydrogeologickou situací. Většina obcí má přetrvávající problémy s financováním rekultivace takovýchto zátěží.

iv. územní systém ekologické stability

V území jsou zastoupeny prvky lokální, regionální a nadregionální úrovně ÚSES. Biocentra a biokoridory, jako základní stavební prvky ÚSES, jsou zapracovávány do územně plánovacích dokumentací obcí a stávají se závaznými limity využití území. Přehledy a konkrétní údaje o vymezení jednotlivých prvků ÚSES podávají schválené územně plánovací dokumenty, Koncepce ochrany přírody a krajiny LK a Územně technický podklad R a NR ÚSES.

Podrobnost týkající se problematiky „ptačí oblasti“ a „Evropsky významné lokality“ v Krkonoších je uvedena v příloze č. 21

Přehledy vztahované k problematice maloplošných ZCHÚ, VKP a památných stromů jsou k dispozici v příloze v tabulkách č. 22, č. 23, č. 24.

Do jihozápadní části území zasahuje Geopark Český ráj – viz. mapová příloha č. 3.

Shrnutí a analytické závěry pro sestavení globální SWOT analýzy

V rámci problémového okruhu byly shrnuty základní informace o vodě, horninách, reliéfu, půdě, ochraně přírody a krajiny, územním systému ekologické stability, ekologických zátěžích.

Ze zjištěných údajů vyplývá, že kvalitu životního prostředí v řešeném území lze hodnotit jak v rámci LK, tak i ČR jako nadprůměrnou.

Území má charakter horského a podhorského regionu. Severní část je tvořena západními Krkonošemi. V roce 1963 byl na tomto území vyhlášen Krkonošský národní park, v roce 1992 Biosférická rezervace a v roce 2005 Ptačí oblast a Evropsky významná lokalita Krkonoše. Na území se rovněž nachází pramenná oblast - CHOPAV Krkonoše. Jižní část území - Podkrkonoší je charakteristické podhorskou krajinou s členitým profilem a údolím řek a potoků.

Prvek ochrany krajiny je velmi důležitým aspektem při plánovacím procesu v oblasti rozvoje daného území. Území NP je rozděleno do 3 zón s diferencovanou ochranou území.

V území jsou vymezena maloplošná zvláště chráněná území (přírodní památky, památné stromy a aleje), registrované významné krajinné prvky. Do jihozápadní části území zasahuje Geopark Český ráj.

Analyzované území se řadí dle klimatu do skupiny klimatická oblast chladná (CH7) a mírně teplá (MR2). Pro území jsou typické vyšší úhrny srážek.

V textu je přiblížena také důležitost celkové péče o krajinu jako způsobu ochrany území před povodněmi

Záporné externality, které s sebou přinášejí některé aktivity, které nejsou prováděny v souladu s principy udržitelného rozvoje (vyplývá z analýzy provedené v rámci dalších problémových okruhů tohoto strategického dokumentu) se negativně projevují na životním prostředí (např. staré ekologické zátěže, automobilová doprava, nekonceptní výstavba turistické infrastruktury, nevyřešené odpadové hospodářství, imisní zátěže, znečištění vod zeměd. a průmyslovými podniky a

domácnostmi, necitlivé regulace vodních toků, zatrubnění, eroze, eutrofizace prostředí, radon, světelné a hlukové znečištění, plýtvání zdroji apod.).

Pokles průmyslové a zemědělské výroby v 90. letech 20. stol., z hlediska ekologického znamenal jistý pozitivní jev - zatravňování, zalesňování – lepší zadržování vody v krajině –omezení eroze půdy, zlepšení podmínek pro agroenvironmentálně orientované zemědělství či rozvoj zeleného turismu.

pozitiva

- pestrost kvalitního přírodního prostředí se zachovalým krajinným rázem
- relativně vysoké zastoupení v kraji, republice i evropsky významných chráněných druhů rostlin a živočichů
- přírodně a krajinářsky nejhodnotnější části území mají statut chráněných území
- na území nejsou v současné době větší průmyslové podniky znečišťující ŽP
- existence Správy KRNAP → dispozice terénní a strážní službou, ekologická výchova
- účinná lesotechnická a vodohospodářská opatření v rámci území– „Protipovodňová ochrana“ - opatření vymezená v povodňovém plánu Libereckého kraje

negativa

- útlum podnikatelských aktivit v zemědělství → dlouhodobě neobhospodařované zemědělské pozemky → negativní dopad na krajinný ráz území
- nedobudovaná technická infrastruktura k čištění odpadních vod
- nevhodné druhové složení lesních porostů
- lokální znečištění ovzduší - vytápění tuhými palivy (uhlí), automobilová doprava
- střetové pozice z hlediska zájmů rozvoje cestovního ruchu a ochrany přírody a krajiny
- problém obcí s profinancováním rekultivace ekologických zátěží

e. cestovní ruch

Přírodní podmínky území otevírají široké možnosti pro využití této oblasti k rekreaci, ať zimního nebo letního charakteru. Svědčí o tom i vysoké procento neobydlených domů užívaných pouze ke specifické formě rekreace (chataření, chalupaření) a velký počet hromadných ubytovacích zařízení především v horských střediscích. K tradičním sportům území patří již od dávných dob lyžování.

i. popis současného stavu cestovního ruchu území a historické souvislosti

Jedním z hlavních pilířů hospodářského rozvoje území je cestovní ruch. Na kvalitě a atraktivitě cestovního ruchu se podílí především velká pestrost krajinných typů, příhodná poloha v blízkosti hranic se SRN a Polskem a z velké části pak výhodná poloha západních Krkonoš a blízkost Krkonošského podhůří.

Výhodná geografická poloha a kvalitní zimní podmínky umožňují rozvoj běžeckého a sjezdového lyžování. První lyže do této oblasti přivezl pro své lesní dělníky v roce 1892 hrabě Jan Harrach, jejich užívání se rychle šířilo ve všech vrstvách obyvatel, a tak se Jilemnice stala "kolébkou českého lyžování". V následném rozvoji sportovního lyžování sehrálo významnou roli založení prvního samostatného českého lyžařského sdružení "Český krkonošský spolek Ski".

Postupně se z území stala jedna z nejvíce navštěvovaných rekreačních oblastí pro Českou republiku s přirozeným zaměřením na zimní aktivity. Rozvoj cestovního ruchu však probíhal bez koordinace a jakékoli regulace a to až do roku 1962, kdy byl vyhlášen Územní plán rajónu Krkonoš a na základě územního plánu v roce 1963 Krkonošský národní park. V pořadí druhý územní plán byl schválen v r. 1976 a v r. 1994 byl připraven třetí. Vedle toho byly pro rozvoj území vypracovány územní rozvojové koncepce, ať již lokálního charakteru např. jen pro oblast Rokytnice n.J. – Paseky n.J., či i v komplexním pojetí Krkonoš jako takových – připravena byla Vize Krkonoše 2050, aktuálně je dopracovávána koncepce rozvoje Krkonoš, prostřednictvím které by měly být realizovány aktivity, které ve svém důsledku povedou k rozvoji cestovního ruchu daného území, hospodářského rozkvětu a zároveň budou postaveny na principech udržitelného rozvoje, tzn. že dojde ke „zdravé“ rovnováze mezi rozvojem cestovního ruchu a kvalitou životního prostředí.

Mezi významná horská střediska CR v rámci území patří především obce Rokytnice n. J., Paseky n. J., Poniklá, Vysoké n. J., Jilemnice, Benecko a Vítkovice v Krk. a Jablonec n. J. - jsou nejvíce vyhledávaná střediska v zimním období ve spojení se zimními sporty - lyžování sjezdové i běžecké a snowboarding. Ve větších střediscích je zajištěna dostatečná a kvalitní síť lyžařských škol, instruktorů a půjčoven lyžařského vybavení ve větších střediscích. Střediska navštěvují především rodiny s dětmi (většinou o pololetních a jarních prázdninách, víkendech či v období kolem vánoc a spojených s koncem roku), dále jsou velmi často uplatňovány organizované návštěvy především zahraničních návštěvníků ze sousedního Polska, či SRN, ale velmi často i Holandska. Na území jsou organizovány školní kurzy a lyžařské výcviky. V letní sezóně jsou v oblasti podnikány sportovní aktivity – vrcholová pěší turistika, zážitková, poznávací „hvězdicová“ (za kulturou, po

památkách, po místních tradicích, atd...), cyklistika (cross-country, down hill), a to i ve středních a nižších částech území, do kterého zasahuje Geopark Český ráj.

Využití území pro rekreaci:

lyžařská turistika: zaujímá největší procento využití této oblasti – především ve střediscích Rokytnice n.J., Paseky n. J., Poniklá, Vysoké n.J., Benecko, Jablonec n. J., Jilemnice a Vítkovice v Krkonoších. V území existuje množství SKI areálů s několika desítkami vleků a lanovek, které se nacházejí převážně ve střední a severní části (horské oblasti Krkonoš). V jednotlivých skiareálech jsou zajištěny veškeré doprovodné služby infrastruktury. Mezi největší lyžařské areály patří Vítkovice-Horní Mísečky – Medvědnín (zde existuje propojení se skiareálem ve Špindlerově Mlýně). Na pomezí Krkonoš a Jizerských hor se na podzim roku 2006 zformovala největší lyžařská oblast v České republice SKIREGION.CZ, který sdružuje 5 skiareálů - Rokytnice nad Jizerou (skiareály Horní domky, Studenov, Modrá hvězda – Bahýnka a Pařez), Paseky nad Jizerou (skiareál Paseky a Pizár), dále Harrachov, Rejdice a Příchovice (nacházejí se mimo území MAS). **SKIREGION.CZ nabízí v součtu nejvíce lanových drah a lyžařských vleků v České republice** (6 lanových drah a 36 vleků). Ve všech skiareálech je možnost jezdit na jednu permici.

Rokytnice nad Jizerou patří mezi největší a nejoblíbenější lyžařská střediska v České republice. Areál díky svému rozmanitému terénu nabízí lyžování pro všechny typy lyžařů a snowboardistů. Na své si tu jistě přijdou začátečníci, středně zdatní i ti nejnáročnější lyžaři všech věkových kategorií. Naleznete zde široké sjezdové tratě (místy až 100 m) všech náročností (modrá, červená, černá) v celkové délce 11,4 km, dvě moderní čtyřsedačkové lanové dráhy.

Z dalších skiareálů můžeme jmenovat areál Kamenec (Jablonec n. J.), areál Homole (Poniklá), lyžařský areál ve Vítkovicích v Krkonoších (Aldrov, Vurmovka, Janova hora), středisko zimních sportů Benecko, Ski areál Šachty, Větrov, Sklenařice ve Vysokém n. J. nebo Ski areál v Jilemnici Na Kozinci.

Co se týče běžeckých drah, v zimní sezóně je k dispozici množství upravovaných běžeckých tratí a okruhů, některé z nich navazují do systému „Krkonoše – lyžařský běžecký ráj“, ve kterém jsou propojena horská střediska Krkonoš a je upraveno více než 500 km upravených tratí (údaj v km přesahuje hranici území MAS).

Z běžeckých upravovaných tras v analyzovaném území můžeme jmenovat např. běžecké tratě U kapličky a pod Dvoračkami v Rokytnici nad Jizerou, běžecké tratě Paseky – Štěpánka, běžecké tratě s nástupním místem ve Vysokém n. J., běžecké tratě v Jilemnici („Bud' fit“, areál Hraběnka – „U buněk“), běžecké tratě ve Vítkovicích-Horních Mísečkách a běžecké tratě na Benecku navazují na Krkonošskou lyžařskou cestu.

pěší turistika: v oblasti jsou naprosto ideální podmínky pro pěší turistiku. Turistika je nejčastější způsob využití volného času v oblasti Krkonoš a střední i jižní části oblasti, kam zasahuje Geopark Český ráj. Územím neprochází žádná evropská dálková turistická trasa. Ze značených turistických tras můžeme jmenovat trasu propojující Český ráj s Krkonošemi; Jičín – Lomnice n. P. – Jilemnice – Zlaté návrší – pramen Labe a dále Turnov – Tábor – Rumburk – Nová Paka. Turistika je uplatňována prakticky ve všech obcích.

Pro turisty je organizována a udržována hustá síť značených turistických tras. Ve spolupráci obcí, KČT, KRNAP a LK funguje v území naučný systém pro turisty. Ten představuje umístění informačních a orientačních tabulí pro turisty, kde jsou obecné informace pro různé druhy turistiky a informace o okolních oblastech.

Nejen v Evropě, ale i v Krkonoších se je uplatňován nový sport - Nordic Walking (severská chůze) - jakožto určitá svébytná forma pěší turistiky, běžná chůze se speciálními hůlkami. Tuto novou formu pohybu lze provozovat celý rok, kdekoliv a ve všech věkových a výkonnostních skupinách, protože jeho sportovní úroveň lze velice lehce přizpůsobit vlastní sportovní úrovni.

cykloturistika: v posledních několika letech se jedná o velmi dynamicky se rozvíjející druh využití volného času. Z důvodu regulace pohybu cyklistů jen po cestách k tomu vhodných byl na území KRNAP vybudován systém cyklotras včetně potřebného zázemí - na území je vybudována hustá síť značených cyklotras (blíže viz. *příloha č. 25*), které propojují Krkonoše a Horní Pojizeří s Dolním a Středním Pojizeřím (připravována je „Cyklotrasa Jizera“ – propojující Mn. Hradiště přes Semily a Rokytnici n. J. až do Kořenova), Českým rájem, Jizerskými horami a Podještědím a Frýdlantskem. V rámci území je dobře nastavena spolupráce s KČT a dalšími partnery, jako je např. KRNAP a KÚLK. Dochází díky tomu ke zkvalitnění stavu doprovodné infrastruktury, jako jsou odpočívadla, lavičky, informační panely, atp.). Cyklotrasy jsou vedeny z větší části po místních komunikacích či silnicích III. třídy. Problémový (nebezpečný) je úsek trasy č. KR-8 (mezi Jabloncem n. Jizerou a Poniklou) a dále zčásti úsek č. KR-3 (mezi Pasekami n. J. a Rokytnicí n. J.), a to na silnici I/14. Nabízeny jsou cyklistické trasy různých náročností, k dispozici jsou tratě jak pro náročné cyklisty, tak ale i pro rodiny s dětmi, cyklostezky spíše určené pro horská silniční či treková kola.

V rámci území je zajištěn provoz cyklobusu – Krkonošské turistické linky, kdy jízdní řády jsou sestaveny tak, aby byla zajištěna návaznost na vlakové spoje Českých drah.

hippoturistika: rekreační jízda na koni se rozvíjí spolu s agroturistikou a je jí třeba usměrňovat od počátku. Je zapotřebí regulovat jízdu na koni na cesty s vhodným povrchem (lesní půdy, zemědělské účelové cesty a místní komunikace), kde nepůsobí erozivně a destruktivně na půdní kryt a není ve střetu s pěší a cykloturistikou. Tento druh trávení volného času může potenciální návštěvník využít např. ve Vítkovcích na Farmě Hucul, Ekofarmě u Kotyků, Ranči Kocanda, Kněžické chalupě, v Horní Branné či Rokytnici n. J.

další doplňkové činnosti a sporty: milovníci „adrenalinových sportů“ si zde přijdou na své. Mají možnost uplatnit své horolezecké schopnosti např. na horolezecké stěně u Singing Rocku, v Krakonošově zátiší v Poniklé, vodácké schopnosti na řece Jizeře a Kamenici, paragliding na Benecku – místní částí Žalý nebo v Rokytnici nad Jizerou z úbočí Lysé hory, tenis prakticky v každé obci území, zimní bruslení a další sporty..

Turistická informační centra

Základem organizační struktury cestovního ruchu jsou turistická informační centra, která se formovala během posledních cca 15 let v řadě turisticky navštěvovaných místech předmětného území. Jejich podstatná činnost spočívá v poskytování informací návštěvníkům daného území o možnostech volnočasového vyžití, přírodních a turistických zajímavostech, ubytování, stravování, o kulturních aktivitách; dále mohou fungovat jako prostředník v propagaci produktů a služeb podnikatelských subjektů působících na daném území v oblasti cestovního ruchu. Území disponuje množstvím IS, v některých částech předmětného území však služby poskytované příslušnými prostředníky v propagaci produktů a služeb ČR nedosahují potřebné kvality.

Jilemnice spolupracuje v oblasti cestovního ruchu s polským městem Swieradův zdroj.

ii. kulturní památky

Památkový potenciál území je velmi rozlišný; to je dáno velikostí obcí a měst – větší města mají více památek než malé vesničky. V území se sice nenachází ani jedna památka UNESCO (není ani na území celého LK), přesto můžeme konstatovat, že území disponuje značně silným potenciálem kulturních památek – blíže viz. příloha – *tabulka č. 26*. Jedná se o nemovité kulturní památky, jejichž historická a kulturní hodnota doznává významu i za hranicemi území, městská památková zóna v Jilemnici (Zvědavá ulička s roubenými domy) či vesnická památková rezervace na Benecku – v části Horní Štěpanice. Na území je množství kostelů a drobných církevních nemovitostí - kaplí, božích muk, soch, kašen, dále zámky, hrady, a další zajímavé historické nemovitosti. Velmi významně je ceněna a turisty vyhledávána lidová architektura podhorské oblasti Krkonoš a Pojizeří.

iii. profil návštěvníka, návštěvnost, ubytování

Území patří mezi významné destinace jak zahraničních, tak i domácích návštěvníků (podrobné informace z monitoringu provedeného LK a agenturou CzechTourism – *profil návštěvníka jsou uvedeny v příloze č. 27*). Zahraničními návštěvníky jsou především Poláci, Němci a Holanďané. Lůžkové kapacity (viz. *příloha č. 27*) a návštěvnost předmětného území velmi významně posouvá LK v žebříčku nejnavštěvovanějších regionů ČR. Např. turistické centrum Rokytnice n. J. se umístilo v posledních třech letech v rámci hodnocení nejvíce navštěvovaných turistických středisek v ČR do první dvacítky.

Za předpokladu, že bude vytvořena vhodná ubytovací kapacita a budou k dispozici potřebné prostory v prvotřídní kvalitě poskytovaných služeb, je možné se zaměřit i na specifickou skupinu návštěvníků, a to účastníky odborných seminářů, symposií a dalších odborných nebo vědeckých setkání. Tato tzv. kongresová turistika, která je organizována především v mezisezóně, by mohla vhodnou formou přilákat do regionu větší množství lidí, kteří by se sem později třeba vrátili se svými rodinami (i do oblastí, které zatím nejsou z hlediska ČR tolik využívány).

Jednou z důležitých podmínek, jak zvýšit návštěvnost regionu i v jeho jižnější části, je jeho dobrá propagace a informovanost nejen o přírodních a turistických

atraktivitách, ale také o zmiňovaných doplňkových službách – zejména se to týká ubytování, stravování, doprovodných akcí u kulturních památek, apod. Zájem na tomto by měly mít obce, ale i místní podnikatelé. Průzkum mezi návštěvníky v území, který prováděla ARR Nisa, s.r.o., zaznamenal zájem o pestřejší nabídku v oblasti luxusních služeb. Nejedná se pouze o další vybavenost pro CR, ale například také o ubytovací a stravovací služby.

Profilace návštěvníka, hodnocení dotazníkového šetření ubytovacích kapacit obcí a přehled o hromadných ubytovacích zařízeních v rámci území je uveden v příloze v tabulce č. 27

iv. sport, sportovní zařízení

Z přílohy – tabulky č. 28 je patrné, že obce žijí bohatým sportovním životem, disponují množstvím sportovních zařízení. Nejvíce sportovních zařízení se nachází ve větších obcích daného území – tedy v Jilemnici, Rokytnici n.Jizerou, Vysokém n. Jizerou a Jablonci n.Jizerou a Benecku.

Většina obcí je vybavena hřišti. Jedná se vesměs o fotbalová hřiště, ale jsou tu k dispozici i víceúčelová a dětská hřiště. Tělocvičny nalezneme také prakticky ve všech obcích. Koupaliště je k dispozici v obci Horní Branná, Jilemnice, Kruh, Mříčná, Poniklá, Vysoké n. J. a Jablonci n. J.. V Jilemnici je v provozu sportovní centrum, které disponuje krytým plaveckým bazénem. V Poniklé mohou příznivci horolezectví využít horolezecké stěny.

Stav některých sportovních zařízení si však plně žádá i vícenásobnější rekonstrukce. Je i bezpočet obcí, které si uvědomují, že svými kapacitami na straně nabídky sportovních zařízení plně neuspokojí nárokovanou poptávku potenciálních návštěvníků. Připravují tudíž rozsáhlé plány rozvoje infrastruktury TV a sportu (existuje množství projektových záměrů – např. obec Poniklá –běžecké dráhy, vybavení lyžařského areálu, stavba nové tělocvičny, Jablonec n.J. plánuje rozvoj sportovního areálu Pilišťata, plány jsou samozřejmě i v dalších obcích a tyto budou zohledněny v rámci akčního plánu).

Shrnutí a analytické závěry pro sestavení globální SWOT analýzy

Cestovní ruch v území má silné tradice. Cestovní ruch patří dlouhodobě jak v rámci území, tak i na krajské úrovni mezi obory hospodářství s významným ekonomickým přínosem.

Na kvalitě a atraktivitě cestovního ruchu se podílí především velká pestrost krajinných typů, příhodná poloha v blízkosti hranic se SRN a Polskem a z velké části pak výhodná poloha západních Krkonoš a blízkost Krkonošského podhůří.

Oblast nabízí mnohostranné využití cestovního ruchu. Návštěvník si může vybrat z velmi širokého spektra zimních i letních možností, aktivit, programů, kulturních památek.

Některá turistická střediska bývají v hlavních sezónách přetížena, aktivita v nich převyšuje limity daného území; je třeba více posilovat marketing a nabídku produktů cestovního ruchu i mimosezónu a také se více zaměřit na propagaci jižněji položené části území, kde je možné se zaměřit např. na tradice spjaté s územím - na ukázky řemesel, ochutnávky tradičních pokrmů – kyselo, sejkory, a další speciality, prodej suvenýrů z místních zdrojů – sýry, džemy, luční bejli, medovina a další místní produkty. S tím souvisí samozřejmě i posílení organizačních struktur jako např. destinační management a koordinace spolupráce celé řady subjektů spjatých s rozvojem cestovního ruchu.

Jako perspektivní pro jižní (podhorskou) část území je vnímána také např. agroturistiku a Nordic Walking, možná wellness turistika

e. cestovní ruch – pozitiva x negativa

pozitiva

- výhodná poloha území v rámci ČR (blízkost PL) – významný potenciál návštěvníků ze spádových oblastí Saska a Dolního Slezska
- potenciál pro rozvoj průmyslu cestovního ruchu
- růst podílu cestovního ruchu na zaměstnanosti a ekonomické výkonnosti
- výhodná cenová hladina ve srovnání se zahraniční nabídkou
- atraktivita území pro různé věkové skupiny návštěvníků
- pestrost zastoupených krajinných typů
- atraktivnost území – existence KRNP (vysoce kvalitní a atraktivní přírodní prostředí); existence a velké množství kulturně-historických i přírodních zajímavostí; lidová architektura podhorské oblasti Krkonoš a Pojizeří
- nadprůměrná úroveň podnikatelské aktivity a zaměstnanosti v oboru ubytování
- existence IC v nejatraktivnějších centrech CR v rámci území
- propagace území prostřednictvím Správy KRNP, cestovních agentur, LK i v úrovni MMR
- snaha o vytvoření vyhovující sítě hromadné autobusové dopravy; existence sezónních turistických autobusových linek
- řada turisticky zajímavých lokalit v území je zpřístupněna prostřednictvím železnice
- udržovaná hustá síť značených turistických tras; nastavená spolupráce obcí, KČT, KRNP a LK – v území funguje naučný systém pro turisty
- existence husté sítě dobře značených cyklotras a běžeckých tratí
- existence významných a velmi kvalitních středisek sjezdového lyžování
- existence značně kvalitní základní turistické infrastruktury – velký potenciál ubytovací základny v atraktivních turistických střediscích (typu penzion, ubytování v soukromí)
- atraktivní území pro agroturistiku
- rozvíjející se spolupráce a efektivní komunikace veřejného, podnikatelského a neziskového sektoru v oblasti CR

negativa

- **nedokončená infrastruktura CR - chybí pestřejší nabídka v oblasti luxusních služeb – nejen další vybavenost pro CR, ale také ubytovací a stravovací služby; nedostačující kapacity ubytování hotelového typu vyhovujících standardu vícehvězdičkových hotelů mezinárodního měřítká; nepropojenost území cyklo a ski busy; nedostačující kapacita vleků**
- **zchátralý stav některých objektů sloužících k rekreaci**
- **existence deprimujících zón v území (vyplývá z probl. o. Hospodářský rozvoj a ŽP a Zemědělství a lesnictví)**
- **prozatím nedostatečný marketingový přístup většiny IS ; chybí TIC propagující celou oblast analyzovaného území**
- **údržba kulturních památek vyvolává velký tlak na finanční zdroje**
- **zastaralost některých sportovních zařízení; místně nedostačující kapacita na straně nabídky sportovních zařízení (chybí kluziště, koupaliště, bazény, sáňkařské stezky...)**
- **nekvalitní přístupové komunikace (přímo vyplývá a souvisí s probl. o. Infrastruktura)**
- **vysoká zátěž obcí automobilovou dopravou, výfukovými plyny a hlukem v hlavní sezóně (přímo vyplývá a souvisí s probl. o. Infrastruktura)**
- **nedostatečné řešení parkovacích ploch (přímo vyplývá a souvisí s probl. o. Infrastruktura)**
- **často nedořešené likvidování odpadů (přímo vyplývá a souvisí s probl. o. Infrastruktura a ŽP)**

f. zemědělství a lesnictví

Předmětem analýzy v tomto problémovém okruhu je zemědělská a lesnická činnost v území. Pokud je zemědělství a lesnictví založeno na principech udržitelného rozvoje, vytváří nezaměnitelný krajinný ráz, napomáhá zadržovat vodu v krajině, tím chrání území před povodněmi a erozí, poskytuje pracovní příležitosti, posiluje vazbu lidí k místu – jejich vztah k rodné hroudě, uchovává soubor tradičních znalostí lidského rodu pro konkrétní místo, vyrábí potraviny a zajišťuje možnost zásobování určitým sortimentem v místě, v neposlední řadě zvyšuje atraktivitu území...

i. vývoj zemědělské činnosti

Zemědělská činnost utvářela současný vzhled krajiny. Její role je nezastupitelná. Vždy se tak dělo prostřednictvím živočišné výroby. Ta v horských partiích oblasti nebyla nijak intenzivní a zaměřená na produkci a byla doplňkovou činností v obživě, zemědělci měli další zdroj příjmů (řemesla – tzv. kovozezemědělci, služby – turismus především na horských boudách).

V podhůří v zemědělství je více rostlinné výroby (žito, oves, píce), hlavně ve vazbě na živočišnou výrobu (orná půda sloužila jako krmivová základna pro chovaná zvířata, pěstovaná na maso, mléko). I zde kromě velkých statků (cca nad 20 ha) existuje vedle zemědělství ještě v rodině další zdroj příjmů – tkalcovství, povoznictví, zednictví atd.

K zásadnímu zlomu v po staletí fungujícím vztahu člověk - krajina dochází po roce 1945 a to v několika periodách; přichází nové obyvatelstvo z vnitrozemí bez znalostí místních způsobů hospodaření, bez vztahu k místu i k zemědělství, přichod sociálně slabších skupin obyvatel, zaniká budní hospodářství (horské boudy se mění v rekreační zařízení bez zemědělského zázemí), vznikají rozsáhlé neobhospodařované plochy, především v horských partiích. Počátkem 50. let – začíná kolektivizace v podhůří a na několika místech také v horských oblastech (Poniklá, Víchová). Vznikají velké hospodářské subjekty, a to násilnou cestou (často s vedením bez potřebných zkušeností místa), zanikají menší soukromě hospodařící zemědělci, dochází k nesmyslné exploataci krajiny (nadměrná pastva, nevhodné rozorávání a nadměrné hnojení). Pro 60. léta je typické určité uvolnění poměrů, v podhůří vznikají samostatně hospodařící jednotlivci, kteří přes opakované ústrky (výměna polí lepších za horší, povinné dávky, postih rodinných příslušníků) udrželi soukromá hospodářství až do r. 1989. Rok 1975 přinesl kolektivizaci zbývajících horských hospodářů, vznikly státní statky Vítkovice (Roudnice+ Jestřabí), Rokytnice n J., Paseky n J., Benecko, vznikla velká zemědělská družstva v podhůří na majetku dosud samostatných hospodářství. Centrální - socialistické plánování zemědělského hospodaření přineslo výsledek v podobě nadměrné pastvy, výstavba předimenzovaných objektů hyzdících krajinu, nekvalifikovaných zaměstnanců (řada problémů s provozem), vznik zemědělských podniků se všemi atributy soc. vlastnictví (bezohledné využívání společného majetku, často bez vztahu k půdě a zvířatům). Počátkem 90. let je odstartováno období restitucí – navrácení pozemků znárodněných pozemků. V atraktivních horských částech území dochází ke skupování zemědělské půdy cestou restitučních nároků v pozemky, dosud dlouhodobě využívané k extenzivní zemědělské činnosti se ocitají v rukou spekulantů mimo region; nedostatek pozemků brání místním hospodářům ve vybudování efektivního systému hospodaření. Zemědělská půda opět zůstává nevyužita (vznik zarůstajících, krajinářsky nevhledných ploch). V podhůří se půda vrací do rukou rodin původních vlastníků, což vede k obnově zemědělství v rodině, ale často za nevyhovujících technických podmínek (cca 10% plochy území), nebo je tento majetek vázán v zemědělských družstvech formou podílů (často bez perspektiv dalšího

rozvoje přínosu pro vlastníka). Nová zemědělská politika našeho státu přináší pobídky (po r. 1993) v podobě státních dotačních programů (např. SAPS, PPK) a dotací z EU (LFA, AEO). To má za následek postupný nárůst hospodařících subjektů.

Zemědělská činnost v horské části území je zásadně a v podhůří významně závislá na vnějších finančních zdrojích. Zemědělskou činnost navíc ovlivňuje ve výše položené části území i režim velkoplošného chráněného území (národního parku) – přináší určitá omezení, ale i finanční kompenzace

ii. zastoupení druhů půd

V analyzovaném území zhruba z 50-ti% jsou pozemky zastoupeny zemědělskou půdou (celková výměra zemědělských pozemků v analyzovaném území překračuje průměrnou hodnotu pozemků ZPF za Liberecký kraj, kde činí 45%) , což tvoří 15 094,74 ha, lesní půda tvoří cca 42%, tedy 12 542,38 ha, vodní plochy necelé 1%, tedy 223,31 ha, zastavěné plochy mírně převyšují 1%, 359,64 ha a ostatní plochy tvoří necelých 6% z celku, tedy 1 705,89 ha.

Výše popisované údaje k 31.12. 2004 je možno získat z přehledu v *příloze - v tabulce č. 29 a grafu č. 12.*

Přehledné vyjádření o poměru druhů půd dle jednotlivých obcí k 31.12.2004 je možno shlédnout v *příloze v grafu č. 11.*

Zemědělská půda je dle ČSÚ kategorizována takto:

- trvalé travní porosty
- ovocné sady
- zahrady
- orná půda

Dle Městské a obecní statistiky údajů k 31.12. 2004 je v území nejvíce zastoupena orná půda a nejméně ovocné sady a zahrady.

V analyzovaném území je nejvíce **orné půdy** v absolutním vyjádření v obci Vysoké n. J. (633,34 ha), dalšími obcemi s významnou rozlohou této složky v absolutním vyjádření jsou obce Horní Branná (540,15 ha), Studenec (491,24 ha), Roztoky u Jilemnice (484,90 ha), Jilemnice (369,91 ha), Levínská Olešnice (330,01 ha), Mříčná (309,09 ha), Kruh (308,24 ha).

Zemědělské pozemky v území v působnosti MAS „Přid'te pobejt!“ jsou zařazeny mezi území s méně příznivými podmínkami (LFA – tj. Less favoured areas). Půdy jsou vzhledem k současným i očekávaným podmínkám zemědělského hospodaření za hranicí ekonomické efektivity pro jejich vlastníka či nájemce, což se projevuje i na jejich aktuálním stavu. V Libereckém kraji činí zastoupení LFA 69,97%, v ČR 56,57%, v okrese Semily 80,82%. Např. v obcích Jablonec n. J. či Poniklá tyto méně hodnotné půdy tvoří více než 80% jejich celkové výměry. Značná část výměry těchto pozemků, zejména trvalé travní porosty luk a pastvin (TTP) jsou zařazeny i ve zvláštní a obecné ochraně přírody dle zákona č. 114/92 Sb. – VKP dle § 3 i § 6, ZCHÚ, Natura 2000..(blíže v problémovém okruhu „Životní prostředí“).

V současné době je nejen v rámci ČR, ale i celé střední a východní Evropě zaběhlý systém „uvádění půdy do klidu“ (odhad Mze pro ČR činí 5% této půdy). Je velmi pravděpodobné, že za současného uplatňování agroenvironmentálních opatření (daných mimojiné v Národním strategickém referenčním rámci pro rozvoj venkova ČR) dojde k výraznému ovlivnění a možná i poškození krajiny a ke ztrátě přirozeného prostředí. Reforma těchto opatření by měla být směřována k cíli zabránit trvalému pouštění půd a následného negativnímu vlivu na přirozené prostředí.

iii.zemědělské hospodaření - pěstované plodiny, živočišná výroba, mimoprodukční a multifunkční zemědělství

Zemědělské hospodářství je ovlivněno územními přírodními podmínkami. Více než polovina zemědělské půdy v analyzovaném území je zařazena do výrobní oblasti B3 Bramborářsko-ovesné, z necelých deseti procent rozlohy ZPF je zařazeno do B1 a B2 Bramborářské a zbývající část tvoří H1 a H2 Horská. Nejčastěji pěstovanými plodinami v oblasti jsou obiloviny (hlavně pšenice, ječmen, oves) a kukuřice, brambory, specifiky jsou mák a kmín (např. v obci Mříčná), triticalle (Jalonec n.J.), krmné obilí a krmná kukuřice.

Vyjma přírodních podmínek je zemědělské hospodaření ovlivněno značně také podmínkami odbytu a zpracování. Tyto podmínky ovlivňují v konečném důsledku i intenzitu a způsob využívání či naopak nevyužívání pozemků ZPF.

Živočišná výroba v rámci okresu Semily byla do nedávné doby předmětem chovů hovězího skotu (dle statistiky členěný na krávy, telata, skot do 1 roku, do 2 let a nad 2 roky), dále prasata (prasnice, kanec, selata, mladé chovné prase, prase na výkrm, ostatní), ovce (jehňata, bahnice, beran), koně (kůň do 3 let, nad 3 roky), kozy (koza, kozel, kůzle), drůbež (slepice, krůta, krocan, ostatní) a dle údajů LK okres Semily disponuje nadprůměrnými stavy chovu hovězího skotu (0,453 VDJ/1ha). V tomto okrese není dle statistik evidován chov jelenovitých, i když podmínky území plní tomuto chovu předpoklady.

Mimoprodukční funkce zemědělství v rámci analyzovaného území, bude stejně tak jako v rámci LK a potažmo ČR a celé EU nabývat na své důležitosti. V současné době lze do této oblasti zahrnout agroturistiku, pěstování řepky, využití energetických plodin.

Agroturistika jako významná forma cestovního ruchu se může podílet na zvýšení atraktivnosti území a nabídku nových pracovních příležitostí. Může rozvíjet cestovní ruch orientovaný např. na rodiny s dětmi, které mají zájem prožít svůj volný čas na farmách (či statku) specializovaných na pěstování zemědělských plodin, nebo na chov dobytka, koní s cílem začlenění potenciálního návštěvníka do chodu hospodářství, do venkovského života. Či se zaměřit na nabídku firemních akcí na venkově – pořádání různých školení neb konferencí. Jako forma cestovního ruchu může napomoci rozšiřování tradičních řemesel např. při výrobě produktů z místních přírodních materiálů – sláma, proutí, dřevo, výroba sýrů, medu a jiných specialit.

ČR plánuje v horizontu do r. 2010 pěstování energetických plodin ve větším rozsahu, a to jak k výrobě bioplynu či tepla. Lze předpokládat, že i na základě příslušných fiskálních pobídek se stane tato položka vysoce příjmovou i v oblasti

předmětného území. V té souvislosti možno také poznamenat, že by dle zdravého uvážení mohlo pěstování rychlerostoucích dřevin či vytrvalých bylin (jako jsou šťovíky, sveřep bezbranný, amaranty, atd.) přinést území kulturně ošetřenou krajinu, nové pracovní příležitosti a v konečném důsledku se projevit také pozitivně na příjmové rozpočtové straně obcí.

Využívání dalších alternativních zdrojů energie, jako je vítr, slunce a voda (na základě podložených výpočtů s jasně definovaným efektem, vyjádřením všech negativ a pozitiv v dané lokalitě) k výrobě elektrické energie přímo pro dané území či s možností prodeje do veřejných sítí by mohlo znamenat rovněž podstatné zlepšení ekonomické situace zemědělců i obcí.

Požadavkem EU je, aby členské státy EU kryly 12 % z celkové energetické potřeby obnovitelnými zdroji. Pro plnění tohoto závazku ČR vůči EU, se otevírá společenská objednávka na pěstování energetických plodin na území ČR a tím i na území Libereckého kraje. Pro tyto požadavky je nutné území LK připravit nejen z hlediska zahájení pěstování těchto plodin na vhodných lokalitách, ale i z hlediska zpracovatelských energetických subjektů.

iv. lesnictví

Historicky je lesní ekosystém spjat především v nižších polohách se smrkovými monokulturami nebo lesy smíšenými (buk, jasan, olše, jilm, bříza), ve vyšších polohách se zjevují smrkové monokultury, či zbytky původních lesních porostů (smrk, buk, jedle), které postupně přecházejí ve smrkové porosty a na hřebenech Krkonoš v porosty klečové.. Od 14. století dochází ke změnám lesních ekosystémů (jak rozlohy, tak druhů) v důsledku lidských zásahů spojených především s dolováním a zpracováním rud. V 16. až 18. století činnost člověka vyvíjená ruku v ruce s rozvojem hutnictví, sklářství a zemědělství – budní hospodářství – pastevectví znamenala pro lesní ekosystém podstatné změny. Umělá revitalizace lesů realizovaná v polovině 19. století byla prováděna dle ekonomicky nejvýhodnějších možností, vysazovány byly smrky. Takto volený způsob zalesňování přeměnil stabilní lesní ekosystém na nestabilní smrkové porosty.

Varovná imisní situace ve 2. polovině 20. století dala podnět IUCN v r. 1984 zařadit Krkonošský národní park mezi nejohroženější parky světa. ČR přijala nápravná opatření při řešení lesního managementu. Hlavním cílem je přeměnit druhotné smrkové monokultury v lesní ekosystém přibližující se původní skladbě (tzn. současnou druhovou skladbu obohatit především o buk lesní).

Lesnická politika v naší zemi je postavena na těchto dokumentech a normách:

- Zákon 289/1995 Sb. o lesích a další zákonné normy
- Zákon o krajích
- Zásady státní lesnické politiky (1994)
- Koncepce lesnické politiky na období před vstupem do EU (1999)
- Národní lesnický program (2003)
- Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny

Současná situace:

Průměru České republiky v rozloze lesních porostů (přibližně 30%) dosahují či jej převyšují obce Benecko, Čistá u Horek, Horní Branná, Levínská Olešnice, Poniklá, Roztoky u Jilemnice a horská města Vítkovice, Paseky n. J., Rokytnice n. J., Vysoké n. J. a Jablonec n. J. (*příloha – tabulka č. 29, graf č. 11*). Ostatní obce vykazují podprůměrné hodnoty v tomto ukazateli proti průměru ČR, obzvláště obec Martinice v Krkonoších (5,5%) a ještě Bukovina u Čisté (9,6%). Za celé analyzované území tvoří lesní plochy 42% celkové výměry (*příloha - graf č. 12*).

Výnosové možnosti státních lesů v Libereckém kraji jsou jedny z nejmenších v České republice. Hlavní příčinou je dlouhodobé imisní zatížení lesních ekosystémů, a z toho vyplývající hospodářské postupy správců lesů, včetně masivně vynakládaných finančních prostředků na obnovu lesních ekosystémů. Další okolností je skutečnost, že Lesy ČR jsou jediným správcem, který je klasickou hospodářskou organizací. Správa Krkonošského národního parku je především účelovou organizací v oblasti ochrany přírody.

Charakteristika lesů v zónách NP:

- I. zóna: většinou ochranné lesy, resp. lesy zvláštního určení se zvýšenou funkcí půdoochrannou, případně lesy se zvláštním určení z titulu ochrany přírody

- II. zóna: ochranné lesy a lesy zvláštního určení se zvýšenou funkcí půdoochrannou

- III. zóna: převážně hospodářské lesy

Část výměry lesů je také ve vlastnictví soukromém, přičemž tito vlastníci hospodaří na lesních majetcích s výměrou nižší než 1 ha (průměrná výměra je menší než 3 ha), což nedává vhodné předpoklady pro zhodnocování lesní půdy.

v. podnikatelské subjekty v odvětví zemědělství a lesnictví

V rámci území úspěšně rozvíjí svou činnost několik podnikatelských subjektů v odvětví NH „zemědělství, lesnictví, rybolov“, jedná se o podniky, zemědělská družstva, ale i drobné hospodáře. V území je produkováno mléko, masné výrobky, pekařské produkty, ovšem tato produkce víceméně neurčuje ani směr či sílu zemědělské prvovýroby a její zpracovatelské možnosti.

Seznam zemědělských podniků a významných zemědělských hospodářů podle obcí (prvovýroba i zpracovatelsví, potravinářství, mimoprodukčního a multifunkčního zemědělství) v rámci území:

Obec Benecko: ZD Vysoké n. Jizerou, Statek Benecko s.r.o., Petrák Jaromír, Puš Václav

Obec Bukovina u Čisté: Kodym Milan, Šubrt Oldřich, Fišer Libor

Obec Čistá u Horek: Dykoras Ondřej, Kyryán Antonín, Petružálková Zuzana, Petružálek František, Lejdar Josef, Grygarová Alena, Postolková Eva

Obec Horní Branná: ZEPO s.r.o., Řehořek Jaromír – farma AGROTEMPO, Bulušek Oldřich, Šír Vladimír, Blažek Václav, Koblre Miloslav, Koblre Jaromír, Menec Jiří, Soukup Jiří ing., Tauchman Jiří, Honců Jan, Mach Miroslav

Obec Levínská Olešnice a Žďár: Zemědělský podnik ZEFA Levínská Olešnice, Čerovský Jaromír, Paulů Josef, Čermák Zdeněk

Obec Horka u St. Paky: Zemědělský podnik ZEFA Levínská Olešnice

Obec Jestřabí v Krkonoších: Vladimír Vališka, Oldřich Hofman, Jan Skála, Zbyněk Malinský, Jiří Kvarta

Obec Jilemnice: Agrojilm, s.r.o. Jilemnice

Obec Kruh: Zemědělské obchodní družstvo Roztoky – Kruh, Mlékárna Kruh u Jilemnice (výroba mléka a ementálských sýrů), Janata

Obec Martinice: Buchar Josef, Horáček Jiří

Obec Mříčná: ZD Mříčná – Peřimov, Kycherer Pavel, Hloušek, Janata

Obec Paseky n. Jizerou: Horské hospodářství Na Zvonici – agroturistika, chov ovcí

Obec Poniklá: Krakonošův ranč HD – ekologické zemědělství

Obec Rokytnice n. Jizerou: Zemex, s.r.o. – ekologické zemědělství, Farma Zlatá podkova – agroturistika, Udatný – chov dobytka, Schrötter – chov dobytka

Obec Roztoky u Jilemnice: ZOD Roztoky – Kruh, EKO farma Kotyk

Obec Svojeck: ADV Libštát, Ladislav Prášil

Obec Studenec: Tomáš Jaroslav, Kočárek Jaroslav, Štefan Josef, Korda, Miroslav Nosek, – porážka i výroba masných výrobků

Obec Víchová n. Jizerou: ZOD „JIZERKA“ Víchová nad Jizerou, Jón Jan, Havlíček Ladislav

Obec Vítkovice v Krkonoších: Farma Hucul

Obec Vysoké n. Jizerou: ZD Horal

Více než jedna desetina podnikatelských subjektů v analyzovaném území vykonává činnost v odvětví národního hospodářství „zemědělství, lesnictví, rybolov“. Žáci základních škol, pokud chtějí svůj profesní život zaměřit do oblasti zemědělství, mají možnost vzdělávat se v rámci území v Integrované střední škole ve Vysokém n.J. s učebními a studijními obory zaměřenými na problematiku zemědělství anebo v obci mimo MAS v Lomnici n. Popelkou v SOU lesnickém.

Shrnutí a analytické závěry pro sestavení globální SWOT analýzy

Zemědělské hospodaření předmětného území prošlo bohatým historickým vývojem.

Z 50-ti% jsou pozemky zastoupeny zemědělskou půdou (celková výměra zemědělských pozemků v území překračuje průměrnou hodnotu pozemků ZPF za Liberecký kraj, kde činí 45%) a lesní půda tvoří cca 42% území v působnosti MAS „Přid'te pobejt!“. Zemědělství dotčeného území je výrazně ovlivněno horským charakterem území, velkým počtem ploch s vyšším stupněm ochrany a vysokými nároky na finanční prostředky na obnovu budov a strojového parku zanedbaného z dob socialistického zemědělského hospodaření (majetku vráceného v restitucích) a samozřejmě trhem – podmínkami odbytu a zpracování.

Zemědělské pozemky v území v působnosti MAS „Přid'te pobejt!“ jsou zařazeny mezi území s méně příznivými podmínkami (LFA). V Libereckém kraji činí zastoupení LFA 69,97%, v ČR 56,57%, v okrese Semily 80,82%. Např. v obcích Jablonec n. J. či Poniklá tyto méně hodnotné půdy tvoří více než 80% jejich celkové výměry. Značná část výměry těchto pozemků, zejména TTP jsou zařazeny i ve zvláštní a obecné ochraně přírody dle zákona č. 114/92 Sb.

Území se potýká s obdobným problémem jako celá ČR (ale i celá střední a východní Evropa), a to že dochází k opouštění půd, což se samozřejmě negativně promítá na krajině a dochází ke ztrátě přirozeného prostředí.

Zemědělská půda na území v působnosti MAS „Přid'te pobejt!“ je z větší části zařazena do výrobní oblasti B3 Bramborářsko-ovesné, menší část rozlohy ZPF je zařazeno do B1 a B2 Bramborářské a H1 a H2 Horská. V podhůří vedle velkých družstev, které hospodaří především na orné půdě (kukuřice, ječmen) a dále se věnují i živočišné výrobě (produkce masa a mléka ve velkokapacitních kravínech), existují malé rodinné farmy, zaměřené na produkci mléka (cca 20 kusů krav, 2/3 plochy statku TTP – seno senáž, pastva; 1/3 plochy orná půda – krmné plodiny, brambory, pícniny pro živočišnou výrobu). Zemědělství je zde často jediný zdroj příjmů pro rodinu. V horských oblastech zemědělec hospodaří na trvale travních porostech (pastva skotu, ovcí, koz, produkce sena) s výslednými produkty - maso (často biokvality) a mléko, které dodává do velkoobdobratelské sítě. Doplňková činnost je nejčastěji formou služeb v cestovním ruchu (ubytování, pohostinství, sezónně údržba cest a lyžařských areálů, jízdy na koních atd.)

Nabývá na důležitosti mimoprodukční funkce zemědělství.

pozitiva

- atraktivita krajiny a její využití
- v území cca z 50-ti% jsou pozemky zastoupeny zemědělskou půdou (celková výměra zemědělských pozemků v analyzovaném území překračuje průměrnou hodnotu pozemků ZPF za Liberecký kraj, kde činí 45%)
- vysoký podíl lesů (z 42% území tvoří lesní půda)
- historický vztah obyvatel k půdě
- existence stabilizovaných zemědělských podniků představuje nabídku pracovních míst v primární sféře
- různorodost rostlinné a živočišné produkce
- rozvíjející se mimoprodukční fce zemědělství
- rozmanitost a relativní zachovalost venkovských sídel a krajiny
- vhodné podmínky pro bydlení z hlediska kvality životního prostředí
- rozvíjející se komunikace veřejné správy a sektoru podnikatelského a neziskového společně s občany – snaha o vytvoření fungujícího partnerství v rámci území → činnost MAS, ale i s přesahem analyzovaného území → v rámci LK zapojení do projektu „Partnerství pro LK“

negativa

- vylidňování venkova, úbytek obyvatelstva produktivního věku → odraz na hospodářské prosperitě daného území → část území tvoří hospodářsky slabou oblast v měřítku LK, tzv. „Centrální Semilsko“ (obce Jablonec n. J., Kruh, Mříčná, Poniklá a Svojek)
- místně vysoký podíl nevyužívané zemědělské půdy, kapacitně i druhově nedostatečné provozy živočišné výroby mající vliv na

intenzitu využívání travních ploch s negativním dopadem na stav krajiny

- **rozpad zemědělských podniků**
- **existence brownfields**
- **zanedbaná údržba některých objektů zemědělských hospodářství, zastaralost technického vybavení**
- **velmi nízký podíl hospodářských lesů - naopak existence přetížení zvláštními nároky a omezeními v hospodaření (v porovnání jak v rámci LK, tak především vůči ČR)**
- **v době nedávno minulé nízká úroveň územního, komunálního a regionálního plánování → důsledky dnes**

5. Partnerství v rámci MAS „Přid'te pobejt!“

1. dotazníkové šetření – podklad pro analytickou část dokumentu

Akteři území (zastoupení jak za veřejný, podnikatelský ale i neziskový sektor) byli vyzváni do zapojení se do tvorby strategického rozvojového dokumentu – již v jeho analytické fázi tak, ve smyslu metody LEADER za účelem vytvoření dokumentu, který bude vytvářen „zespoda“ a dle skutečného stavu úrovně života v rámci analyzovaného území, neboť některé údaje ze statistických šetření doznávají určitých odchylek či vzhledem k tomu, že některá šetření jsou prováděna v delších časových intervalech, nemusejí odpovídat právě aktuálnímu stavu

konstrukce – otázky v rámci dotazníku:

I. hospodářský rozvoj

Můžete jmenovat významné podniky fungující na území obce?

Nacházejí se na území Vaší obce opuštěné a nevyužívané (hospodářské) nemovitosti? Pokud ano, prosím stručně popište.

II. lidské zdroje

Můžete uvést informaci o tom, jaká školská zařízení se nacházejí na území Vaší obce?

Můžete se vyjádřit, jaká sociální zařízení se nacházejí v rámci Vaší obce?

Je ve Vaší obci zdravotnické zařízení a jakého zaměření?

III. infrastruktura

Jaký je aktuální stav inženýrských sítí ve Vaší obci?

Kým je zajišťována správa vodovodní a kanalizační sítě ve Vaší obci?

Je ve Vaší obci k dispozici kanalizace s napojením na čistírnu odpadních vod? Pokud ano, je budována na celém území obce, či jen v jejích částech?

Je ve Vaší obci vybudována plynofikace?

Existuje ve vaší obci zařízení na využití obnovitelných zdrojů energie? Pokud ano, prosím stručně popište, kde se zařízení nachází, o jaké zařízení se jedná (počet, výkon).

Jak můžete vyhodnotit pokrytí signálem provozovatelů telefonních sítí (O2, T-Mobile, Vodafone)?

Má ve Vaší obci veřejnost přístup k internetu? Pokud ano, prosím uveďte na jakém veřejném místě jej lze využít a v jaké kvantitě (knihovna, úřad obce, či jiné místo...)?

S jakou společností má Vaše obec uzavřenu smlouvu na svoz komunálního odpadu? Je ve Vaší obci zavedeno třídění komunálního odpadu? Jsou ve Vašem katastru v provozu skládka komunálního odpadu a pokud ano, uveďte prosím kde a kdy je plánováno její ukončení.

IV. cestovní ruch, kultura a sport

Je ve Vaší obci fční Turistické infocentrum?

Jaká společenská, kulturní a sportovní zařízení jsou ve Vaší obci veřejnosti k dispozici? Jaký je jejich aktuální stav?

Jaké akce v rámci kulturního a společenského života obce jsou v běžném roce ve Vaší obci organizovány?

Jaké spolky jsou ve Vaší obci v současné době aktivní?

Domníváte se, že je nabídka ubytovacích možností v rámci cestovního ruchu ve Vaší obci dostatečná? Pokud ne, prosím uveďte, jaký druh ubytování Vám chybí ve Vaší nabídce (ubytování v soukromí, penziony, hotelová kapacita...).

Jaký způsob rekreace ve Vaší obci a blízkém okolí je nejčastěji využíván dle délky pobytu – krátkodobá rekreace, individuální rekreace či dlouhodobá rekreace?

V. zemědělství a lesnictví

Můžete uvést podnikatelské subjekty v zemědělství a lesnictví, a z toho dále subjekty podnikající v ekologickém zemědělství ve Vaší obci, za předpokladu že ve Vaší obci takové subjekty existují?

VI. monitoring a projektové záměry

Můžete sdělit, který z cílů ze stávající platné rozvojové koncepce týkající se Vaší obce vnímáte jako nejvyšší prioritu?

Můžete sdělit, zda bylo prováděno během posledních dvou let hodnocení naplnění cílů Vaší rozvojové strategie?

V čem spatřujete význam „fungujícího partnerství“ a proč jste se do MAS „Přid'te pobejt“ zapojili?

V jaké fázi rozpracovanosti máte připraveny projekty, které by potenciálně mohly být financovány z veřejných prostředků (ČR či EU) v rámci programovacího období 2007 – 2013?

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 18 obcí z celkem 22 obcí, jež jsou sdruženy v MAS „Přid'te pobejt!“, tj. cca 82%. Zúčastněnými aktéry byli především zástupci za veřejný sektor, kteří mají o dotazům v rámci šetření „nejblíže“ z titulu své pozice, ovšem některé skutečnosti projednali i se zástupci ostatních sektorů. Vyhodnocení dotazníkového šetření přineslo řadu zajímavých postřehů a také napomohlo při srovnání dat běžně získatelných z ČSÚ. Výstupy z dotazníkového šetření byly zapracovány jak do datové, tak i textové analytické i návrhové části dokumentu.

6. Globální SWOT analýza

silné stránky

- pestrost kvalitního přírodního prostředí se zachovalým krajinným rázem, velmi významně atraktivní území, pestré přírodní a krajinářsky zajímavé prostředí
- přírodně a krajinářsky nejhodnotnější části území mají statut chráněných území
- relativně vysoké zastoupení v kraji, republice i evropsky významných – chráněných druhů rostlin a živočichů,
- existence Správy KRNAP → disponování terénní a strážní službou, ekologická výchova
- účinná lesotechnická a vodohospodářská opatření v rámci území– „Protipovodňová ochrana“ - opatření vymezená v povodňovém plánu Libereckého kraje
- na území nejsou v současné době větší průmyslové podniky znečišťující ŽP
- historický vztah obyvatel k půdě
- stabilizace zemědělských podniků
- rozvíjející se mimoprodukční fce zemědělství
- adaptabilita segmentu malých a středních podniků na měnící se požadavky trhu
- vysoký potenciál pro rozvoj podnikatelských subjektů, především v oblasti služeb pro cestovní ruch
- existence drobných živnostníků v obcích
- pracovní příležitosti ve významnějších podnicích území v odvětví textilním a strojírenském; a mimo území v blízkém městě Semily anebo Lomnici n. P., Vrchlabí či v rámci okresu Jablonec n. N.
- poměrně zdravá veřejná ekonomika v území (přijatelná míra zadluženosti obcí)
- rozvíjející se spolupráce a efektivní komunikace veřejného, podnikatelského a neziskového sektoru v oblasti rozvoje území
- potenciál pro rozvoj průmyslu cestovního ruchu
- dobrá prostupnost území; napojení území na vedení silnic I/10, I/16 a I/14 zajišťuje dobré nadregionální dopravní vazby; silniční propojení s PL
- poměrně hustá síť silnic II. a III. třídy a železničních tratí
- trasování dálkových autobusových spojů přes území řady obcí v rámci analyzovaného území
- udržovaná hustá síť značených turistických tras; nastavená spolupráce obcí, KČT, KRNAP a LK – v území funguje naučný systém pro turisty; vybudované naučné stezky; existence husté sítě dobře značených cyklotras a běžeckých tratí a významných a velmi kvalitních středisek sjezdového lyžování
- dobrá dostupnost vzdělávacích zařízení (MŠ, ZŠ i speciálních škol, i mimoškolní aktivity), zdravotnických a sociálních zařízení
- bohatý kulturní, společenský a sportovní život v obcích, aktivní spolková činnost v rámci území

slabé stránky

- střetové pozice z hlediska zájmů rozvoje cestovního ruchu a ochrany přírody a krajiny,
- bariery v podnikání a rozvoje v rámci ochrany přírody ve vazbě na KRNAP, vyšší finanční náročnost pro podniky při ctění ochrany ŽP
- lokální znečištění ovzduší - vytápění tuhými palivy (uhlí), automobilová doprava

- existence deprimujících zón v území a nutnost jejich revitalizace
- nevhodné druhové složení lesních porostů
- útlum podnikatelských aktivit v zemědělství → dlouhodobě neobhospodařované zemědělské pozemky → negativní dopad na krajinný ráz a vodní režim území
- v době nedávno minulé nízká úroveň územního, komunálního a regionálního plánování → důsledky dnes
- zanedbaná údržba některých objektů zemědělských hospodářství, zastaralost technického vybavení
- zanikající podnikatelské subjekty v tradičních odvětvích - převážně velké podniky dávající pracovní příležitosti většímu počtu obyvatelstva, a to převážně (podniky v odvětví textilního průmyslu a zemědělství)
- vylidňování venkova, úbytek obyvatelstva produktivního věku → odraz na hospodářské prosperitě daného území → část území tvoří hospodářsky slabou oblast v měřítku LK, tzv. „Centrální Semilsko“ (obce Jablonec n. J., Kruh, Mříčná, Poniklá a Svojek)
- nutnost dojížděky za prací a do škol
- nepříznivě se vyvíjející věková struktura obyvatelstva v rámci území – závažná překážka rozvoje území
- nedostatek financí v rozpočtech obcí → neoptimální personální zabezpečení chodu úřadů → přetíženost starostů → tlaky v rozhodovacích procesech → možná chybná rozhodnutí
- nevyrovnaný trh práce; nedostatek pracovních příležitostí
- velmi špatný technický stav velké části komunikací v rámci území (především II. a III. třídy); vysoké dopravní zatížení některých obcí (i nákladní dopravou), kterými prochází silnice I. a II. třídy – chybí obchvaty obcí
- nevyužívání či nízké využití železniční dopravy pro nákladní přepravu
- v některých úsecích nebezpečná pěší a cyklistická doprava využívající trvalými obyvat. regionu; minimálně se vyskytují pruhy pro cyklisty na vozovkách
- v zimním období nedostatečná nabídka parkovacích míst
- problematická dopravní obslužnost menších obcí (např. Svojek, či Kruh) a nedostatečná dopravní obslužnost některých sídel o víkendech
- nedořešené nakládání s bioodpadem
- téměř žádné využití obnovitelných či druhotných zdrojů energie v rámci území
- nedokončená infrastruktura CR - chybí pestřejší nabídka v oblasti luxusních služeb – nejen další vybavenost pro CR, ale také ubytovací a stravovací služby; nedostačující kapacity ubytování hotelového typu vyhovujících standardu vícehvězdičkových hotelů mezinárodního měřítka
- kulturní památky ve velké většině v rámci území se nacházejí ve špatném technickém stavu → vysoké finanční nároky na jejich revitalizaci
- prozatím nedostatečný marketingový přístup většiny IS; chybí TIC propagující celou oblast analyzovaného území
- nedostačující či nedokončená technická infrastruktura, především není dokončena plynofikace malých obcí a splašková kanalizace
- zastaralost některých sportovních i kulturních zařízení; místně nedostačující kapacita na straně nabídky sportovních zařízení → tlak na vysoké investice v oblasti rozvoje infrastruktury TV a sportu

příležitosti

- zlepšení životních podmínek místních obyvatel
- zvýšení atraktivity území, řešením deprimujících zón, vhodným využitím kulturních památek a dalších zajímavostí území zatím díky neúčinnému marketingu v ČR nevyhledávaných
- zvyšování ekologické stability krajiny (ÚSES, EECONET, Natura 2000 atd.)
- rozvoj technologií šetrných k životnímu prostředí
- zvyšování podílu alternativních zdrojů energie s ohledem na zachování krajinného rázu a dalších zájmů ochrany přírody a krajiny
- využití možností pro rozvoj tradičního i mimoprodukčního a multifunkčního zemědělství založené na zásadách udržitelného rozvoje
- fiskální politika EU, ČR potažmo kraje – aktivní zapojení území do rozvojových programů v rámci programovacího období 2007 – 2013
- otevření účinného dialogu příslušných instancí napomáhajících regionálnímu rozvoji území
- hospodářská prosperita založená na efektivní podpoře podnikání a v investičních pobídkách, přibližování se rovnováhy na trhu práce, příchodu investorů do území ve smyslu udržitelného rozvoje
- produkce místních potravin a řemeslných výrobků
- zlepšení dopravní obslužnosti koordinované krajem
- rozvoj mezinárodní spolupráce při současném využití finančních prostředků na přeshraniční spolupráci (především pro řešení technické a dopravní infrastruktury, infrastruktury kultury, TV a sportu a cestovního ruchu, v otázkách životního prostředí, atd.)
- využití partnerského přístupu při řešení rozvojových otázek ve vztahu k sousedícím mikroregionům či MAS a dalším územním uskupením; nastavení efektivní spolupráce s dalšími turistickými regiony v LK i za jeho hranicemi
- podpora ekologicky šetrných forem cestovního ruchu
- zapojení turistických informačních středisek předmětného území do sítě A.T.I.C.
- příchod mladých rodin z měst na venkov

ohrožení

- chybná rozhodnutí při řešení územních rozvojových priorit
- narušení krajinného charakteru území útlumem podnikatelských aktivit v zemědělství i průmyslu v přímé souvislosti s nevhodnou legislativou EU pro naše podmínky → přibývající deprimující zóny;
- narušení krajinného rázu nevhodnými stavebními zásahy (pokud bude přednostňována realizace investičních záměrů na „zelených loukách“ před neřešením „brownfields“), změnami kultur pozemků a organizací ZPF???
- zastavení či zbrždění procesu restrukturalizace zemědělství
- nekoncepční státní zemědělská politika
- nedobudování jak dopravní, tak technické infrastruktury může mít za následek zhoršování ŽP v předmětném území
- poškozování chráněných území nevhodnými formami cestovního ruchu
- problém obcí s profinancováním rekultivace ekologických zátěží
- zastavení růstu, případně zánik současných fungujících podnikatelských subjektů, prohlubující se ekonomická nerovnováha ve venkovském prostoru → zvyšování

místní nezaměstnanosti → nižší daňová výtěžnost obcí → absence prostředků pro rozvoj území

- pokračující stárnutí populace, pokračující migrace obyvatelstva v důsledku nerovnováhy na trhu práce (neúměrně vysoká poptávka vůči nabídce) a nedostatečné občanské vybavenosti a slabé dopravní obslužnosti
- neúčinná spolupráce a neefektivní partnerství v rámci území → roztržité financování a v tomto důsledku nedostatečné prostředky na spolufinancování projektů z fondů EU
- demotivující fiskální systém ČR, bariery v legislativě (jak pro oblast zemědělství, ŽP, tak pro podnikatele jako takové), nevhodně nastavené podmínky – administrativní složitost pro předkládání a realizaci projektů z příslušných rozvojových programů na úrovni EU, ČR i kraje, korupce ve veřejném sektoru
- nevyhovující technický stav silniční a železniční infrastruktury může mít za následek zbrždění hospodářského rozvoje území a snížení zájmu návštěvníků vyhledávat atraktivní místa tohoto území
- nízké využívání obnovitelných zdrojů energie a nových informačních a komunikačních technologií povede k neplnění zásad trvale udržitelného růstu
- odliv návštěvníků území z důvodu nedostatečně kvalitních základních, především stravovacích a ubytovacích, a doplňkových služeb

7. Definice strategie

7.1. Východiska pro formulování strategie

Formulace strategie MAS „Přid'te pobejt!“ pro období 2007 -2013 reflektuje hlavní strategické cíle Libereckého kraje, ČR a EU platné na podzim r. 2006, vychází ze stávajících koncepčních dokumentů obcí sdružených v místní akční skupině oblasti Jilemnicka, které obce zpracovateli poskytly a dále z aktualizací statistických dat. Tzn. hlavními vstupy pro tvorbu analytické části strategického dokumentu byly již zpracované koncepční dokumenty sdružení obcí a dále aktualizovaná statistická data z příslušných institucí, které tato data spravují (jako např. Český statistický úřad – ze SLDB z r. 2001, z MOS z r. 2004), Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo pro místní rozvoj, využití serverů spravovaných např. CzechInvestem atp.) a samozřejmě i vstupy související s rozvojovou politikou jak na úrovni regionu soudržnosti, Libereckého kraje, ale i na úrovni České republiky a Evropské unie. Strategie navazuje na současný rozvojový model uplatňovaný v oblasti regionální politiky, kdy je důraz kladen na posilování konkurenceschopnosti jednotlivých aktérů i území (průmysl, služby, cestovní ruch, výzkum, vývoj a inovace), na chytrou veřejnou správu, atraktivní prostředí (životní prostředí, doprava) a rozvoj lidských zdrojů (vzdělávání, zaměstnanost, sociální začleňování a podpora informační společnosti) a v oblasti zemědělské politiky, kdy je kladen důraz na konkurenceschopnost zemědělství a lesnictví, vyšší úroveň životního prostředí a krajiny a na místní kapacity pro zaměstnanost a diverzifikaci. Strategický dokument koncentruje a sladuje rozvojové směry obsažené ve stávajících rozvojových dokumentech území a nadřazených dokumentech krajských a vyšších úrovní. Podstatnými výchozími dokumenty „vyšších úrovní“ pro formulování strategie MAS „Přid'te pobejt!“ pro období 2007 -2013 jsou Lisabonská strategie, Strategie a Program rozvoje venkova, Národní strategie hospodářského růstu ČR, Národní strategie udržitelného rozvoje ČR, Národní strategický referenční rámec a sektorové a regionální operační programy, dokumenty „úrovně krajské“ jsou v roce 2006 platná strategie a program rozvoje Libereckého kraje. Strategie identifikuje specifika území a eliminuje jeho slabé stránky a rozvíjí stránky silné.

Strategie rozvoje území je vypracována na období 2007 – 2013 a měla by být propracována do akčních plánů pro jednotlivá léta v rámci šestiletého horizontu. V těchto plánech budou na základě vyhodnocení projektové poptávky v rámci území konkretizovány prioritní rozvojové aktivity, způsob jejich financování a implementace.

Strategie rozvoje území je živý dokument - na základě vyhodnocování změn v socioekonomickém vývoji území, při fungování účinného monitorovacího systému zabezpečujícího efektivní fungování fiskální politiky bude docházet k případným průběžným aktualizacím dokumentu.

Podstatné pro úspěch při implementaci strategie je fungující partnerství aktérů území, kteří se v maximální možné míře zapojují do realizování rozvojových záměrů území na bázi udržitelného rozvoje.

7.2 Vize MAS „Přid'te pobejt!“ pro období 2007 -2013

Motto : aneb ” Bez práce nejsou v Krkonoších koláče ani chleba... ”

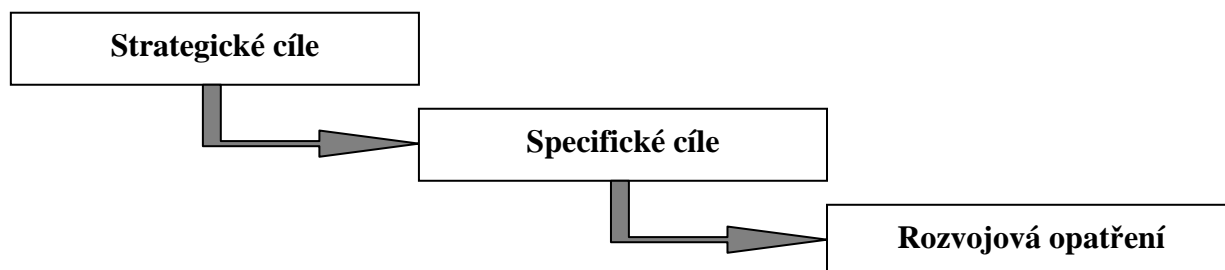
V území v působnosti MAS „Přid'te pobejt!“ o.s. jsou vytvořeny optimální podmínky pro kvalitní život obyvatel, jejich všestranný rozvoj

Je vytvořeno příznivé prostředí pro drobné podnikatele i větší investory v oblasti infrastruktury, s cílem zvýšení finančního zdraví obcí a vytváření a udržení nových pracovních příležitostí

Je posílen zájem o trvalé bydlení obyvatel ve venkovském prostředí optimalizací kapacit veřejných služeb v oblasti zdravotnictví, školství, sociální péče a kulturního, sportovního a společenského života

Je zvyšována turistická atraktivita území – roste podíl cestovního ruchu na hospodářské prosperitě území

Je zvýšena konkurenceschopnost zemědělství a lesnictví při současné ochraně přírodních a kulturních hodnot území zabezpečujících zvyšování kvality životního prostředí

Struktura návrhové části rozvojového dokumentu

7.3 Strategické cíle MAS „Přid'te pobejt!“ pro období 2007 -2013

A. Harmonický a vyvážený rozvoj území; dynamická a konkurenceschopná ekonomika v území

B. Rostoucí životní úroveň obyvatel území

C. Vytvoření podmínek pro zajištění rozvoje kvalitní dopravní a technické infrastruktury; optimalizovaná obslužnost území

D. Ochrana a zlepšování kvality životního prostředí jako základního principu udržitelného rozvoje; zachovány všechny funkce krajiny a provedena její revitalizace

E. Území v působnosti MAS „Přid’te pobejt!“ o.s. - destinace s kvalitní a ucelenou nabídkou v oblasti cestovního ruchu; atraktivní cíl návštěvníků a turistů

F. Využití potenciálu zemědělství a lesnictví při současném zachování pěkné krajiny venkovského typu

7.4 Specifické cíle MAS „Přid’te pobejt!“ pro období 2007 -2013

A 1 Konkurenceschopná ekonomika; vytvoření příznivých podmínek a příznivého prostředí pro podnikání a inovace

A 2 Zvýšení kvality, efektivity a dostupnosti správní a informační infrastruktury

B 1 Kvalitní zázemí pro život lidí na venkově; revitalizace základního občanského vybavení

B 2 Efektivní a flexibilní trh práce

B 3 Rozvoj občanské společnosti

C 1 Kvalitní dopravní infrastruktura a optimalizace dopravních systémů; zlepšení dopravní obslužnosti území.

C 2 Modernizace systému technické infrastruktury včetně využití alternativních zdrojů energie

D 1 Snižování škodlivých vlivů na životní prostředí a zdraví obyvatel

D 2 Optimální využívání krajinného a přírodního potenciálu území; zvýšení environmentálního povědomí obyvatel

E 1 Zlepšování atraktivity území realizací kvalitní infrastruktury a služeb pro cestovní ruch; cestovní ruch jako významný faktor posilující prosperitu území v působnosti MAS „Přid’te pobejt!“ o.s.

E 2 Koordinovaný systém marketingu v oblasti cestovního ruchu

F 1 Udržitelné využívání potenciálu zemědělské a lesní půdy; produkce místních zemědělských komodit s nadstandardní kvalitou (bio, eko) a posílení tradiční řemeslné výroby

F 2 Restrukturalizace a V a V zemědělských podniků

7.5 Vazby globální SWOT a strategických cílů

Strategické cíle MAS „Přid’te pobejt!“ pro období 2007 – 2013 jsou definovány na základě kritických oblastí, které vyplynuly ze SWOT dle jednotlivých problémových okruhů.

V následující tabulce jsou uvedeny síly vazeb jednotlivých strategických cílů na položky v rámci kvadrantů globální SWOT. Vyhodnocení těchto vazeb společně s dotazníkovým šetřením v území o přiřazení hodnot stupně naléhavosti veřejných cílů dává výpověď o prioritách sdružení obcí. Otázka prioritizace cílů v rámci MAS „Přid’te pobejt!“ bude řešena na pracovních jednáních místní akční skupiny v 1. čtvrtletí r. 2007.

Koincidenční matice globální SWOT a strategických cílů SR MAS „Přid’te pobejt!“		STRATEGICKÉ CÍLE					
		A. Harmonický a vyvážený rozvoj území; dynamická a konkurenceschopná ekonomika v území	B. Rostoucí životní úroveň obyvatel území	C. Vytvoření podmínek pro zajištění rozvoje kvalitní dopravní a technické infrastruktury; opimalizovaná obslužnost území	D. Ochrana a zlepšování kvality životního prostředí jako základního principu udržitelného rozvoje; zachování všechny funkce krajiny a provedena její revitalizace	E. Území v působnosti MAS „Přid’te pobejt!“ o.s. - destinace s kvalitní a ucelenou nabídkou v oblasti cestovního ruchu; atraktivní cíl návštěvníků a turistů	F. Využití potenciálu zemědělství a lesnictví při současném zachování pěkné krajiny venkovského typu
SWOT							
SILNÉ STRÁNKY							
pestrost kvalitního přírodního prostředí se zachovalým krajinným rázem, velmi významně atraktivní území, pestré přírodní a krajinářsky zajímavé prostředí		XX	XX		XXX	XXX	XXX
přírodně a krajinářsky nejhodnotnější části území mají statut chráněných území			XXX		XXX	XX	XXX

relativně vysoké zastoupení v kraji, republice i evropsky významných – chráněných druhů rostlin a živočichů,					XXX	XX	XXX
existence Správy KRNAP → disponování terénní a strážní službou, ekologická výchova					XXX	XXX	XXX
účinná lesotechnická a vodohospodářská opatření v rámci území– „Protipovodňová ochrana“ - opatření vymezená v povodňovém plánu Libereckého kraje					XXX		X
na území nejsou v současné době větší průmyslové podniky znečišťující ŽP			XXX		XXX	XX	XX
historický vztah obyvatel k půdě		XX			XX		XXX
stabilizace zemědělských podniků		XX			XXX		XXX
rozvíjející se mimoprodukční fce zemědělství		XX	XX		XXX	XX	XXX
adaptabilita segmentu malých a středních podniků na měnící se požadavky trhu		XXX	XXX	XX		XXX	X
vysoký potenciál pro rozvoj podnikatelských subjektů, především v oblasti služeb pro cestovní ruch		XXX	XXX	XX		XXX	X
existence drobných živnostníků v obcích		XXX	XX	XX		XXX	XX
pracovní příležitosti ve významnějších podnicích území v odvětví textilním a strojírenském; a mimo území v blízkém městě Semily anebo Lomnici n. P., Vrchlabí či v rámci		XXX	XXX	XX		XX	

okresu Jablonec n. N.							
poměrně zdravá veřejná ekonomika v území (přijatelná míra zadluženosti obcí)		XX	XX	X		X	
rozvíjející se spolupráce a efektivní komunikace veřejného, podnikatelského a neziskového sektoru v oblasti rozvoje území		XX	X	XX			
potenciál pro rozvoj průmyslu cestovního ruchu		XXX	XXX	XXX		XXX	XX
dobrá prostupnost území; napojení území na vedení silnic I/10, I/16 a I/14 zajišťuje dobré nadregionální dopravní vazby; silniční propojení s PL			XXX	XXX		XXX	X
poměrně hustá síť silnic II. a III. třídy a železničních tratí		X	XXX	XXX		XXX	X
trasování dálkových autobusových spojů přes území řady obcí v rámci analyzovaného území		XX	XXX	XXX		XXX	X
udržovaná hustá síť značených turistických tras; nastavená spolupráce obcí, KČT, KRNAP a LK – v území funguje naučný systém pro turisty; vybudované naučné stezky; existence husté sítě dobře značených cyklotras a běžeckých tratí a významných a velmi kvalitních středisek sjezdového lyžování		XX	XXX	XX		XXX	
dobrá dostupnost vzdělávacích zařízení (MŠ, ZŠ i speciálních škol, i mimoškolní aktivity), zdravotnických a		X	XXX				

sociálních zařízení							
bohatý kulturní, společenský a sportovní život v obcích, aktivní spolková činnost v rámci území		XX	XX		X	XXX	
střetové pozice z hlediska zájmů rozvoje cestovního ruchu a ochrany přírody a krajiny,		XX	XXX	XX	XX	XXX	XXX
bariery v podnikání a rozvoje v rámci ochrany přírody ve vazbě na KRNAP, vyšší finanční náročnost pro podniky při ctění ochrany ŽP		XX	XX	XX	XXX	XX	XXX
lokální znečištění ovzduší - vytápění tuhými palivy (uhlí), automobilová doprava		X	XXX	X	XXX	XXX	
existence deprimujících zón v území a nutnost jejich revitalizace		XX	X		XXX	X	XXX
nevhodné druhové složení lesních porostů					XXX		XX
útlum podnikatelských aktivit v zemědělství → dlouhodobě neobhospodařované zemědělské pozemky → negativní dopad na krajinný ráz a vodní režim území		XXX	XX		XX		XXX
v době nedávno minulé nízká úroveň územního, komunálního a regionálního plánování → důsledky dnes		XX	XXX	XXX	XXX	XX	XX
zanedbaná údržba některých objektů zemědělských hospodářství, zastaralost technického vybavení		XXX	XX				XXX

zanikající podnikatelské subjekty v tradičních odvětvích - převážně velké podniky dávající pracovní příležitosti většímu počtu obyvatelstva, a to převážně (podniky v odvětví textilního průmyslu a zemědělství)		XXX	XXX				XXX
vylidňování venkova, úbytek obyvatelstva produktivního věku → odraz na hospodářské prosperitě daného území → část území tvoří hospodářsky slabou oblast v měřítku LK, tzv. „Centrální Semilsko“ (obce Jablonec n. J., Kruh, Mříčná, Poniklá a Svojek)		XXX	XXX		XXX		XX
nutnost dojížděky za prací a do škol		XXX	XXX	XXX	X	X	
nepříznivě se vyvíjející věková struktura obyvatelstva v rámci území – závažná překážka rozvoje území		XXX	XX				X
nedostatek financí v rozpočtech obcí → neoptimální personální zabezpečení chodu úřadů → přetíženost starostů → tlaky v rozhodovacích procesech → možná chybná rozhodnutí		X	XX	X			
nevyrovnaný trh práce; nedostatek pracovních příležitostí		XXX	XXX				X
velmi špatný technický stav velké části komunikací v rámci území (především II. a III. třídy); vysoké dopravní zatížení některých obcí (i nákladní dopravou), kterými prochází silnice I. a II.		XXX	XX	XXX		XXX	

třídy – chybí obchvaty obcí							
nevyužívání či nízké využití železniční dopravy pro nákladní přepravu		XXX	XX	XXX	XX		
v některých úsecích nebezpečná pěší a cyklistická doprava využívající trvalými obyvat. regionu; minimálně se vyskytují pruhy pro cyklisty na vozovkách			XX	XX		XXX	
v zimním období nedostatečná nabídka parkovacích míst		X	X	XXX		XXX	
problematická dopravní obslužnost menších obcí (např. Svojejk, či Kruh) a nedostatečná dopravní obslužnost některých sídel o víkendech		X	X	XXX		XX	X
nedořešené nakládání s bioodpadem		X	X	XXX	XXX		X
téměř žádné využití obnovitelných či druhotných zdrojů energie v rámci území		X	XX	X	XX	X	X
nedokončená infrastruktura CR - chybí pestřejší nabídka v oblasti luxusních služeb – nejen další vybavenost pro CR, ale také ubytovací a stravovací služby; nedostačující kapacity ubytování hotelového typu vyhovujících standardu vícehvězdičkových hotelů mezinárodního měřítko		XX	XX			XXX	
kulturní památky ve velké většině v rámci území se nacházejí ve špatném technickém stavu →		X	X			XXX	

vysoké finanční nároky na jejich revitalizaci							
prozatím nedostatečný marketingový přístup většiny IS; chybí TIC propagující celou oblast analyzovaného území		X	X			XXX	
nedostačující či nedokončená technická infrastruktura, především není dokončena plynofikace malých obcí a splašková kanalizace		X	XX	XXX	XX	XX	XX
zastaralost některých sportovních i kulturních zařízení; místně nedostačující kapacita na straně nabídky sportovních zařízení → tlak na vysoké investice v oblasti rozvoje infrastruktury TV a sportu			XX	XXX		XXX	
PŘÍLEŽITOSTI							
zlepšení životních podmínek obyvatel místních		XX	XXX	XXX	XX	XXX	XX
zvýšení atraktivity území, řešením deprimujících zón, vhodným využitím kulturních památek a dalších zajímavostí území zatím díky neúčinnému marketingu v ČR nevyhledávaných		XXX	XX	XX		XXX	XXX
zvyšování ekologické stability krajiny (ÚSES, EECONET, Natura 2000 atd.)			XX		XXX	X	XXX
rozvoj technologií šetrných k životnímu prostředí		XX	XX		XXX	XX	XXX
zvyšování podílu		XX	XX		XXX	XX	XXX

alternativních zdrojů energie s ohledem na zachování krajinného rázu a dalších zájmů ochrany přírody a krajiny							
využití možností pro rozvoj tradičního i mimoprodukčního a multifunkčního zemědělství založené na zásadách udržitelného rozvoje		XXX	XXX	X	XXX	X	XXX
fiskální politika EU, ČR potažmo kraje – aktivní zapojení území do rozvojových programů v rámci programovacího období 2007 – 2013		XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
otevření účinného dialogu příslušných instancí napomáhajících regionálnímu rozvoji území		XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
hospodářská prosperita založená na efektivní podpoře podnikání a v investičních pobídkách, přibližování se rovnováhy na trhu práce, příchodu investorů do území ve smyslu udržitelného rozvoje		XXX	XXX	XX		XX	
produkce místních potravin a řemeslných výrobků		XXX	XX	X	XX	XX	XX
zlepšení dopravní obslužnosti koordinované krajem		XX	X	XXX			
rozvoj mezinárodní spolupráce při současném využití finančních prostředků na přeshraniční spolupráci (především pro řešení technické a dopravní infrastruktury, infrastruktury kultury, TV		X	XXX	XX		XXX	

a sportu a cestovního ruchu, v otázkách životního prostředí, atd.)							
využití partnerského přístupu při řešení rozvojových otázek ve vztahu k sousedícím mikroregionům či MAS a dalším územním uskupením; nastavení efektivní spolupráce s dalšími turistickými regiony v LK i za jeho hranicemi		X	X		X	XXX	
podpora ekologicky šetrných forem cestovního ruchu		XX	XX	X	XXX	XXX	XXX
zapojení turistických informačních středisek předmětného území do sítě A.T.I.C.		XX	X			XXX	
příchod mladých rodin z měst na venkov		XXX	XX	XXX	XX	XX	X
OHROŽENÍ							
chybná rozhodnutí při řešení územních rozvojových priorit		XXX	XXX	XX	XX	XX	XX
narušení krajinného charakteru území útlumem podnikatelských aktivit v zemědělství i průmyslu v přímé souvislosti s nevhodnou legislativou EU pro naše podmínky → přibývající deprimující zóny;		XXX	XX	X	XXX	XX	XXX
narušení krajinného rázu nevhodnými stavebními zásahy (pokud bude přednostňována realizace investičních záměrů na „zelených loukách“ před neřešením „brownfields“), změnami kultur pozemků a organizací ZPF???		XXX	XX	X	XXX	X	XXX

zastavení či zbrždění procesu restrukturalizace zemědělství		XXX	XX	X	XX	X	XXX
nekoncepční státní zemědělská politika		XXX	XX		XX		XXX
nedobudování jak dopravní, tak technické infrastruktury může mít za následek zhoršování ŽP v předmětném území		XX	XX	XXX	XXX	XXX	XX
poškození chráněných území nevhodnými formami cestovního ruchu		XX	XX		XX	XXX	XXX
problém obcí s profinancováním rekultivace ekologických zátěží		XX	XX	XX	XXX	XX	XX
zastavení růstu, případně zánik současných fungujících podnikatelských subjektů, prohlubující se ekonomická nerovnováha ve venkovském prostoru → zvyšování místní nezaměstnanosti → nižší daňová výtěžnost obcí → absence prostředků pro rozvoj území		XXX	XXX	X		XXX	
pokračující stárnutí populace, pokračující migrace obyvatelstva v důsledku nerovnováhy na trhu práce (neúměrně vysoká poptávka vůči nabídce) a nedostatečné občanské vybavenosti a slabé dopravní obslužnosti		XXX	XXX	XXX		XX	XX
neúčinná spolupráce a neefektivní partnerství v rámci území → roztržitěné financování a v tomto důsledku nedostatečné prostředky		XX	XX	XX	X	X	X

na spolufinancování projektů z fondů EU							
demotivující fiskální systém ČR, bariery v legislativě (jak pro oblast zemědělství, ŽP, tak pro podnikatele jako takové), nevhodně nastavené podmínky – administrativní složitost pro předkládání a realizaci projektů z příslušných rozvojových programů na úrovni EU, ČR i kraje, korupce ve veřejném sektoru		XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
nevyhovující technický stav silniční a železniční infrastruktury může mít za následek zbrždění hospodářského rozvoje území a snížení zájmu návštěvníků vyhledávat atraktivní místa tohoto území		XXX	XXX	XXX	X	XXX	
nízké využívání obnovitelných zdrojů energie a nových informačních a komunikačních technologií povede k neplnění zásad trvale udržitelného růstu		XX	XX		XXX		XX
odliv návštěvníků území z důvodu nedostatečně kvalitních základních, především stravovacích a ubytovacích, a doplňkových služeb		XXX	XX			XXX	

Legenda: Vazba: X - velmi slabá až slabá, XX - střední až silná, XXX - velmi silná

7.6 Návrhy strategických a specifických cílů a rozvojových opatření pro jejich naplnění

Všechny navržené strategické a specifické cíle a v rámci nich navržená opatření pro jejich realizaci jsou založena na principech udržitelného rozvoje. Předpokladem úspěchu je vytvoření partnerského vztahu mezi veřejným, podnikatelským a neziskovým sektorem a zapojení občanů do procesů plánovacích a rozhodovacích v rámci území tak, aby došlo k rozvoji území, které zajistí potřeby současných generací a přitom neohrozí splnění potřeb generací příštích.

Problémový okruh	A – Hospodářský rozvoj
Strategický cíl/jeho váha	Harmonický a vyvážený rozvoj území; dynamická a konkurenceschopná ekonomika v území
Specifické cíle	A 1 Konkurenceschopná ekonomika; vytvoření příznivých podmínek a příznivého prostředí pro podnikání a inovace A 2 Zvýšení kvality, efektivity a dostupnosti správní a informační infrastruktury
Návrh možných opatření k dosažení cíle	A 1.1 Rozvoj infrastruktury pro podnikání a inovace A 1.2 Podpora a rozvoj průmyslových odvětví A 1.3 Rozvoj spolupráce veřejného, neziskového a soukromého sektoru v oblasti V a V pro inovace A 1.4 Efektivní revitalizace brownfields A 2.1 Zkvalitnění veřejné správy A 2.2 Koordinace územně plánovacích a rozvojových dokumentů předmětného území; zabezpečení jejich vzájemné provázanosti A 2.3 Uplatnění nástrojů efektivnějšího hospodaření obcí A 2.4 Posilování informační společnosti
Osa Leaderu a priority Programu	Osa III.; relevantní priority PRV Priorita 3.1, Priorita 3.2, Priorita 3.3
* Poznámka	Vzhledem k tomu, že integrovaná strategie vychází především z výsledků provedené analýzy území MAS „Přid’te pobejt!“, respektuje nadstavbové dokumenty ČR a regionů soudržnosti a krajů, je nutno řešit území v širších souvislostech, které jsou definovány strategickými a specifickými cíli v rámci problémových okruhů a některé problematiky je možné řešit i z jiných zdrojů financování fiskální politiky – vazby jsou uvedeny v příloze dokumentu „Zdroje spolufinancování v rámci programovacího období 2007 – 2013“
Charakter intervence v rámci problémového okruhu A – Hospodářský rozvoj	Intervence v rámci problémového okruhu A – Hospodářský rozvoj lze charakterizovat jako podpora začínajících podnikatelů, rozvoj malých a středních podniků, podpora rozvoje perspektivních průmyslových odvětví, podpora rozvoje tradičních hospodářských odvětví v předmětném území – hledat nové možnosti a využít jejich potenciálu, monitoring kvalifikační poptávky podniků na zaměstnance, podílet se na optimalizaci struktury studijních oborů na základě potřeb podniků, posílení provázanosti podnikatelských aktivit, účinná spolupráce PPP, intenzifikace a zkvalitnění vazeb se zahraničím (zejména PL, SRN), zainvestování nových ploch pro rozvoj výroby, nevyužívaných ploch v intravilánech obcí, monitoring a revitalizace opuštěných a nevyužívaných nemovitostí a areálů – příp. vyhledávání vhodných investorů, podpora rozvoje inovačního podnikání,

	<p>podpora zpřístupnění konzultačních a informačních služeb a dále služeb v oblasti moderních přístupů managementu změny a kvality a marketingových služeb, technicko-organizační pomoc a koordinace při získávání finančních prostředků z oblasti podpory podnikání a inovací, V a V se zaměřením na usnadnění a úspěšnost čerpání prostředků především z fondů EU, podpora projektů obcí, které povedou ke zvyšování finančního zdraví obcí (v rozpočtu obcí k efektivnosti na straně výdajové a hledání možností na straně příjmové) – účinná kontrola využití veřejných prostředků, podpora projektů rozvíjejících občanskou společnost, podpora tvorby rozvojových dokumentů obcí (např. účinnější zavádění Místní agendy 21, monitoring strategického dokumentu MAS „Přid’te pobejt!“ – určení povinných indikátorů měřitelnosti, nastavení jejich nulové a cílové hodnoty), plánů odpadového hospodářství, protipovodňový plán a ÚPD, jejich digitalizace.. atp.), podpora e-governmentu, marketingové řízení obcí předmětného území, účinnější spolupráce se sousedícími MR, MAS i sousedícími kraji</p>
--	--

Problémový okruh	B – Lidské zdroje
Strategický cíl/jeho váha	Rostoucí životní úroveň obyvatel území
Specifické cíle	<p>B 1 Kvalitní zázemí pro život lidí na venkově; revitalizace základního občanského vybavení B 2 Efektivní a flexibilní trh práce B 3 Rozvoj občanské společnosti</p>
Návrh možných opatření k dosažení cíle	<p>B 1.1 Optimální podpora bytové výstavby, modernizace a rekonstrukce stávajících bytů, včetně optimálního řešení sociálních bytů a regenerace obcí B 1.2 Podpora pro udržení stávajících MŠ a ZŠ, jejich revitalizace B 1.3 Zajištění dostupnosti a kvality zdravotní a sociální péče B 1.4 Podpora místních tradic, zvyků, společenských kulturních a sportovních akcí, spolkových a osvětových aktivit B 1.5 Budování rozvojového partnerství v rámci území i za jeho hranicemi B 2.1 Zvýšení adaptability pracovní síly a posilování zaměstnatelnosti obyvatel území B 2.2 Podpora celoživotního vzdělávání B 3.1 Podpora rozvoje občanské společnosti</p>
Osa Leaderu a priority Programu	Osa III.; relevantní priority PRV Priorita 3.1, Priorita 3.2, Priorita 3.3
* Poznámka	Vzhledem k tomu, že integrovaná strategie vychází především z výsledků provedené analýzy území MAS „Přid’te pobejt!“, respektuje nadstavbové dokumenty ČR a regionů soudržnosti a krajů, je nutno řešit území v širších souvislostech, které jsou definovány strategickými a specifickými cíli v rámci problémových okruhů a některé problematiky je možné řešit i z jiných zdrojů financování fiskální politiky – vazby jsou uvedeny v příloze dokumentu „Zdroje spolufinancování v rámci programovacího období 2007 – 2013“
Charakter intervence v rámci problémového okruhu B – Lidské zdroje	Intervence v rámci problémového okruhu B – Lidské zdroje lze charakterizovat jako podpora projektů na výstavbu bytových domů, rodinných domů, sociálních domů, podpora na zlepšení stavu –obnovu veřejných prostor (parky, péče o veřejnou zeleň a jejich novou výsadbu, náměstí, návsi, vodní prvky – kašny, fontány,dále obnovení fce regenerovaných ploch k veřejnému využití,...),

	<p>udržení a modernizace stávajících MŠ a ZŠ, podpora nových vzdělávacích programů, posílení spolupráce mezi sférou vzdělání a trhem práce, podpora projektů rozvoje infrastruktury v oblasti zdravotnictví a sociálních služeb s cílem lepší dostupnosti těchto služeb - zvýšení kvality péče o zdraví obyvatel – pořízení nových přístrojů a vybavení, obnova lékáren, podpora rehabilitačních služeb, účinně provedený monitoring sítě zdravotnických a sociálních zařízení a optimalizace této sítě; optimální nastavení ordinační doby v příslušných zařízeních zdravotnické péče, realizace preventivních soc. či zdravotn. programů, projekty sociální integrace, rozvoj poskytování sociální péče v domácím prostředí klienta, atp., podpora projektů zabezpečujících rozšíření nabídky společenských kulturní a sportovních akcí, spolkových a osvětových aktivit, optimální výstavba, údržba a modernizace zařízení pro společenský, kulturní a sportovní, zájmový život obyvatel venkova, projekty na podporu budování partnerství na místní i regionální úrovni (i za hranicemi regionu) ve smyslu rozvoje obcí (školení, workshopy, semináře, výměnné stáže, implementace benchmarkingu, atp.), podpora projektů založených na spolupráci obcí, škol, podnikatelů a úřadů práce, projekty založené na vzdělávání, rekvalifikační programy, atp., rozvoj MA21, zavádění moderních manažerských přístupů do veřejné správy, podpora aktivit přispívajících k efektivnějšímu dialogu s veřejností, podpora e-governmentu</p>
--	--

Problémový okruh	C – Infrastruktura
Strategický cíl/jeho váha	Vytvoření podmínek pro zajištění rozvoje kvalitní dopravní a technické infrastruktury; optimalizovaná obslužnost území
Specifické cíle	<p>C 1 Kvalitní dopravní infrastruktura a optimalizace dopravních systémů; zlepšení dopravní obslužnosti území.</p> <p>C 2 Modernizace systému technické infrastruktury včetně využití alternativních zdrojů energie</p>
Návrh možných opatření k dosažení cíle	<p>C 1.1 Zkvalitnění dopravního propojení mezi obcemi a jejich částmi novou výstavbou a rekonstrukcí silnic II. a III. tříd a místních komunikací; podpora variantního řešení výstavby R 35 v blízkosti regionu</p> <p>C 1.2 Zlepšení technického stavu železniční dopravy a zvýšení efektivity a optimalizace provozu rozšířením služeb pro partnery i cestující veřejnost; podpora projektu Regiotram Nisa ve variantním řešení do Krkonoš</p> <p>C 1.3 Rozvoj dopravní infrastruktury pro nemotorovou dopravu</p> <p>C 1.4 Zkvalitňování dopravní obslužnosti území</p> <p>C 2.1 Obnova technické infrastruktury – především zabezpečení kvality pitné vody výstavbou a rekonstrukcemi a optimalizací využívání kanalizačních sítí a ČOV, optimální plynofikace obcí a zkapacitnění, výstavba a dostavba elektrické a telekomunikační sítě a informačních systémů</p> <p>C 2.2 Využívání zdrojů alternativní energie</p> <p>C 2.3 Zkvalitnění informační a komunikační technologie v sektoru veřejné správy, školství a domácnostech</p> <p>C 2.4 Řešení nakládání s bioodpadem jak z obecní zeleně, tak i z domácností</p>
Osa Leaderu a priority Programu	Osa III.; relevantní priority PRV Priorita 3.2
* Poznámka	Vzhledem k tomu, že integrovaná strategie vychází především z výsledků provedené analýzy území MAS „Přid’te pobejt!“, respektuje nadstavbové dokumenty ČR a regionů soudržnosti a krajů, je nutno řešit území v širších souvislostech, které jsou definovány strategickými a specifickými cíli v rámci

	problémových okruhů a některé problematiky je možné řešit i z jiných zdrojů financování fiskální politiky – vazby jsou uvedeny v příloze dokumentu „Zdroje spolufinancování v rámci programovacího období 2007 – 2013“
Charakter intervence v rámci problémového okruhu C - Infrastruktura	Intervence v rámci problémového okruhu C – Infrastruktura lze charakterizovat jako podpora projektů především investičního charakteru a to především týkající se projektů na rekonstrukci, úpravu (zúžené profily komunikací, mosty, chodníky, či projekty eliminující negativní dopady v souvislosti s hygienickými normami – např. hluk, a s negativním vlivem na životní prostředí) a případně výstavbu nových komunikací a to včetně řešení problematiky pěší a cyklistické dopravy (projekty zvyšující bezpečnost jak chodců, cyklistů, zkvalitnění povrchů místních komunikací, podpora projektů řešících problematiku dopravy v klidu formou podpory kvalitně vybavených parkovacích kapacit na vhodných místech v daném území, rekonstrukce (či výstavba) zastávek pro autobusovou i drážní osobní dopravu, podpora projektů obnovujících vozový park dle potřeb území (mikrobusy, nízkopodlažní vozy pro staré a hendikepované občany, školní autobusy, atp.), podpora projektů napomáhajících optimalizovat počet spojů – řešit souběhy autobusových a vlakových spojů, efektivní zabezpečení mikrobusů pro občany menších obcí či s ohledem na ČR ve vazbě na společenské, kulturní či sportovní akce,... atp. , podílet se na optimalizaci nákladní dopravy - upřednostňovat přepravu po železnici tam, kde je to kapacitně možné, zlepšování kvality vod (zlepšení technického stavu vodovodních sítí, technického stavu studní atp.) výstavbou či rekonstrukcí ČOV a kanalizací a budování zařízení na využití a odstraňování kalů z ČOV, prosazovat úspory pitné vody (využití dešťové či recyklované vody k účelům nevyžadujícím pitnou vodu), pokračovat dle potřeb obcí v plynofikaci (výstavba a zkapacitnění), podpora projektů napomáhajících optimalizovat a snižovat spotřebu energií a minimalizovat negativní dopady na životní prostředí, podpořit myšlenku návratu k systému místních služeben ČEZ a VěP, a.s., podpora projektů s inovačním řešením při využívání zdrojů energie, podpora projektů v oblasti informační a radiokomunikačních systémů, podpora projektů řešících nakládání s bioodpadem -kompostování nebo energetické využití – bioplynové stanice

Problémový okruh	D – Životní prostředí
Strategický cíl/jeho váha	Ochrana a zlepšování kvality životního prostředí jako základního principu udržitelného rozvoje; zachovány všechny funkce krajiny a provedena její revitalizace
Specifické cíle	D 1 Snižování škodlivých vlivů na životní prostředí a zdraví obyvatel D 2 Optimální využívání krajinného a přírodního potenciálu území; zvýšení environmentálního povědomí obyvatel
Návrh možných opatření k dosažení cíle	D 1.1 Zlepšování kvality ovzduší, protipovodňová prevence a rehabilitace a čištění řek, potoků, rybníků a vodních děl včetně jejich břehů a hrází D 1.2 Zlepšení hospodaření s půdou D 1.3 Využívání krajiny v souladu s legislativní i praktickou ochranou přírody a krajiny D 2.1 Podpora opatření směřujících k udržení a zlepšení ekologické stability krajiny, zvyšování druhové rozmanitosti systémů a revitalizaci krajiny. D 2.2 Realizace Územního systému ekologické stability zejména v otevřené krajině s převahou scelených zemědělských pozemků. D 2.3 Zvyšování ekologického povědomí obyvatel - posilování základní

	infrastruktury a doprovodných aktivit ekologického vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO)
Osa Leaderu a priority Programu	Osa I.; relevantní priority PRV Priorita 1.1, Priorita 1.2 Osa II.; relevantní priority PRV Priorita 2.1, Priorita 2.2. Priorita 2.3 Osa III.; relevantní priority PRV Priorita 3.2
* Poznámka	Vzhledem k tomu, že integrovaná strategie vychází především z výsledků provedené analýzy území MAS „Přid'te pobejt!“, respektuje nadstavbové dokumenty ČR a regionů soudržnosti a krajů, je nutno řešit území v širších souvislostech, které jsou definovány strategickými a specifickými cíli v rámci problémových okruhů a některé problematiky je možné řešit i z jiných zdrojů financování fiskální politiky – vazby jsou uvedeny v příloze dokumentu „Zdroje spolufinancování v rámci programovacího období 2007 – 2013“
Charakter intervence v rámci problémového okruhu D – Životní prostředí	Intervence v rámci problémového okruhu D – Životní prostředí lze charakterizovat jako podpora projektů zaměřených na snížení emisí znečišťujících látek do ovzduší (podpora zavádění norem ISO a EMAS pro eliminování průmyslového znečištění), na inovativní technická opatření cílená do environmentálně šetrných technologií, na snížení energetické spotřeby (např. formou zateplení), pořízení spalovacích zařízení se značkou ekologicky šetrný výrobek či adekvátních (nízkoemisních) výrobků, pořízení nesilniční techniky k údržbě a čištění obcí, dále projektů zajišťujících sledování, zjišťování a hodnocení stavu kvality a množství povrchových a podzemních vod, projektů pro výstavby ochranných hrází nebo mobilních stěn, výstavby poldrů, retenčních nádrží, podpora projektů zajišťujících rehabilitaci a čištění řek, potoků, rybníků, vodních děl (včetně břehů a hrází), projekty na podporu včasného varování v souvislosti s povodňovým stavem, zavádění protierozních opatření, sanace starých ekologických zátěží, projekty zaměřené na budování systémů odděleného sběru odpadů, budování zařízení na třídění, úpravu a recyklaci odpadů, pro budování sběrných dvorů a skladů, rekultivace starých skládek a případné odstranění nepovolených skládek, projekty podporující řešit rizika v oblasti životního prostředí v předstihu (např. v oblasti prevence sesuvů a skalních zřícení, atp.) a ne jako havárie (tedy pro zabránění ohrožení na životech a na hodnotách), posílení role zemědělství v údržbě krajiny, ochrana zemědělských půd ve výškově členitých územích, obnova zeleně ve volné krajině, osvětové a vzdělávací programy v oblasti ŽP, udržitelného rozvoje a zdravého životního stylu

Problémový okruh	E – Cestovní ruch
Strategický cíl/jeho váha	Území v působnosti MAS „Přid'te pobejt!“ o.s. - destinace s kvalitní a ucelenou nabídkou v oblasti cestovního ruchu; atraktivní cíl návštěvníků a turistů
Specifické cíle	E 1 Zlepšování atraktivity území realizací kvalitní infrastruktury a služeb pro cestovní ruch; cestovní ruch jako významný faktor posilující prosperitu území v působnosti MAS „Přid'te pobejt!“ o.s. E 2 Koordinovaný systém marketingu v oblasti cestovního ruchu
Návrh možných opatření k dosažení cíle	E 1.1 Účinnější využití rozvojového potenciálu – rozšíření nabídky služeb cestovního ruchu o nové produkty pro dosažení celoročního využití území Krkonoš i podhorské části území z hlediska cestovního ruchu a posílení konkurenceschopnosti a rozvoje podnikání v oblasti cestovního ruchu, aktivizace rozvojových zdrojů kultury a sportu z hlediska cestovního ruchu E 1.2 Modernizace, příp. výstavba zařízení cestovního ruchu včetně potřebné

	<p>infrastruktury s důrazem na udržitelnost rozvoje cestovního ruchu</p> <p>E 1.3 Péče o kulturně – historické a technické památky v rámci území</p> <p>E 2.1 Posílení marketingu a propagace v oblasti cestovního ruchu; pokračování ve spolupráci s Euroregionem Nisa a dalšími významnými partnerskými subjekty v oblasti cestovního ruchu jak v rámci LK, ČR, tak ale i v zahraničí</p>
Osa Leaderu a priority Programu	Osa III.; relevantní priority PRV Priorita 3.1, Priorita 3.2, Priorita 3.3
* Poznámka	Vzhledem k tomu, že integrovaná strategie vychází především z výsledků provedené analýzy území MAS „Přid'te pobejt!“, respektuje nadstavbové dokumenty ČR a regionů soudržnosti a krajů, je nutno řešit území v širších souvislostech, které jsou definovány strategickými a specifickými cíli v rámci problémových okruhů a některé problematiky je možné řešit i z jiných zdrojů financování fiskální politiky – vazby jsou uvedeny v příloze dokumentu „Zdroje spolufinancování v rámci programovacího období 2007 – 2013“
Charakter intervence v rámci problémového okruhu E – Cestovní ruch	<p>Intervence v rámci problémového okruhu E – Cestovní ruch lze charakterizovat jako podpora projektů spojená výstavbou či rekonstrukcemi (včetně souvisejícího vybavení) stávajících objektů (pro hromadná ubytování návštěvníků oblasti) s možnými rekonstrukcemi stravovacích zařízení (především těch, které zároveň zabezpečují ubytovací možnosti), podpora projektů řešících vybavení rekreačních středisek (s cílem využití těchto středisek i mimo sezónu), podpora aktivit spojených s tradicemi území (ukázky řemesel, ochutnávky tradičních pokrmů – kyselo, sejkory, výroba a prodej suvenýrů), ve vyšších částech v rámci území – v Krkonoších upřednostnit intenzivní rozvoj cestovního ruchu – zlepšení infrastruktury a občanské vybavenosti, zaměřených na rekonstrukce a budování koupališť a plováren, podpora projektů na budování základní a doprovodné infrastruktury v lokalitách s prokazatelným předpokladem rozvojového potenciálu z hlediska cestovního ruchu, modernizace turistických i cyklotras, budování cyklostezek dle „zdravých“ potřeb území) a údržby běžeckých drah včetně zajištění jejich (cyklo, turist., běžecké dráhy) segregace s infrastrukturou automobilové dopravy, a údržby, budování a modernizace infrastruktury v areálech sjezdového lyžování (zabezpečení kvalitních vleků a lanovek, udržovaných sjezdovek,...), projekty umožňující revitalizaci kulturně-historických a technických památek (s vazbou na cestovní ruch) či jejich šetrné využití, projekty zaměřené na zavádění nových produktů v oblasti cestovního ruchu, projekty alternativních a specifických forem cestovního ruchu – ekoturistika, agroturistika, venkovská turistika, cykloturistika, hippoturistika (projekty související s probl. okruhem F) sjezdové a běžecké lyžování, pěší turistika – poznávací, kulturní, zážitková, vodní turistika na Jizeře a Kamenici, paragliding, posílení organizační struktury Turistického regionu Krkonoše (vytvoření funkčního systému řízení a koordinace aktivit cestovního ruchu), podpora projektů zaměřených na zpracování marketingových studií, průzkumů poptávky, generelů, aktualizací koncepcí rozvoje cestovního ruchu, projekty zaměřené na PPP (hledisko cestovní ruch), projekty zacílené na prezentaci a propagaci turistických oblastí a oblastí významných z hlediska cestovního ruchu, atp.</p>

Problémový okruh	F – Zemědělství a lesnictví
Strategický cíl/jeho váha	Využití potenciálu zemědělství a lesnictví při současném zachování pěkné krajiny venkovského typu

Specifické cíle	<p>F 1 Udržitelné využívání potenciálu zemědělské a lesní půdy; produkce místních zemědělských komodit s nadstandardní kvalitou (bio, eko) a posílení tradiční řemeslné výroby</p> <p>F 2 Restrukturalizace a V a V zemědělských podniků</p>
Návrh možných opatření k dosažení cíle	<p>F 1.1 Podpora konkurenceschopné a environmentálně šetrné zemědělské výroby; Podpora zpracování a odbytu zemědělských a lesnických produktů, produktů s nadstandardní kvalitou (bio, eko) a tradiční řemeslné výroby</p> <p>F 1.2 Podpora agrofarem působících jako osvětová a vzdělávací centra</p> <p>F 1.3 Podpora šetrného lesního hospodaření</p> <p>F 1.4 Podpora občanských iniciativ působících v oblasti rozvoje venkova</p> <p>F 1.5 Využití zemědělského a lesního potenciálu z hlediska zelené turistiky a obnova polních cest</p> <p>F 2.1 Modernizace zemědělských podniků</p> <p>F 2.2 Vznik a rozvoj zemědělských podniků v inovačním podnikání</p> <p>F 2.3 Zmapování možností vzniku klastru a podpora při jeho vytváření</p>
Osa Leaderu a priority Programu	<p>Osa I.; relevantní priority PRV Priorita 1.1, Priorita 1.2</p> <p>Osa II.; relevantní priority PRV Priorita 2.1</p> <p>Osa III.; relevantní priority PRV Priorita 3.1, Priorita 3.2</p>
* Poznámka	<p>Vzhledem k tomu, že integrovaná strategie vychází především z výsledků provedené analýzy MAS „Přid’te pobejt!“, respektuje nadstavbové dokumenty ČR a regionů soudržnosti a krajů, je nutno řešit území v širších souvislostech, které jsou definovány strategickými a specifickými cíli v rámci problémových okruhů a některé problematiky je možné řešit i z jiných zdrojů financování fiskální politiky – vazby jsou uvedeny v příloze dokumentu „Zdroje spolufinancování v rámci programovacího období 2007 – 2013“</p>
Charakter intervence v rámci problémového okruhu F – Zemědělství a lesnictví	<p>Intervence v rámci problémového okruhu F – Zemědělství a lesnictví lze charakterizovat jako podpora projektů zaměřených na šetrné zemědělství neproduktivního typu využívající tradiční postupy i novodobé trendy spojené s udržitelným rozvojem, dále projektů (spíše investičního charakteru) zvyšující výkon zemědělského podniku a jeho konkurenceschopnost – projekty zaměřené na zpracování masa a mléka v místě, získání certifikace –místní produkt, zabezpečující vyšší kvalitu produkce (bio, eko), projekty řešící rekonstrukce stávajících příp. nové zemědělské stavby (včetně ustájovacích prostor, chovatelských zařízení, manipulovacích a uskladňovacích prostor; jak pro živočišnou, tak rostlinnou výrobu) dle příslušných platných norem ČR a EU, projekty podporující nové techniky a technologie pro rostlinnou i živočišnou výrobu, projekty směřované do techniky pro tvorbu a údržbu krajiny, projekty spojené s vývojem a aplikací nových zemědělských produktů, postupů a technologií, projekty zvyšující hospodářské hodnoty lesa, projekty pozemkových úprav, projekty rozšiřující zemědělskou a lesnickou činnost o další služby – spojené aktivity s CR - hippoturistika, venkovské turistiky, tradiční ubytování venkovského charakteru, ukázková tradiční zemědělská výroba (značení místní produkt), průvodcovství, a tyto projekty zacílené na určitý okruh návštěvníků (např. rodiny s dětmi), atd., projekty pro zmapování možností pro vytvoření „zemědělského klastru“ (biojarka –družstvo zpracovatelů mléčných výrobků – prodejce; či jiný typ klastru), projekty umožňující realizaci klastru</p>

8. Seznam tabulek a grafů, map v příloze

TABULKY:

- Příloha č. 1: Příslušnost obcí k obcím s rozšířenou působností
- Příloha č. 2: Seznam obcí s počtem obyvatel a rozlohou k 31.12. 2004
- Příloha č. 3: Kontaktní údaje na jednotlivé obce
- Příloha č. 4: Počty ekonomicky aktivních obyvatel za jednotlivé obce k 31. 12. 2004
- Příloha č. 5: Vyjížd'ka za prací a do škol z obcí
- Příloha č. 6: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo dle odvětví národního hospodářství v obcích k 31. 3. 2001
- Příloha č. 7: Počet podnikatelských subjektů v odvětvích národního hospodářství k 31. 12. 2004
- Příloha č. 8: Počet podnikatelských subjektů dle odvětví národního hospodářství podle obcí včetně podílu na celkovém počtu podnikatelských subjektů k 31. 12. 2004
- Příloha č. 9: Vývoj registrované míry nezaměstnanosti v obcích od června 2001 do června 2006
- Příloha č. 10: Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých obcích sledovaného území od roku 1869 do roku 2004
- Příloha č. 11: Hustota obyvatelstva k 31.12. 2004 v jednotlivých obcích
- Příloha č. 12: Věková struktura obyvatelstva v obcích k 31. 12. 2005
- Příloha č. 13: Domovní fond v obcích k 31. 3. 2001
- Příloha č. 14: Bytový fond v obcích k 31. 3. 2001
- Příloha č. 15: Byty dle právního užívání a počtu místností v obcích
- Příloha č. 16: Přehled školských, sociálních a zdravotnických zařízení v obcích k 31. 12. 2004
- Příloha č. 17: Přehled spolků v jednotlivých obcích sledované oblasti
- Příloha č. 18: Přehled kulturních zařízení ve sledovaných obcích
- Příloha č. 19: Přehled společenských, kulturních a sportovních akcí nadmístního významu ve sledovaných obcích
- Příloha č. 20: Přehled zařízení technické infrastruktury v obcích k 31. 12. 2005
- Příloha č. 21: Podrobnost k problematice „Ptačí oblast a Evropsky významná lokalita Krkonoše“
- Příloha č. 22: Přehled památných stromů
- Příloha č. 23: Přehled maloplošných zvláště chráněných území
- Příloha č. 24: Přehled registrovaných významných krajinných prvků v rámci analyzovaného území
- Příloha č. 25: Přehled cyklotras procházejících územím
- Příloha č. 26: Nemovité kulturní památky dle Národního památkového úřadu (průběžně aktualizovaná data – stav k 22.09.2006) a dle výstupů pracovní skupiny MAS „Přid'te pobejt!“
- Příloha č. 27: Profil návštěvníka (šetření 2005/2006), vyhodnocení ubytovací kapacity na základě výstupů z dotazníkového šetření a přehled hromadných ubytovacích zařízení v předmětném území dle ČSÚ k 31.12. 2005
- Příloha č. 28: Přehled sportovních zařízení dle dotazníkového šetření v rámci pracovní skupiny MAS, koncepčních dokumentů a údajů Městské a obecní statistiky Českého statistického úřadu
- Příloha č. 29: Přehled druhů pozemků (v ha) ve sledovaných obcích v absolutním i procentním vyjádření k 31. 12. 2004

GRAFY:

Příloha č. 1 : Podíl ek. aktivních na celkovém počtu obyvatel k 31.12.2004

Příloha č. 2: Rozložení ekonomicky aktivního obyvatelstva dle odvětví národního hospodářství k 31.3.2001

Příloha č. 3 : Podíl podnikatelských subjektů dle odvětví národního hospodářství k 31. 12. 2004

Příloha č. 4 : Vývoj registrované míry nezaměstnanosti v obcích od června 2001 do června 2006

Příloha č. 5: Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých obcích sledovaného území

Příloha č. 6 : Věková struktura obyvatelstva analyzovaného území k 31.12.2005

Příloha č. 7 : Období výstavby domů v popisovaném území

Příloha č. 8 : Byty dle počtu místností v obcích

Příloha č. 9 : Poměr druhů pozemků v obcích k 31.12.2004

Příloha č.10 : Poměr druhů pozemků ve všech obcích celkem k 31.12. 2004

MAPY:

Mapová příloha č. 1: Letecký snímek území v působnosti MAS „Přid'te pobejt!“ o. s.

Mapová příloha č. 2: Zóny KRNAP v území v působnosti MAS „Přid'te pobejt!“ o.s.

Mapová příloha č. 3: Geopark Český ráj

9. Přehled zpracovaných doplňujících a podpůrných dokumentů

- Zdroje spolufinancování v rámci programovacího období EU 2007-2013
- Implementace strategie MAS „Přid'te pobejt!“